

Anna Podkowiak
 apodkowiak@liberty-bank.com
 860-402-7076 | NMLS #529133

Mówię po polsku!

**Mortgage Loans,
 Home Equity & Refinance.**

Anna provides a full spectrum of financial knowledge and ensures a simplified mortgage process, guiding her customers from application through closing.

LIBERTY BANK
 Be Community Kind.™

Member FDIC Equal Housing Lender

BIAŁY
 WHITE EAGLE
ORZEL

GAZETA
FREE
 BEZPŁATNA

Wybory do Parlamentu Europejskiego. Sprawdź, jak wziąć udział

➔ str. 8

Polski Festiwal w Bostonie

➔ str. 20-21

Lajkonik hasa w Krakowie. Poznaj historię tego zwyczaju

➔ str. 34-35

Miss USA zrzuciła koronę! Dlaczego?

➔ str. 39

W 80. rocznicę bitwy o Monte Cassino przedstawiciele amerykańskiej Polonii oddali hołd bohaterom tamtych dni

Od śmierci silniejszy był gniew

📷 prezydent.pl

Wielu z nich miało zaledwie po 20 lat. Ale mimo młodego wieku ich życie naznaczone było już wieloma bliznami – wojną, utratą rodzinnego domu, wywózką na Sybir, śmiercią bliskich lub pozostawaniem w niepewności co do ich losów. Dziś, patrząc wstecz, trudno uwierzyć, że człowiek może znieść tak wiele. Ale może właśnie dlatego tak prawdziwie brzmią słowa polskiej pieśni wojskowej o makach, które zamiast rosy piły polską krew – bitwa o Monte Cassino należała do najkrwawszych potyczek w historii II wojny świa-

towej. Świadectwem tego do dziś pozostaje ogromny cmentarz rozciągający się nieopodal wzgórza, na którym spoczywają polscy żołnierze polegli podczas tych zmagañ. „Po tych makach szedł żołnierz i ginął”, lecz – jak mówi kolejny wers pieśni – „od śmierci silniejszy był gniew”. To właśnie polscy żołnierze zdobyli 18 maja 1944 r. wzgórze. W 80. rocznicę tego wydarzenia przedstawiciele najwyższych władz Polski oddali hołd bohaterom. Na obchodach we Włoszech reprezentowana była także Polonia z USA.

➔ str. 24

W obchodach 80. rocznicy bitwy pod Monte Cassino uczestniczył prezydent RP Andrzej Duda

ZAWADA INSURANCE

ZAOSZCZĘDZIMY CI NA UBEZPIECZENIU

✓ samochód ✓ biznes ✓ dom ✓ życie

131 Millbury St., Worcester, MA
508 831 0133
 www.zawadagroup.com

Podaruj swojemu dziecku język ojczysty!

Szkoła Języka Polskiego im. św. Jana Pawła II w Bostonie
 52 Boston St., South Boston, MA 02127

Przyjmujemy dzieci w wieku od 3 do 15 lat

www.psboston.org
 polishlanguageschool@yahoo.com
617-464-2485

NAJNIŻSZE CENY BILETÓW LOTNICZYCH DO POLSKI, Z POLSKI I NA CAŁY ŚWIAT!

Pakiety wakacyjne (all inclusive) oraz rejsy statkiem (Cruise) na Karaiby, Bermudy, Bahamy, Hawaje, Meksyk i inne

WYCIEZKI GRUPOWE I INDYWIDUALNE
 REZERWACJE HOTELI I WYNAJEM SAMOCHODÓW

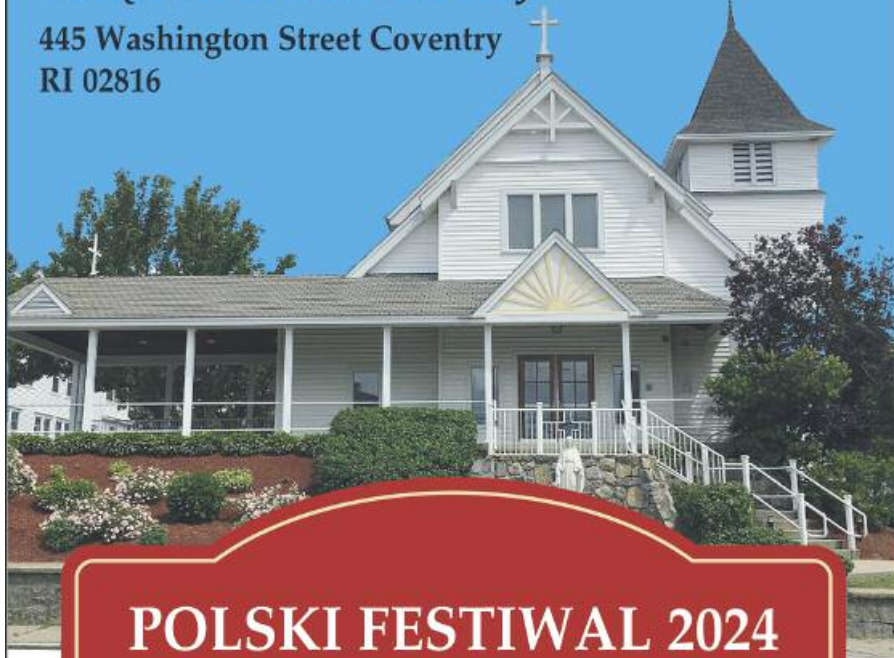
Wysyłka dolarów, paczek, samochodów i motocykli

ZIGGY'S TOURS
 And Service
 www.ziggystours.net

827 Dorchester Ave.,
 Dorchester, MA 02125
 Tel. 617-288-7777
 Fax 617-288-5777
 ziggy@ziggystours.net

KOŚCIÓŁ NASZEJ PANI CZĘSTOCHOWSKIEJ

445 Washington Street Coventry
RI 02816

POLSKI FESTIWAL 2024

PIĄTEK, 14 CZERWCA, 17:00-21:00

SOBOTA, 15 CZERWCA, 17:00-21:00

Teren Szkoły Our Lady of Czenstochowa
222 MacArthur Blvd. & Rt. 117, Coventry, R.I.

Dania kuchni polskiej oraz amerykańskiej
będą dostępne do kupienia od godziny
17:00 do 21:00.

GORĄCE POLSKIE DANIA
będą serwowane w sali gimnastycznej
od godziny 17:00 do 19:00.

**LOTERIE, MUZYKA,
ZABAWY DLA DOROŚLYCH I DZIECI**
**ORAZ NASZA POPULARNA GRA
COW CHIP BINGO!!**

NAJTAŃSZE BILETY do Polski, z Polski i na cały świat!

PACZKI EKSPRESOWE
LOTNICZE I MORSKIE
do Polski, wschodniej i zachodniej Europy oraz Rosji
PACZKI PONADWYMIAROWE

EKSPRESOWE PRZEKAZY DOLARÓW
do banku, na pocztę lub z dostawą do domu!

POMAGAMY PRZY SKŁADANIU DOKUMENTÓW NA POTWIERDZENIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO
ORAZ PRZY WYPEŁNIANIU APLIKACJI NA ZIELONĄ KARTĘ, OBYWATELSTWO I PASZPORT USA

SYRENA TRAVEL AGENCY

Tel. 617-269-9123

10 Andrew Sq., South Boston, MA 02127
syrenatravel@gmail.com

Wygodny PARKING dla klientów. Przedłużone godziny otwarcia.

PAKIETY WAKACYJNE:

ALL-INCLUSIVE: KARAIBY,
LAS VEGAS, FLORYDA, HAWAJE
oraz REJSY STATKIEM - CRUISES

www.syrenatravelagency.com

SŁUŻYMY POMOCĄ CAŁEJ POLONII już od 30 lat !!!

POLONUS DELI

**JEDYNY POLSKI SKLEP
NA NORTH SHORE AREA ZAPRASZA!**

Polecamy szeroki asortyment
POLSKICH PRODUKTÓW:
wędliny, nabiał, pieczywo, ciasta,
artykuły spożywcze,
garmazerkę i upominki.

176 Essex St.
(Museum Place)
Salem MA

Tel. 978-740-3203

www.polonusdeli.com

**S D L A W
B O S T O N**

Peter Szyjka, Esq.

*Dumnie służymy
Polonii od 20 lat*

Specjalizujemy się w:

- ✓ sprawach imigracyjnych - immigration law
- ✓ odszkodowaniach za obrażenia ciała, wypadki samochodowe i inne - car accidents and personal injury cases
- ✓ usługach nieruchomościowych - real estate
- ✓ testamentach i sprawach majątkowych - estate planning

Skontaktuj się z nami:

Tel. 617-269-4290

Kom. 617-835-4057

E-mail: peter@sdlawboston.com

www.sdlawboston.com

Nowe biuro w Quincy

1372 Hancock Street

Suite 203

Quincy, MA 02169

ZAWADA INSURANCE

**✓ samochód ✓ biznes
✓ dom ✓ życie**

**ZAOSZCZĘDZIMY CI
NA UBEZPIECZENIU**

Możliwość załatwienia całej transakcji telefonicznie lub przez internet!
Honorujemy polskie prawo jazdy oraz prawo jazdy z innych stanów.

131 Millbury St., Worcester, MA
508 831 0133
www.zawadagroup.com

Trusted Choice®

Pieniądze nie rosną na drzewach.
Dlatego nie powinieneś przepłacać
za ubezpieczenie samochodu!

Przynieś obecną polisę
do naszego biura,
a my pokażemy Ci,
jak możesz obniżyć
koszt ubezpieczenia!

REPREZENTUJEMY NAJWIĘKSZE
FIRMY UBEZPIECZENIOWE.
ZNAJDZIEMY NAJBARDZIEJ
KORZYSTNA OFERTĘ DLA CIEBIE!

Global Insurance Services, Inc.

ODWIEDŹ JEDNĄ Z NASZYCH LOKALIZACJI LUB ZADZWOŃ:
321 FREEPORT ST., DORCHESTER, MA 02122, TEL. (617) 268-3200
818 WESTERN AVE., LYNN, MA 01905, TEL. (781) 595-7315

**MÓWIMY
PO POLSKU**

„Dwa języki, dwie przygody, ruszaj z nami w te zawody!”

- ✓ Klasy dla dzieci w wieku 3-16 lat
- ✓ Przygotowanie do egzaminu SEAL OF BILITERACY
- ✓ Zajęcia: soboty, 9:30 am - 1:30 pm
- ✓ NOWOŚĆ! Zajęcia dla dorosłych

**ZAPISZ SIĘ
JUŻ DZIŚ!**

**Szkoła Języka Polskiego
im. Janusza Korczaka w Providence**
866 Atwells Ave, Providence, RI
korcakps@gmail.com
401-919-9835
www.szolari.com

**SPRZEDAŻ, KUPNO & WYNAJEM
NIERUCHOMOŚCI**

Stockwood Realty
Mówimy po polsku!

10 Andrew Square | Boston, MA 02127 | (617) 564-1762
www.stockwoodrealty.com

**ANIA
WOJCIECHOWSKA-TIFAK**
617-953-4748
ania@stockwoodrealty.com

**PROFESJONALIZM I DOŚWIADCZENIE,
NA KTÓRYM MOŻESZ POLEGAĆ!**

**Twoja sprawdzona
POLONIJNA
AGENCJA!**

- ▶ Bilety lotnicze do/z Polski oraz do wszystkich portów lotniczych
- ▶ Paczki do Polski, Europy, Azji i Ameryki Łacińskiej
- ▶ Transport samochodów, pojazdów, mienia
- ▶ Wysyłka dolarów na cały świat
do odbioru, z dostawą do domu lub na konto
- ▶ Wycieczki i wakacje all inclusive (ubezpieczenie na czas podróży)
- ▶ Rejsy statkiem (Cruises)
- ▶ Hotele, wynajem samochodów
- ▶ Tłumaczenia i usługi notarialne

**Odwiedź
Ziggy's Tours
i zaplanuj
swoją
następną
podróż!**

**ZIGGY'S
TOURS**
A n d S e r v i c e

827 Dorchester Ave., Dorchester, MA 02125
Tel. 617-288-7777 • Fax 617-288-5777
ziggy@ziggystours.net
www.ziggystours.net

WSTĘP

MARCIN BOLEC
REDAKTOR
NACZELNY

Czym jest patriotyzm? Odpowiedź na to pytanie mogłaby się wydawać prosta, zwłaszcza dla osób, dla których ojczyzna jest niekwestionowaną wartością. A jednak czasem trudno przełożyć pojęcie patriotyzmu na działania praktyczne. Warto jednak zdać sobie sprawę z tego, że patriotyzm przejawia się nie tylko w wielkich gestach i pełnych poświęcenia czynach, ale też w wydawać by się mogło mniej znaczących działaniach, które są jednak kluczowe dla podtrzymania tego wszystkiego, co składa się na naszą tożsamość kulturową i narodową.

W maju minęło 80 lat od zdobycia przez polskich żołnierzy Monte Cassino. To zwycięstwo otworzyło aliantom drogę na Rzym i dało możliwość ostatecznego przełamania niemieckiego oporu. Ale Polacy zapłacili za to wysoką cenę – cenę życia i krwi. Świadectwem tego jest dziś rozciągający się nieopodal wzgórza Polski Cmentarz Wojenny. Szereg jednakowych, białych krzyży przypomina o tych, którzy nie zawahali się oddać dla wolnej ojczyzny tego, co mieli najcenniejsze – własnego życia. W 80. rocznicę bitwy pod Monte Cassino na tej nekropolii zgromadziło się ponad dwa tysiące osób, by oddać hołd tym, którzy swój patriotyzm zmanifestowali w najgłębszy, ale i najbardziej tragiczny sposób. Cieszy mnie, że wśród uczestników tej ceremonii nie zabrakło również przedstawicieli amerykańskiej Polonii. Więcej o tym wydarzeniu możecie Państwo przeczytać w artykule, który

otwiera niniejsze wydanie „Białego Orła”.

Ale patriotyzm to nie tylko przelana krew. Dziś my, Polacy, na szczęście nie stoimy w sytuacji, która wymagałaby od nas takich poświęceń. Tym bardziej jednak powinniśmy starać się działać na rzecz zarówno naszej ojczyzny – Polski, jak i naszych „małych ojczyzn”, czyli lokalnej i polonijnej społeczności. Jako osoba, która angażuje się w różnego rodzaju polonijne inicjatywy, zarówno prywatnie, jak i jako redaktor naczelny „Białego Orła”, wiem, ile pracy, czasu i funduszy trzeba, żeby doprowadzić je do skutku. Dlatego jestem pełen uznania dla wszystkich, dzięki zaangażowaniu których jako Polacy nawet mieszkając za granicą możemy się cieszyć polską kulturą. Okazją do takiej celebracji naszego dziedzictwa są między innymi polskie festiwale. W trzeci weekend maja „Biały Orzeł” był obecny na Polskim Festiwalu w Bostonie, w drugą niedzielę czerwca z kolei będziemy na 11. Festiwalu Małej Polski w New Britain, CT, który należy do największych polonijnych imprez na całym wschodnim wybrzeżu USA. Liczę na to, że spotkam na nim wielu naszych Czytelników i serdecznie zapraszam do tego, aby zająć na nasze dwa stoiska, na których oprócz specjalnego, dwujęzycznego wydania festiwalowego gazety dostępne będą też gadzety i koszulki związane z festiwalem, które mogą stanowić świetną pamiątkę lub prezent dla kogoś.

PLUS, MINUS

POLONIJNI MATURZYŚCI

W maju polonijna młodzież kończąca szkołę przystąpiła do egzaminu dojrzałości. Gratulacje należą się im nie tylko za zdanie matury „śpiewająco”, ale także za wytrwałość, jakiej wymagało dotarcie aż do tego momentu polonijnej edukacji.

FUNDUSZ SPRAWIEDLIWOŚCI

Specjalny fundusz, z którego środki miały być przeznaczone na pomoc dla tych, których spotkała krzywda, był szczytną ideą. Niestety, jak pokazują kolejne audyty, został on zawłaszczony przez polityków próbujących realizować swoje partykularne interesy, finansując je z pieniędzy dla ofiar – krzywdząc je tym samym ponownie. Wstyd.

WHITE EAGLE MEDIA, LLC

55 Broad St. Suite 220, New Britain, CT 06053

Sales & Editorial: (860) 223-1150

Email: info@whiteeaglenews.com

Toll Free: (800) 668-0667

www.whiteeaglenews.com

www.BialyOrzel24.com Facebook.com/BialyOrzel24

Publisher & Managing Partner

Darek Barcikowski – publisher@whiteeaglenews.com

Editor-in-Chief & Managing Partner

Marcin A. Bolec – editor@whiteeaglenews.com

Associate Editor: Joanna Szybiak

Reporters: Barbara Bilińska Bolec, Edward Bolec, Robert Strybel, Halina Kossak, Halina Głowacka, Anna Miler, Tomasz Ryzner, Marcin Żurawicz

Contributors: Robert Rothstein, Tomasz Moczerniuk, Marek Kania, Sylwia Wadach Kloczkowska, Robert Iwanicki, o. Michał Czyżewski, Janusz Romański, Paweł Mańkiewicz, Catherine Blinder

HR Manager: Alicja Dębek

Sales Support Coordinator: Maria Sołtys

Circulation Manager: Anna Górecka

Media Planner: Izabela Wróblewski

Graphics: Tomasz Świętoniowski, Zbigniew Czeranowski

Advertising: Helena Boczoń, Michał Chełmiński

The White Eagle is a biweekly publication of White Eagle Media LLC. The content of this publication may not be reprinted or re-transmitted in whole or in part without the expressed written consent of the publisher. White Eagle Media assumes no responsibility for advertising content or errors but will reprint whatever part of the advertisement needs corrections if written notice is submitted within a week of the date of publication. Annual subscriptions are available at the rate of \$89. Semiannual subscriptions are available at a rate of \$49.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska platforma medialna w USA - Wydania prasowe” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

KURSY WALUT:

1 USD = 3.92 PLN | 1 PLN = 0.26 USD

Źródło: Narodowy Bank Polski. Kursy z 2 dni przed datą wydania.

Tam DOM Twój, gdzie serce Twoje!

Profesjonalna i rzetelna obsługa transakcji.
Boston. Southeast. Metrowest.

**Teraz KUPNO i SPRZEDAŻ
nieruchomości na CAPE COD**

**Nowoczesny, luksusowy,
budowany przez Polaka
12 Antonellis Cir, Newton MA**

Ania Karam

Realtor® Mobile: (781) 708-2934

Advanta
Real Estate
617-770-2700

**KUPNO
SPRZEDAŻ
WYNAJEM**

**DOMY
MIESZKANIA
DZIAŁKI
OBIEKTY
KOMERCYJNE**

Ekspertyza, praktyka i autentyczność
poparte wieloletnim doświadczeniem
na rynku nieruchomości i finansów.

Nie działamy szablonowo, opieramy
się na indywidualnym podejściu do
klienta.

792 Southern Artery, Suite A, Quincy, MA 02169

Eva Olszewski
Broker/Owner
Notariusz

tel. **617-905-2375**

e-mail: eva.o@advanta-re.com
www.AdvantaRealEstate.com

EDITH PALEY
REALTOR

WILLIAM RAVEIS

Edyta Paley

✉ EDITH.PALEY@GMAIL.COM

☎ 508.344.2626

♥ EDITHYOURREALTOR.COM

Jesteś zainteresowany kupnem lub sprzedażą domu? Jeśli tak, będziesz potrzebować doświadczonego agenta u swojego boku.

Wkrótce początek negocjacji akcesyjnych z Ukrainą

Szef MSZ gościł Niemczech

Moment jest dramatyczny – wojna na Ukrainie, niepewność co do wyniku wyborów w USA – powiedział Radosław Sikorski, szef polskiej dyplomacji, który w Weimarze wziął udział w spotkaniu szefów MSZ Polski, Niemiec i Francji.

– To nie są wyzwania, z którymi możemy sobie poradzić w pojedynkę – podkreślił Sikorski podczas konferencji prasowej, w której uczestniczyli także Annalena Baerbock i Stephan Sejourne, ministrowie spraw zagranicznych Niemiec i Francji.

Szef polskiej dyplomacji przypominał, że do zagrożenia dla UE należy presja na unijne granice, na które Rosja i Białoruś sprowadzają nielegalnych migrantów, a także próby sabotażu i dywersji.

– Trzydzieści trzy lata temu, gdy powstawał Trójkąt Weimarski, wydawało się, że upiory XX wieku zostały pokonane, że jako Europejczycy nauczyliśmy się żyć w pokoju. Niestety, okazało się, że nie wszyscy tak myślą – oświadczył Sikorski.

Ministrowie rozmawiali w Weimarze m.in. o przygotowaniach do szczytu NATO

Ministrowie rozmawiali także o przygotowaniach do szczytu NATO, relacjach UE z Chinami, sytuacji na Bliskim Wschodzie. Ważną część dyskusji stanowiły zbliżające się wybory do Parlamentu Europejskiego, rozszerzenie Unii Europejskiej.

Poruszono też perspektywy rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Ukrainą do końca czerwca br. Ponadto omawiano sytuację w Mołdawii, która jest obiektem ataków hybrydowych ze strony Rosji.

 TOM

Opowieść o autorze „Procesu” zyskuje kolejnych dystrybutorów

Agnieszka Holland kończy film w Berlinie

Postać Franza Kafki od dawna interesowała Agnieszkę Holland

„Franz”, biografia Franza Kafki, została już zakupiona przez dystrybutorów z kilkunastu krajów. Reżyserka Agnieszka Holland wraz z ekipą przebywa obecnie w Berlinie, gdzie kończy zdjęcia do filmu.

– Chciałabym potraktować ten film jako swego rodzaju kolaż scen, historii z życia i książek Franza – wyznała polska reżyserka. Film na podstawie scenariusza Marka Epsteina ma przedstawiać życie pisarza jako mozaikę: od narodzin w Pradze w XIX wieku do śmierci w Berlinie po zakończeniu I wojny światowej.

Zdjęcia kręcono najpierw w stolicy Czech, gdzie pod koniec lat 60. Holland studiowała reżyserię w szkole filmowej. – Pierwsze kroki

w Pradze skierowałam właśnie na Stare Miasto, by odkryć tam ślady Kafki – powiedziała niedawno dziennikarzowi Variety.

We „Franzu” w roli tytułowej występuje Idan Weiss. Autorem zdjęć jest Tomasz Nau-miuk, scenografię przygotowuje Henrich Boraros, a kostiumy Michaela Horačková Ho-řejší. Film powstaje w koprodukcji polsko-czesko-niemieckiej.

Film cieszył się dużym zainteresowaniem na targach, które towarzyszyły festiwalowi w Cannes. „Franz” ma już dystrybutorów w Czechach, we Francji, Niemczech, Austrii i Polsce. W Cannes domknięto umowy z dystrybutorami z krajów Beneluksu, z Hiszpanii, Włoch, Węgier i byłej Jugosławii.

 TOM

Miał być dyplomatą, a został laureatem Oscara

Odszedł Marzyciel

 janapkazmarek/FB

Jan A.P. Kaczmarek był jednym z tych Polaków, któremu w Hollywood się udało

Zmarł Jan A.P. Kaczmarek, wybitny kompozytor, który swą twórczością podbił Hollywood. Był autorem muzyki do ponad 70 filmów oraz spektakli teatralnych, m.in. laureatem Nagrody Akademii Filmowej.

Urodził się w Koninie, gdzie dorastał i skończył LO. Uczęszczał na lekcje gry na fortepianie, ale myślał o karierze dyplomaty, stąd studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Przełomem w karierze muzycznej były dla niego staże w awangardowym Teatrze Laboratorium Jerzego Grotowskiego. W 1977 roku rozpoczął współpracę z Teatrem Ósmego Dnia i stworzył kameralną Orkiestrę Ósmego Dnia.

W 1989 roku osiadł na stałe w Los Angeles, a trzy lata później otrzymał nagrodę Drama Desk, przyznaną przez nowojorskich krytyków za najlepszą muzykę teatralną roku do spektaklu „Joanne Akalaïtis ‘Tis Pity She’s a Whore” na The New York Shakespeare Festival.

W 2005 roku zdobył Oscara za muzykę do filmu „Marzyciel” wyreżyserowanego przez Marca Forstera (w rolach głównych (Kate Winslet i Johnny Deep). Ta sama produkcja przyniosła mu też nagrodę National Board of Review oraz nominacje do Złotego Globu i nagrody Brytyjskiej Akademii Filmowej (BAFTA).

Był dyrektorem i twórcą Międzynarodowego Festiwalu Filmu i Muzyki Transatlantyk, który odbywał się w Poznaniu, Łodzi i na Śląsku (I edycja w 2011 roku). W ostatnich latach cierpiał na zanik wieloukładowy – chorobę MSA. W kwietniu obchodził 71. urodziny. Odszedł 21 maja.

 TOM

Organizatorzy Polonijnego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Iwoniczu nie wiedzą, czy otrzymają dofinansowanie

Niepewna przyszłość festiwalu

Czarne chmury zawisły nad tegorocznym Polonijnym Festiwalem Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Iwoniczu. Jego organizatorzy nie wiedzą, czy uda im się uzyskać rządowe dofinansowanie. Impreza zaplanowana była na lipiec. Czy w ogóle się odbędzie?

Polonijny Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych ma długą i bogatą historię. Odbywa się od wielu lat. Swoje występy prezentują tam najmłodszy członkowie zespołów folklorystycznych, działających poza granicami Polski. Impreza miała odbyć się także i w tym roku. Ale zimną organizatorzy festiwalu, czyli Stowarzyszenie Wspólnota Polska, poinformowało: „Z

przykrością pragniemy poinformować, że w dalszym ciągu nie ogłoszono wyników konkursu „Polonia i Polacy za granicą 2024 – wydarzenia i inicjatywy polonijne”, a co się z tym wiąże, nie jest znana lista zadań, które otrzymają wsparcie finansowe w roku 2024. Nie możemy zatem jeszcze ogłosić warunków uczestnictwa oraz ostatecznego terminu Festiwalu”.

Termin zmieniany dwukrotnie

Konkurs na inicjatywy polonijne ogłaszany jest co roku. Wcześniej pieniądze przyznawane były przez Senat, później przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. W tym roku Stowarzyszenie Wspólnota Polska z tego funduszu chciało w ten sposób

Festiwal był zawsze nie tylko wielkim świętem polskiej kultury, ale też okazją do spotkania polonijnej młodzieży z całego świata

sfinansować dwa wydarzenia: Polonijny Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Iwoniczu oraz Polonijne Studium Choreograficzne, które co roku odbywa się w wakacje w Rzeszowie. – Zazwyczaj ogłoszenie wyników konkursu odbywało się w styczniu lub lutym – mówi Mariusz Grudzień, wiceprezes rzeszowskiego oddziału Stowarzyszenia. – Dzięki temu mogliśmy ogłosić termin festiwalu. Planowaliśmy zorganizować go w te wakacje, w lipcu – dodaje.

Jednak Kancelaria Premiera Rady Ministra wyników konkursu nie ogłosiła ani w styczniu, ani w lutym. Przeniosła je na kwiecień. – Nasze dokumenty zostały przyjęte. Nie było żadnych formalnych błędów – podkreśla Mariusz Grudzień.

W kwietniu okazało się, że informacji o dofinansowaniu nadal nie ma. Tym razem urzędnicy postanowili zmienić termin ogłoszenia wyników konkursu na połowę czerwca. A to dla organizatorów i

uczestników już problem. – Nie możemy poinformować zespołów polonijnych, w jakim czasie zorganizujemy festiwal, ponieważ nie wiemy, czy pieniądze nam zostaną przyznane, czy nie – tłumaczy wiceprezes Rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia Wspólnota Polska. – Mamy związane ręce – zaznacza.

Oprócz funduszu z KPRM festiwal dofinansowany ma być również z pieniędzy Podkarpackiego Urzędu Marszałkowskiego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na razie nie wiadomo, kiedy i czy impreza się odbędzie. Organizatorzy martwią się, czy uda im się zorganizować uczestnikom hotele, loty czy wyżywienie w tak krótkim czasie. Innym problemem jest termin wakacji. W krajach zachodnich wakacje nierzadko odbywają się w innych miesiącach, a to uniemożliwi zaplanowanie imprezy w wygodnym dla wszystkich czasie.

 KINGA DERENIOWSKA

Na szczycie rankingu najbogatszych krajów nie ma Stanów Zjednoczonych

Polska biedniejsza niż Czechy

Warszaw Enterprise Institute pokazał w maju Wskaźnik Bogactwa Narodów. Jak wypadła Polska? Dość kiepsko, jeśli weźmiemy pod uwagę naszych sąsiadów. Wyrzeczają ją Czechy i Litwa.

Gospodarka pomału odradza się po pandemii koronawirusa, choć nadal daleko jej do poziomu sprzed 2019 roku. Dodatkowo po drodze wpływ na ekonomię narodów ma wojna w Ukrainie czy inflacja.

Wskaźnik Bogactwa Narodów uplasował Polskę na 27. miejscu wśród wszystkich badanych gospodarek z wynikiem 68.6 pkt. 18 miejsce zajęł kraj nad Wisłą, jeśli pod uwagę

weźmiemy wyłącznie państwa Unii Europejskiej. Za nami, odpowiednio na miejscach 28., 29. i 30., znalazły się: Chorwacja, Łotwa i Słowacja. Pierwsze miejsce w rankingu najbogatszych gospodarek zostało przyznane Irlandii. Otrzymała ona 190 pkt, a więc ponad dwa razy więcej niż Polska. Drugie miejsce zajęła Szwajcaria, z wynikiem 134 pkt, a trzecie Norwegia z wynikiem 114.4 pkt. Dopiero na czwartym miejscu uplasowano Stany Zjednoczone, którym przyznano 109 punktów. Rok temu były one na ostatnim miejscu podium. Ranking opracowywany jest na podstawie PKB na mieszkańca, ale mierzy także jakość wydatków publicznych.

Jakie wnioski ze swoich badań wyciągają autorzy? „Świat jest wciąż biedniejszy niż przed pandemią. Większość badanych krajów zanotowała wzrost wskazania WBN w porównaniu z rokiem poprzednim, w którym wychodziły one dopiero z dołka epidemii Covid-19, ale nie udało się wyraźnie przekroczyć wyników z 2019 r. Wygrywa Irlandia, a USA tracą podium na rzecz Norwegii, głównie ze względu na spadek w subkategorii dot. jakości wydatków publicznych w Ameryce” – możemy przeczytać. Badacze za uważają także, że praktycznie żadne z badanych państw zbytnio się nie rozwinęło. W miejscu stoją m.in. Niemcy czy Polska. Naj-

wyższy wzrost przypadł w udziale Izraelowi, bo kraj ten z 23. miejsca rok temu w tym wskoczył o trzy oczka wyżej – na pozycję 20.

Autorzy raportu uważają, że Polacy są obecnie „w kluczowym momencie w historii”. Ma on otworzyć szanse Polsce na nadrobienie dotychczasowych zaniedbań m.in. w sferze edukacji. WSK podkreśla, że w kraju następuje kryzys demograficzny, a także zagrożenie bezpieczeństwa obywateli i handlu. Ale to, o dziwo, ma działać pozytywnie na zmiany. Bo autorzy raportu uważają, że „odważny reformator nie napotka tak wielkiego oporu społecznego, jaki napotkałby w czasach relatywnej prosperity”.

WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Jak wziąć udział?

Prawo wybierania w wyborach do Parlamentu Europejskiego posiada obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz ujęty jest w stałym obwodzie głosowania, w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Obywatele polscy i obywatele UE nieposiadający obywatelstwa polskiego przebywający w dniu wyborów za granicą będą mogli wziąć udział w głosowaniu, jeżeli posiadają ważny paszport lub, w przypadku obywateli UE nieposiadających obywatelstwa polskiego, także inny ważny dokument tożsamości oraz zostaną wpisani na podstawie zgłoszenia do spisu wyborców, sporządzonego przez konsula właściwego terytorialnie dla miejsca pobytu wyborcy.

Aby oddać głos należy wystąpić do właściwego terytorialnie konsula o ujęcie w spisie wyborców. Wnioski można składać do 4 czerwca 2024 r.

Są trzy sposoby na złożenie wniosku:

- złożenie wniosku online przy użyciu usługi e-Wybory (<https://ewybory.msz.gov.pl/>)
- złożenie wniosku w postaci papierowej z własnoręcznym podpisem (osobiście lub listownie), zawierającego następujące dane:
  - nazwisko i imię (imiona);
  - numer PESEL;
  - numer ważnego polskiego paszportu (w przypadku obywatela UE nieposiadającego obywatelstwa polskiego numer ważnego paszportu albo innego ważnego dokumentu tożsamości oraz miejsce i datę jego wydania);
  - adres pobytu za granicą;
  - adres poczty elektronicznej lub numer telefonu kontaktowego

 Archiwum WEM

Polacy mieszkający za granicą mogą wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego, które w USA zostaną przeprowadzone 8 czerwca 2024 r.

- złożenie wniosku na adres poczty elektronicznej konsula z załączonym skanem/fotografią podpisanego własnoręcznie wniosku (formularz wniosku dostępny na stronach internetowych placówek zagranicznych)

System e-Wybory

e-Wybory to usługa elektroniczna udostępniana przez Ministra Spraw Zagranicznych służąca wyborcom do zgłaszania się do spisów wyborców sporządzanych przez konsulów. Dzięki systemowi e-Wybory zgłoszenie do spisu jest możliwe bez wychodzenia z domu. Jest to najłatwiejszy i rekomendowany przez placówki dyplomatyczne sposób zarejestrowania się na wybory.

Wyborca samodzielnie wybiera dogodny ze względu na miejsce pobytu obwód głosowania za granicą, a następnie wprowadza wymagane dane. Aby zgłosić się do spisu przy użyciu e-Wybory wyborca nie musi posiadać

podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo kwalifikowanego.

Korzystanie z usługi e-Wybory w celu zgłaszania się do spisu wyborców będzie możliwe do 5 dnia przed dniem wyborów, tj. do 4 czerwca 2024 r.

Kalendarium

- 4 czerwca upływa termin przyjmowania zgłoszeń do spisu wyborców.
- Do 6 czerwca można złożyć do konsula wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania.

- Dzień wyborów do Parlamentu Europejskiego – w Polsce wybory zostaną przeprowadzone 9 czerwca 2024 r. W USA głosowanie odbędzie się w sobotę, 8 czerwca 2024 r. w godz. 7.00 – 21.00 czasu miejscowego.

Komisje wyborcze

W Stanach Zjednoczonych od wschodniego do zachodniego wybrzeża będą pracować 22 komisje wyborcze. Głosować można wyłącznie osobiście – nie jest możliwe głosowanie korespondencyjne ani przez pełnomocnika.

Waszyngtoński okręg konsularny:

- Waszyngton, DC – budynek Ambasady (nie Wydziału Konsularnego i Polonii!): 2640 16th Street NW, Washington, DC 20009
- Clearwater, FL – 1521 N Saturn Avenue, Clearwater, FL 33755
- Lawrenceville, GA – 85 Gloster Road NW, Lawrenceville, GA 30044

Nowojorski okręg konsularny:

- Nowy Jork I – 233 Madison Avenue, New York, NY 10016
- Nowy Jork II – 177 Kent Street, Brooklyn, NY 11222
- Boston – 655 Dorchester Avenue, Boston, MA 02127
- Filadelfia – 9150 Academy Road, Philadelphia, PA 19114
- New Britain – 112 Grove Street, New Britain, CT 06053
- Passaic – 6 Wall Street, Passaic, NJ 07055.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie
Polska w USA pod linkiem:

www.gov.pl/web/usa/wybory-do-parlamentu-europejskiego-2024

Informacje o komitetach i kandydatach można przeczytać na stronie

PKW: wybory.gov.pl/pe2024/pl/komitety

WYSYŁAMY DO POLSKI:

- KWIATY ▪ UPOMINKI ▪ KOSZE
- ZESTAWY SPOŻYWCZE

NA KAŻDĄ OKAZJĘ Z GWARANTOWANĄ DOSTAWĄ DO DOMU ODBIORCY

SPRAW
KOMUŚ
WIELKĄ
RADOŚĆ!

908-352-9100

www.polamerNY.com

POLAMER

#1 W POLSCE
DOSTĘPNA LOKALNIE

ZUBRÓWKA®

i czasy!

STARE DOBRE LASY

500 lat tradycji, ten sam wyjątkowy smak

W OBIEKTYWIE

↓ SAN FRANCISCO, CA – 5 maja

facebook.com/PInLosAngeles

Tradycja obchodów Święta Konstytucji 3 Maja w muszli koncertowej w Golden Gate Park sięga lat 50. XX wieku. W tegorocznych obchodach udział wzięły polonijne zespoły oraz lokalna Polonia.

↓ IRVINE, CA – 8 maja

facebook.com/PInLosAngeles

Konsulat Generalny RP w Los Angeles wraz z miastem Irvine zorganizował w Lakeview Senior Center wydarzenie pt. „Exploring our world: Poland” wpisujące się w obchody Święta Konstytucji 3 Maja.

↓ TROY, MI – 10 maja

Polish Weekly – Alicja Karlic

65. Międzynarodowa Noc Sił Zbrojnych, czyli wydarzenie honorujące wojoskowskich z USA i Kanady, zostało zorganizowane przez International Armed Forces Council, w skład której wchodzi też Polacy.

↓ INDIAN ORCHARD, MA – 12 maja

Facebook

W parafii Niepokalanego Poczęcia NMP miała miejsce uroczysta koronacja figury Marii. W ceremonii udział wzięły Dzieci Marii, w tym dwie nowe dziewczynki, które zostały członkami tej grupy.

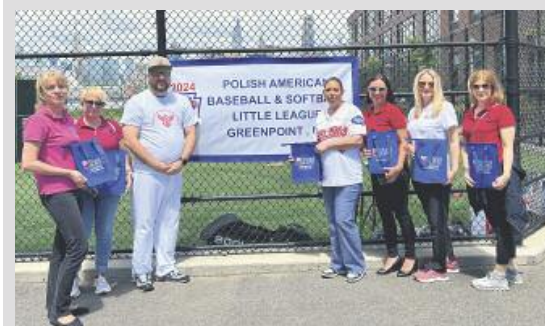
↓ MANHATTAN, NY – 16 maja

German Consulate General

W niemieckim konsulacie odbył się koncert w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Kameralnej Krzyżowa Music „Muzyka dla Europy”. Współorganizatorem był Konsulat Generalny RP w NY.

↓ GREENPOINT, NY – 18 maja

PSFCU

Mecze Polskiej Ligi Baseballu i Softballu na Greenpointcie przyniosły sporo radości małym graczom, dla których upominki ufundowała Polsko-Słowiańska Federalna Unia Kredytowa.

↓ GREENPOINT, NY – 18 maja

PTI

W Centrum Polsko-Słowiańskim miał miejsce wernisaż wystawy prac wykonanych przez Artura Szablińskiego pt. „Gdzie ciemność to kolor”, który spotkał się ze sporym zainteresowaniem Polonii.

↓ CHICAGO, IL – 19 maja

facebook.com/PInChicago

W Bazylice św. Jacka została odprawiona uroczysta msza św. graudacyjna, w której wzięli udział tegoroczni absolwenci 37 polonijnych szkół z Chicago i okolic. Wszystkim wręczono dyplomy.

↓ WASZYNGTON, DC – 21 maja

Ambasada RP w Waszyngtonie

W ambasadzie RP w Waszyngtonie wystąpiła polska śpiewaczka operowa Ewa Płonka, która jest główną sopranistką w najnowszej inscenizacji opery „Turandot” Pucciniego w Washington National Opera.

Organizowaliście lub braliście udział w ciekawym wydarzeniu. Chcecie, aby wiadomość o nim ukazała się w naszym „Obiektywie”?

Prosimy o przesłanie zdjęcia z krótkim opisem wydarzenia oraz informacją, kto jest autorem fotografii na adres: info@whiteeaglenews.com.

GALIKA LANDSCAPING

CONSTRUCTION DESIGN

- ENTIRE YARD DESIGN
- TREE STUMP SERVICE
- EXCAVATION & BACKFILL
- GRADING & TOP SOIL & MULCH
- LAWN INSTALLATIONS
- SPECIALIZING IN RETAINING WALLS
- DRIVEWAYS & WALKWAYS & PATIOS
- COMPLETE CONCRETE FOUNDATIONS
- PLANTING & TRANSPLANTING
- TREE TRANSPLANTING (UP TO 18')
- BASEMENT & YARD FLOODING
- DISMANTLING & HAULING SERVICES
- MAINTENANCE & SNOW PLOWING
- FIREPLACES

OFFICE: 978-887-0000
CELL: 978-852-1234
www.galikalandscaping.com

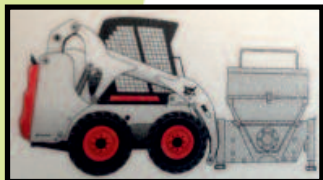
100% quality work ★ Extremely clean & Meticulous ★ Fully Licensed and Insured

GALIKA CONCRETE

FOUNDATIONS

- CONCRETE FOUNDATIONS
- PROFESSIONAL STEEL FORMS
- GARAGES & BARNs & ADDITIONS
- RETAINING WALLS & SLABS
- DEMOLITION & REMOVAL
- EXCAVATION & BACKFILL
- CUSTOM CHIMNEYS & FIREPLACES
- COMPLETE FRENCH DRAINAGE

OFFICE: 978-887-5522
CELL: 978-852-1234
www.galikaconcretefoundations.com

Licensed & Insured ★ Extremely Meticulous Quality Work

Radośnie i biało-czerwono, czyli kolejna odsłona polonijnej imprezy w sercu Polskiego Trójkąta

Polski Festiwal w Bostonie

© M. Bolec, B. Bilińska Bolec

Polski Klub w Bostonie może pochwalić się 85-letnią historią i wieloma osiągnięciami. Na przestrzeni tych lat był miejscem spotkań lokalnej Polonii, miejscem, gdzie celebrowano ważne dla Polaków rocznice, gdzie odbywały się przyjęcia i polskie zabawy. I mimo zmieniających się czasów nadal pełni tę rolę, a zarząd klubu stara się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom lokalnej społeczności i robić wszystko, aby można było dopisywać kolejne karty w historii tego miejsca. Jedną z nich dopisana została w niedzielę, 19 maja, kiedy to odbyła się kolejna edycja Polskiego Festiwalu w Bostonie, organizowanego co roku właśnie pod egidą Polskiego Klubu.

Polski Festiwal w Bostonie należy do jednych z największych polonijnych wydarzeń w tym mieście. Impreza co roku przyciąga wielu miłośników polskiej kultury, tradycyjnej polskiej kuchni i oczywiście muzyki. Tak było też w tym roku, choć aura nie sprzyjała organizatorom ani uczestnikom.

Część oficjalna festiwalu miała miejsce w siedzibie klubu. Władze klubu powitały wszystkich zgromadzonych oraz zaproszonych gości, w tym przedstawicieli lokalnych władz w osobach radnych Eda Flynna i Johna Fitzgeralda oraz reprezentantów stanowych Johna Morana i Davida Biele.

Dalsza część programu toczyła się równoległe na zewnątrz, gdzie rozstawione były stoiska lokalnych firm promujących swe produkty i usługi oraz punkty gastronomiczne, jak i wewnątrz budynku, gdzie festiwal swoimi występami urozmaicał zespół „Krakowiak” i jego sekcja dziecięca „Lajkonik” pod dyrekcją Celiny Warot.

Tegoroczny festiwal był rekordowy pod względem ilości wystawców. Do punktów DJ's Market, JAJU Pierogi, Cafe Polonia i Wild Fox Pierogi ustawiały się długie kolejki po jedzenie, swoje produkty sprzedawała też piekarnia European Bakery z Worcester. Swoje stoiska miały też organizacje, które na co dzień promują polską kulturę i historię w Massachusetts: Polskie Centrum Naukowe w Chicopee oraz Fundacja Kultury Polskiej w Bostonie na czele z Markiem Szpakiem. Podczas festiwalu swoje stoisko miał również „Biały Orzeł”. Oprócz gazet można było na nim

znaleźć także różne gadzety oraz T-shirty i bluzy z nowym logo zaplanowanego na 9 czerwca Festiwalu Małej Polonii w New Britain, CT, a także z logotypami wyrażającymi poparcie Polonii wobec ubiegających się o prezydenturę USA Bidena i

W festiwalu udział wzięli lokalni politycy. Na zdj. z członkami zarządu Polskiego Klubu w Bostonie i tancerzami z zespołu „Krakowiak”

znaleźć także różne gadzety oraz T-shirty i bluzy z nowym logo zaplanowanego na 9 czerwca Festiwalu Małej Polonii w New Britain, CT, a także z logotypami wyrażającymi poparcie Polonii wobec ubiegających się o prezydenturę USA Bidena i

Trumpa. Produkty te będą już wkrótce dostępne także w naszym sklepie internetowym oraz na popularnych platformach sprzedażowych. Dziękujemy wszystkim, którzy do nas zajrzeli i do zobaczenia na kolejnych festiwalach!

JS

Uroczyste wprowadzenie relikwii św. Faustyny do kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP w Indian Orchard

Apostołka Bożego Miłosierdzia

Św. Faustyna Kowalska przyszła na świat 25 sierpnia 1905 roku jako trzecie z dziesięciorga dzieci w rodzinie Marianny i Stanisława Kowalskich, rolników ze wsi Głogowiec. W wieku 20 lat wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Zmarła w październiku 1938 r., jednak wcześniej to właśnie ta niepozorna zakonniczka stała się posłanniczką Bożego Miłosierdzia. Teraz relikwiarz z doczesną częścią św. siostry Faustyny trafił do polskiej parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Indian Orchard.

Uroczyste wprowadzenie relikwii do świątyni miało miejsce 3 maja. Relik-

wia stanowi część habitu świętej, w którym została pochowana, i została przywieziona do USA przez proboszcza polskiej parafii w Indian Orchard ks. Piotra Calika, który również celebrował uroczyste nabożeństwo i dokonał zawierzenia wspólnoty parafialnej Apostołce Bożego Miłosierdzia. Uroczystość poprzedzona była odbywającymi się przez kilka dni polsko-angielskimi mszami świętymi, podczas których odmawiano koronkę do Bożego Miłosierdzia, a kazania poświęcone były temu kultowi i jego znaczeniu dla Polski i świata.

 JS

 facebook.com/sobotniaszkolaio – Dariusz Robak

Uroczystego wprowadzenia relikwii do świątyni dokonał ks. Piotr Calik, proboszcz parafii Niepokalanego Poczęcia NMP

Stroje wiernych, w tym najmłodszych parafian, podkreślały patriotyczny charakter uroczystości

Akademia z okazji Dnia Mamy i Taty w Webster

Wzruszające przedstawienie

W niedzielę, 12 maja, po mszy św. odprawionej o godz. 10:30 w Bazylice św. Józefa w Webster uczniowie z Polskiej Szkoły Sobotniej im. Marii Konopnickiej w Webster przedstawili akademię z okazji Dnia Mamy i Taty. Był

to bardzo wzruszający występ, któremu towarzyszyła adekwatna do okazji oprawa muzyczna. Po przedstawieniu dzieci wręczyły swoim mamom róże.

 HG

 Halina Głowacka

Uczniowie Szkoły Języka Polskiego im. św. Jana Pawła II w Bostonie uczcili święto swojego patrona

Hołd dla patrona

Szkoła jest miejscem, w którym uczniowie, spędzając wspólnie czas, jednoczą się. Szkoła to również tradycje, jakie powstają na przestrzeni czasu, do takich z pewnością będzie należeć Dzień Patrona Szkoły.

18 maja w Szkole Języka Polskiego im. św. Jana Pawła II w Bostonie po raz pierwszy obchodzono święto społeczności szkolnej. Był to dzień szczególny – to pamięć, oddanie i zjednoczenie z patronem szkoły, którym jest św. Jan Paweł II.

Ten szczególny dzień rozpoczęła msza św. odprawiona przez proboszcza o. Jerzego Żebrowskiego w kościele parafialnym Matki Bożej Częstochowskiej w Bostonie w intencji za wspólnotę szkolną.

Następnie odbyła się uroczysta akademia zapoczątkowana wprowadzeniem sztandaru i odśpiewaniem hymnów państwowych, najpierw polskiego, a następnie amerykańskiego. Dyrektor Jan Kozak serdecznie powitał wszystkich zebranych oraz podkreślił, jak szczególnym wyróżnieniem jest posiadanie za patrona

Obchody Dnia Patrona Szkoły odbyły się w sobotę, 18 maja – w dniu urodzin polskiego papieża

postaci tak zasłużonej dla ludzi, jakim jest św. Jan Paweł II. Kolejno głos zabrali zaproszeni goście. – Bardzo się cieszę, że możemy być razem i wspólnie przeżywać to wielkie święto naszego wielkiego Polaka – stwierdził o. Żebrowski.

Na spotkaniu obecna była też Monika Jabłońska-Chodakiewicz, która jest badaczką spuścizny Jana Pawła II oraz autorką książek o nim. Jabłońska-Chodakiewicz zwróciła się w kilku słowach do społeczności szkolnej mówiąc: „Kochane dzieci, wicie jak Jan Paweł II był wam dedykowany, jak bardzo was kochał, jak

bardzo wam wierzył. Zawsze powtarzał, że jesteście przyszłością tego świata. Jesteście też przyszłością tego kraju i jako Polacy pamiętajcie, aby nieść swoją polskość przez całe swoje życie”.

Uczniowie szkoły i wolontariuszki: Anna Bramowska, Weronika Kasperkiewicz oraz Zuzanna Kaczkowski zaprezentowali program słowno-muzyczny przygotowany przez nauczycielkę Małgorzatę Momot-Hurst. W programie artystycznym nie zabrakło recytacji wierszy o Janie Pawle II w wykonaniu Zosi Vigil, Natalii Jankowskiej i Gabriela Shulmana. Klasa

ósmą zaprezentowała wywiad z Ojcem Świętym – krótką scenkę rodzajową z życia patrona, natomiast klasa siódma odczytała żarty, z których zasłynął Jan Paweł II. Całość przedstawienia dopełnił Chórek „Promyki Św. Jana Pawła II” pod przewodnictwem Marty Saletnik. Na koniec cała szkoła zaśpiewała piosenkę Magdy Anioł pt. „Lolek”. Podczas akademii widzowie mogli również oglądać prezentację o Janie Pawle II, która uzupełniała każdy element programu. Dopełnieniem Dnia Patrona Szkoły była wystawa o św. Janie Pawle II, która jest własnością Fundacji Kultury Polskiej w Bostonie. Nad nagłośnieniem i wizualizacją czuwał nauczyciel Tomasz Danicki i asystent Kacper Król. Dekorację wykonali nauczyciele szkoły według pomysłu Joanny Momot-Shulman. Za zdjęcia i nagranie video odpowiadał Mariusz Kloczkowski. Dało się zauważyć, iż odświętnym strojem wszyscy uczniowie chcieli wyrazić szacunek dla patrona szkoły, aby w poczuciu wspólnoty przeżyć tę piękną uroczystość.

Ten dzień na długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników. To duży zaszczyt i wielkie szczęście, że szkoła nosi imię św. Jana Pawła II. Patron jest dla całej społeczności autorytetem i wzorem do naśladowania. Zawsze można odczuwać, że jest blisko i towarzyszy w szkolnych działaniach oraz w każdym momencie życia.

SYLWIA WADACH-KLOCZKOWSKA

Dzieci zaprezentowały urozmaicony program artystyczny

Występom towarzyszyła wystawa o św. Janie Pawle II

 Marcin Bolec

Biografka polskiego papieża **MONIKA JABŁOŃSKA-CHODAKIEWICZ** spotkała się z Polonią w Bostonie

Dorobek Jana Pawła II

📷 Barbara Bilińska Bolec

Spotkanie odbyło się w Centrum Parafialnym przy parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Bostonie

Z Moniką Jabłońską-Chodakiewicz Polonia w Bostonie spotkała się 18 maja, dokładnie w 104. rocznicę urodzin papieża Jana Pawła II. Spotkanie odbyło się w Centrum Parafialnym i rozpoczęło się o godzinie 18:00. Treścią spotkania była prelekcja na temat zasług i osiągnięć polskiego papieża, a następnie panel dyskusyjny. Jej zainteresowanie postacią polskiego papieża zaczęło się jeszcze na studiach, kiedy była studentką prawa i filologii polskiej.

– Cieszę się, że mogę mówić o Świętym Janie Pawle II nie tylko w Stanach Zjednoczonych, ale też w innych krajach świata – mówiła podczas spotkania Monika Jabłońska. Opowiedziała zebranych o okolicznościach, w wyniku których podjęła pracę nad książką pt. „Papież oczami świata”. Jak podkreśliła, jest to już druga publikacja poświęcona św. Janowi Pawłowi II, która ukazała się 25 września 2023 roku w Ameryce. Tytuł pierwszej brzmi: „Wiatr z Nieba. Jan Paweł II – Poeta, który został papieżem”.

„Papież oczami świata. Świadectwa o Janie Pawle II” to owoc rozmów autorki z ludźmi nauki, kultury i sztuki, dyplomatai, politykami, duchownymi, przyja-

ciółmi Jana Pawła II i bliskimi współpracownikami papieża. Na publikację składają się wywiady z osobami takimi jak kard. Stanisław Dziwisz, postulador procesu beatyfikacyjnego papieża bp Sławomir Oder, bliski współpracownik Jana Pawła II ks. Paweł Ptasznik. W gronie rozmówców Moniki Jabłońskiej znaleźli się również kard. Camillo Ruini, kard. Angelo Comastri, kard. Gerhard Ludwig Müller, Dalajlama XIV, Placido Domingo, Melania Trump, George Weigel czy syn prezydenta Reagana Michael Reagan. Swoimi wspomnieniami dzielą się prof. Ryszard Legutko, ambasador Janusz Kotański, Grzegorz Górny i wielu innych.

W książce znajdziemy refleksje o życiu Karola Wojtyły, jego domu rodzinnym i rodzicach, wspomnienia z czasów studiów, wątki dotyczące jego relacji z kard. Stefanem Wyszyńskim, udziału przyszłego papieża w Soborze Watykańskim II czy wyboru Wojtyły na następcę Św. Piotra. Mowa jest również o wyzwaniach jego pontyfikatu. Wśród wielu tematów podjęty jest też np. wątek papieskiej fascynacji Cyprianem Kamilem Norwidem. Książka „Papież oczami świata”, została przetłumaczona na 6 języków obcych i ukazała się w kilku

krajach. Jabłońska-Chodakiewicz stwierdziła, że „świadomość o Świętym Janie Pawle II pomaga przyszłym pokoleniom pamiętać o swoim dziedzictwie, skąd pochodzimy i kim jesteśmy. Inspiruje nas do studiowania jego życia i działalności na

wielu płaszczyznach – filozofii, literatury, teatru, teologii, polityki, dyplomacji i innych – abyśmy mogli mobilizować się i kierować nasze działania na rzeczy dobre i piękne”.

📧 SYLWIA WADACH-KLOCZKOWSKA

Monika Jabłońska-Chodakiewicz i Jan Kozak, dyrektor Szkoły Języka Polskiego w Bostonie

Przygotowania do powstania w Dudley pierwszego w Stanach Zjednoczonych sanktuarium
św. Andrzeja Boboli – Patrona Polski

Z małego miasta wielki kult

 Marcin Bolec, Halina Głowacka

Polska parafia św. Andrzeja Boboli w Dudley jest niewielka, ale już wkrótce być może jej ranga na katolickiej mapie nie tylko Massachusetts, ale i całej Ameryki znacząco wzrośnie. Wszystko to za sprawą idei, aby podnieść lokalny kościół do rangi sanktuarium – jedynego w USA, które poświęcone byłoby Patronowi Polski.

Gość z Polski

Informacja o tej możliwości pojawiła się już na początku roku. W rozmowie z „Białym Orłem” przeprowadzonej w lutym ks. Krzysztof Korcz, proboszcz parafii św. Andrzeja Boboli w Dudley, przekazał, że ordynariusz diecezji Worcester bp Robert McManus wyraził już wstępną zgodę na działania w tym kierunku. Na razie nie jest znana dokładna data, kiedy mogłoby się stać to faktem, jednak życie religijne w parafii w ostatnich miesiącach zdecydowanie nabrało nowego wymiaru. Przejawem tego były m.in. trzydniowe rekolekcje, które wygłosił ks. prałat Józef

Więcej zdjęć znajdziesz na
www.BialyOrzel24.com

W uroczystościach mających miejsce na przełomie kwietnia i maja, związanych z dążeniem do podniesienia parafii św. Andrzeja Boboli w Dudley do rangi sanktuarium wzięła udział liczna Polonia z Massachusetts oraz z ościennych stanów

Rekolekcje będące duchowym przygotowaniem do zawierzenia Polonii św. Andrzejowi Boboli prowadził ks. prałat Józef Niżnik – kustosz Sanktuarium św. Andrzeja Boboli w Strachocinie (w środku)

Niżnik, kustosz Sanktuarium św. Andrzeja Boboli w Strachocinie (Polska), który – jak twierdzi – doświadcza już od kilkudziesięciu lat objawień tego świętego.

Ks. prałat Józef Niżnik od 40 lat pełni posługę duszpasterską w Strachocinie, gdzie znajduje się jedno z trzech w Polsce i z czterech na świecie sanktuariów poświęconych św. Andrzejowi Boboli. Do miejsca tego, jak twierdzi ks. prałat Niżnik, co roku pielgrzymuje ok. 100 tys. osób. W zeszłym roku do Strachociny przyjechał też ks. Krzysztof Korcz z Dudley, który po rozmowie z kustoszem sanktuarium zaprosił go do Stanów Zjednoczonych, aby wygłosił tu rekolekcje i osobiście opowiedział Polonii o swoich doświadczeniach oraz przybliżył sylwetkę tego świętego, pokazując, czemu jest to postać tak ważna dla chrześcijan, a zwłaszcza dla Polaków.

Zawierzenie Polonii

Rekolekcje wygłoszone przez ks. prałata Józefa Niżnika odbyły się w polskiej parafii w Dudley w dniach 22–24 kwietnia. Każdego dnia odprawiane były dwie msze święte, przed każdą była okazja do spowiedzi św. Rekolekcje poprzedzone były spotkaniami ks. prałata Niżnika z Polonią w okolicznych parafiach: Matki Bożej Częstochowskiej w Worcester, Bazylice św. Józefa w Webster oraz parafii św. Michała Archaniola w Bridgeport w sąsiednim Connecticut. Zwieńczeniem rekolekcji była uroczysta msza św. odprawiona w kościele św. Andrzeja Boboli w Dudley w niedzielę, 28 kwietnia, z poświęceniem sprowadzonej z Polski figury św. Andrzeja Boboli i zawierzenie się Polonii temu świętemu. Świątynia tego dnia była pełna wiernych, a samo nabożeństwo miało niezwykle uroczystą oprawę.

– Zgromadziliśmy się w tej świątyni, którą wznosili nasi przodkowie, aby przypomnieć sobie, że to z naszego narodu po-

Od lewej: Anna Bembenek, ks. Krzysztof Korcz, biskup Robert McManus, ks. prof. Grzegorz Zieliński

chodzi tak wielki święty jak Andrzej Bobola, który opiekuje się swoimi rodakami – mówi ks. prałat Niżnik zaznaczając, iż dostrzega wolę Boga w tym, że mógł przybyć do Dudley i wykrzesać iskrę kultu patrona Polski za oceanem. – Św. Andrzej Bobola objawił się w 1918 roku i przepowiedział niepodległość Polski oraz zapowiedział, że będzie jej patronem, a Bóg w swoim miłosierdziu wywyższy Polskę – mówił, starając się przybliżyć zgromadzonym sylwetkę św. Andrzeja Boboli. – On będzie wam pomagał. Naszym wielkim pragnieniem jest zawierzenie Polonii św. Andrzejowi Boboli, aby czynił was ludźmi mądrymi i abyście byli darem dla tych, którzy przybývają do Stanów Zjednoczonych – dodał.

– To było niesamowite, że 28 kwietnia przybyli tutaj ludzie z Nowego Jorku, New Jersey, Bostonu, Long Island, z bardzo wielu parafii. Myślę, że ta parafia po raz pierwszy była tak wypełniona jak na początku swojego istnienia – podsumowuje ks. Korcz.

Duchowa odnowa

Rekolekcje stanowią przygotowanie do pierwszej nowenny do św. Andrzeja Boboli, którą poprowadził w pierwszej połowie maja ks. prof. dr. Grzegorz Zieliński, oficjał Sądu Kościelnego diecezji radomskiej i delegat Konferencji Episkopatu Polski dla duszpasterstwa parafii. W ramach nowenny odprawiane były również po dwie msze św. dziennie, po polsku i angielsku, a poprzedziły ją spotkania ks. Zielińskiego z Polonią.

– W czasie tej nowenny szczególnie prosiliśmy św. Andrzeja Bobolę o znaki, aby potwierdził to, że w tym kościele chcemy mieć swoje sanktuarium. Chciałem podkreślić, że to jest jedyny kościół św. Andrzeja Boboli w Stanach Zjednoczonych, który posiada relikwie pierwszej klasy – mówi ks. Krzysztof Korcz. – Myślę, że ta nowenna stała się takim fundamentem kultu św. Andrzeja Boboli w tej parafii, która pisze nową historię – dodał.

Zwieńczeniem nowenny był odpust parafialny przypadający we wspomnienie

patrona – 16 maja, kiedy to o godz. 18:00 odprawiona została uroczysta msza św. pod przewodnictwem ordynariusza diecezji Worcester biskupa Roberta McManusa. Homilię podczas tej mszy wygłosił ks. prof. dr. Grzegorz Zieliński. Przypomniął zgromadzonym sylwetkę i zasługi św. Andrzeja Boboli, przytaczając najważniejsze fakty z jego życia oraz podkreślając niezłomne dążenie do świętości i szerzenia chrześcijaństwa – nawet kosztem własnego życia. Wymienił również uznane przez Kościół cuda, do jakich doszło za wstawiennictwem św. Andrzeja Boboli, z których warto przytoczyć choćby zwycięstwo Polaków nad przeważającymi siłami bolszewików w Bitwie Warszawskiej w 1920 r. – Bitwa ta do dziś określana jest jako „Cud nad Wisłą” i cud ten rozślawił św. Andrzeja Bobolę sprawiając, że coraz więcej ludzi zaczęło pielęgnować jego kult i zwracać się do niego z prośbami o opiekę – mówił. Przypomniął też, że św. Andrzej Bobola jest jedynym świętym, który doczekał się poświęconej tylko jemu encykliki – autorstwa papieża Piusa XII, tego samego, który 17 kwietnia 1938 r. dokonał jego kanonizacji.

Kult Patrona Polski w USA

A jak zrodził się sam pomysł utworzenia sanktuarium i dlaczego miejsce to może mieć aż tak duże znaczenie dla Polonii? – Pewnego dnia zadzwonił do mnie mężczyzna z Chicago i poprosił o mszę św. za żonę, która miała wylew do mózgu, wskutek którego przestała mówić i chodzić. Powiedział, że cała jego rodzina zaczęła się modlić do św. Andrzeja Boboli o jej zdrowie, a on miał sen, aby zamówić intencję mszalną w kościele pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli. Zaczął szukać w internecie i znalazł naszą parafię – wyjaśniła w rozmowie z „Białym Orłem” ks. Korcz. Rodzina z Chicago przyjechała w kwietniu do Dudley, żeby wziąć udział w rekolekcjach i osobiście dać świadectwo wstawiennictwa tego świętego.

Podczas uroczystej mszy św. odprawionej 16 maja swoim świadectwem podzieliła się też parafianka z Dudley, Anna

Bembenek, która twierdzi, że dzięki wstawiennictwu św. Andrzeja Boboli polepszył się jej stan zdrowia. Jak opowiadała w wypełnionej po brzegi świątyni, lekarze zdiagnozowali u niej nowotwór i stwierdzili, że konieczna będzie operacja i chemioterapia. – Zaczęłam się gorąco modlić do św. Andrzeja, prosząc go o pomoc. I moje modlitwy zostały wysłuchane, bowiem gdy lekarze przeprowadzili kolejne badania, okazało się, że wystarczyć może sama operacja, a chemioterapia nie będzie potrzebna – relacjonowała.

– To bardzo aktywna parafianka, od wielu lat, bardzo pomagała mi w czasie mojego duszpasterstwa w tej parafii, będąc bardzo zaangażowana w wiele inicjatyw duszpasterskich – mówi ks. Korcz, podkreślając, że nie ma cienia wątpliwości co do świadectwa pani Anny oraz że jest to kolejny cud, jakiego miała szczęście doświadczyć ta parafia. – Jesteśmy w trakcie zbierania dokumentów, spisany został odpowiedni raport, pani Ania sama też pisze swoje świadectwo, żeby też dołączyć je do tego raportu i przedstawić go biskupowi, aby on potem dalej z komisją ocenił ten cud, czy rzeczywiście to jest prawdziwy cud uzdrowienia w czasie nowenny. To świadectwo jest też dostępne na stronie internetowej parafii – informuje ks. Korcz.

Ks. Krzysztof podaje też liczne przykłady na to, co uważa za wcześniejsze interwencje św. Andrzeja Boboli, m.in. pozyskanie funduszy przez parafię na potrzebne remonty, gdy sytuacja finansowa była naprawdę krytyczna i wydawało się, że kościół trzeba będzie po prostu zamknąć, czy też pojawienie się w Dudley osoby zajmującej się pracami budowlanymi, która zgodziła się za darmo wykonać niezbędne naprawy, oszczędzając w ten sposób parafii wiele tysięcy dolarów.

Orędownik na nasze czasy

Św. Andrzej Bobola to męczennik, który poświęcił swoje życie za wiarę. W 2002 roku został oficjalnie ogłoszony Patronem Polski – czwartym, oprócz św. Stanisława Biskupa i Męczennika, św. Wojciecha oraz św. Stanisława Kostki. W Dudley znajdują się relikwie tego świętego.

– Św. Andrzej Bobola jest tu obecny w znaku relikwii. Jest tu, aby pomagać Polonii zachować tożsamość katolicką, jednoczyć rozbite rodziny, szukać zagubionych i wypraszać łaski tym, którzy do niego się będą zwracać o pomoc. Św. Andrzej Bobola przypomina nam też, że „Bóg, Honor i Ojczyzna” to wartości, które pomogły nam przetrwać trudne dzieje, one stanowią naszą tożsamość narodową. Dzisiaj trzeba bronić tych wartości – mówi ks. Korcz, zauważając, że jednak wielu Polaków nie zna historii św. Andrzeja Boboli i nie jest świadomych, jak ważny jest to święty. Być może aktualnie dziejące się wydarzenia religijne w polskiej parafii w Dudley oraz podniesienie jej do rangi sanktuarium sprawią, że ten stan rzeczy ulegnie zmianie.

Kim był św. Andrzej Bobola?

Andrzej Bobola urodził się w roku 1591 w Strachocinie koło Sanoka. Lata dzieciństwa i młodości spędził w szkole jezuitkiej w Braniewie. W 1611 wstąpił do seminarium duchownego, gdzie podjął studia filozoficzne i teologiczne oraz zdobywał praktykę pedagogiczną. W 1624 roku został mianowany rektorem kościoła, gdzie poświęcił się roli misjonarza ludowego, głoszeniem ewangelii i pracy z ubogimi. Dzięki zaangażowaniu awansował i pełnił wysokie funkcje duchowe w wielu miastach Polski i Litwy. W 1652 roku Andrzejowi Boboli zostało powierzone niesienie misji na Polesiu (obecna Białoruś). Wówczas Kresy zamieszkiwali Polacy, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Żydzi i Niemcy, a wśród nich wyznawcy różnych religii. Powszechne niemal ubóstwo, zacofanie cywilizacyjne oraz bezwzględność w walce o wpływy i przekonania religijne były wyzwaniem dla misjonarza katolickiego, który dążył do „jedności w Chrystusie”. Andrzej Bobola szybko jednak zasłynął na Kresach niesionym z mocą słowem bożym, niezłomnością wiary i żarliwością. W czasach, gdy z oddaniem pełnił postęgę, pięćdziesięciu innych jezuitów oddało na Polesiu życie za swoją wiarę. Ten sam los spotkał Andrzeja zaledwie pięć lat po rozpoczęciu misji. W 1657 roku został zamordowany przez Kozaków w Janowie Poleskim. Ciało męczennika w cudownie zachowanym stanie odnaleziono w kościele w Pińsku w 1702 roku. W 1938 roku odbyły się uroczystości kanonizacyjne, które przeszły do historii jako największe wydarzenie religijne w Polsce w okresie międzywojennym. W tym czasie do kraju wróciły również z Rzymu relikwie świętego, które są obecnie przechowywane w ponad 120 parafiach i sanktuariach w Strachocinie, Warszawie i Szczecinie oraz w wielu ośrodkach jezuitkich na świecie. W 2002 roku św. Andrzej Bobola został ogłoszony Patronem Polski.

Polka gościem na ważnej konferencji o ochronie środowiska naturalnego na Manhattanie

Eko rozwiązania z Polski

ECO Solidarity to wydarzenie o dużym znaczeniu dla środowiska, które odbyło się w dniach 19-21 maja w eleganckim Javits Center na Manhattanie. W tym roku inicjatywa po raz kolejny zgromadziła przedstawicieli ekologicznych studiów projektowych z Europy, a jednym z gości była właścicielka polskiego studia NASDRA Conscious Design – Paulina Grabowska.

W poszukiwaniu równowagi

Na dachu Javits Center znajduje się 7-akrowa zielona farma z sadem i szklarnią, którą zamieszkują dziesiątki pszczoł i ptaków. Nic więc dziwnego, że wydarzenie promujące zrównoważony rozwój i ochronę środowiska odbyło się właśnie tam. ECO Solidarity powstało we współpracy z WantedDesign w 2020 roku i stanowi część International Contemporary Furniture Fair (ICFF), targów poświęconych współczesnemu wzornictwu mebli. Inicjatorzy ECO Solidarity corocznie zapraszają reprezentantów wiodących europejskich studiów projektowych, aby porozmawiać o roli, jaką w zrównoważonym rozwoju odgrywają wykorzystywane w projektowaniu materiały oraz omówić nowe, zdrowe dla środowiska rozwiązania.

Polka dla środowiska

Paulina Grabowska, założycielka NASDRA Conscious Design, reprezentuje Polskę oraz Instytut Polski w Nowym Jorku na ECO Solidarity już od 2021 roku. Jest projektantką zrównoważonych i regeneratywnych rozwiązań, wykładowczynią biodizajnu na Uniwersytecie SWPS w Warszawie oraz ekspertką w międzynarodowym projekcie Food Trails. Wspierającym tworzenie i rozwój zrównoważonych systemów żywnościowych. Sama firma powstała w 2016 roku, a jej misją jest wprowadzanie ekologicznych i nieszkodliwych dla środowiska rozwiązań dla miast, biznesów i instytucji. Paulina pomaga w tworzeniu przyjaznych dla ludzi i środowiska miejsc pracy, w których dominują naturalne materiały, oświetlenie poprawiające nastrój oraz wertykalne farmy. Jednym z celów działalności Pauliny jest zmiana przestrzeni biurowych w

Twórcy zielonej przestrzeni Mood-Garden twierdzą, że wystarczy 20 minut, żeby poczuć poprawę samopoczucia.

zielone oazy i udowadnianie, że ekologiczne projektowanie niesie za sobą wiele praktycznych rozwiązań, a – co za tym idzie – pozytywnie wpływa na dobrostan ludzi.

Etyka w projektowaniu

Podczas tegorocznej edycji ECO Solidarity zaproszeni goście wzięli udział w panelu „Ethics in Materiality: Restoring Sustainable Balance”. Oprócz Polski na konferencji pojawili się przedstawiciele takich krajów jak Hiszpania (Armombiedro Studio), Czechy (Novavita Design) i Słowacja (cp!c Crafting Plastics Studio). Uczestnicy konferencji zastanawiali się, co i jak można zrobić, aby w miastach zachować równowagę pomiędzy przestrzeniami urbanistycznymi a naturą. Paneliści dzielili się swoimi pomysłami na ekologiczny i zgodny z naturą design, a także zaprezentowali swoje wynalazki i odkrycia. Nasza rodaczka przedstawiła swoje najnowsze osiągnięcia w dziedzinie zrównoważonego projektowania – terapeutyczną lampę imitującą naturalne oświetlenie („Sun for interiors”), kompaktową farmę upraszczającą uprawę roślin („Micro Garden”) czy „Mood-Garden”, zielone miejsce relaksu. Produkty te, powstałe w NASDRA, należą do jednej z marek studia, Mood.farm. To właśnie w jej ramach Paulina tworzy rozwiązania przekształcające surowe przestrzenie w poprawiające nastrój i podnoszące produktywność roślinne azyle.

 MARLENA HEBDA

„Sun for Interiors” to lampa imitująca naturalne światło słoneczne (na zdjęciu w świetle rzucanym przez lampę jej pomysłodawczyni Paulina Grabowska)

REPREZENTACJA PRZED IRS'em w języku POLSKIM

audyty • błędne naliczenia • windykacje • zajęcia majątku

Nie podejmuj walki z IRS samemu. Potrzebujesz pomocy? Zadzwoń!

Barbara Mrozik, E.A. - Enrolled Agent
MÓWIĘ PO POLSKU, pracujemy w każdym stanie USA!

Enrolled Agent jest najwyższym poziomem certyfikacji udzielanej przez amerykański Urząd Skarbowy

☎ 203-301-0555 📠 203-515-5709 ✉ mgrouptax@gmail.com

Ponad 10 lat doświadczenia!

SŁONECZNA FLORYDA KUPNO - SPRZEDAŻ - WYNAJEM

FT. LAUDERDALE • MIAMI • PALM BEACH

South Florida Professional Bureau of Real Estate

Roman Tryndus P.A.

Direct: 754-235-0378

houseroman@yahoo.com

www.myhouseflorida.net

→ DOMY → BIZNESY
→ MIESZKANIA → HOTELE
→ GALERIE

Myślisz o przeprowadzce na Florydę?

- ✓ Kupno domu?
- ✓ Inwestycja w nieruchomości na wynajem sezonowy albo całoroczny?
- ✓ Chcesz wystawić swój dom na sprzedaż?

Orlando i okolice.
20 lat doświadczenia.
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA
W JĘZYKU POLSKIM!

MAGDALENA DANOS

Licensed Real Estate Agent

tel. 407-760-9286

Florida Realty Investments
magdalenadanos@gmail.com
3451 Technological Ave., Suite 11
Orlando, FL 32817

POLSKA FIRMA

zatrudni od zaraz

KIEROWCÓW CDL KLASY A

oraz właścicieli ciężarówek

ZAPEWNIAMY:

- kontraktowe ładunki idealnie dopasowane do pracy pod ELOG
- stałe długie lub krótkie trasy
- drop and hook ładunki (załadowane naczepy)
- najnowsze ciężarówki • ubezpieczenie oraz plan emerytalny
- dyspozytor 24/7 • karty paliwowe

Mówimy po POLSKU!

☎ 314-433-0453

www.arturexpress.com

Jedna z najszybciej rozwijających się firm w USA wg. Inc. Magazine

FESTIWAL MAŁEJ POLSKI

LITTLEPOLANDFEST.com

NIEDZIELA
9 CZERWCA
2024

BROAD STREET
NEW BRITAIN
CONNECTICUT

WSTĘP
WOLNY

EDYCJA 11

Sponsoring i wynajem stoisk:
www.littlepolandfest.com
860 348 5592

**PONAD 100 STOISK! POLSKA KUCHNIA MUZYKA NA ŻYWO RZEMIOSŁO I RĘKODZIEŁO
ZABAWY DLA DZIECI 2 DUŻE SCENY! OGRÓDEK PIWNY POKAZ STARYCH
SAMOCHODÓW WYSTĘPY ARTYSTYCZNE SPECJALNI GOŚCIE I NIESPODZIANKI**

Organizatorem festiwalu jest **POLONIA BUSINESS ASSOCIATION** dzięki wsparciu tych głównych **SPONSORÓW**:

Trinity Health
of New England

Hartford HealthCare
The Hospital of
Central Connecticut

POLAMER

Thomaston Savings Bank
150 Years

Polonez
Paczki do Polski

LIBERTY
BANK

J&J
Pizzeria & Deli

TOMASSO GROUP
BEACON
The Beacon Group

NEW HAUS GROUP

WS
Wierowski & Sullivan LLC
SWIRE LINK, LLC

New Britain

Achieve Financial
credit union

THE NEW BRITAIN
Public Safety

BIAŁY
ORZEŁ

CMHA

dempak

Community Foundation
of Greater New Britain

M&T Bank

ZUBRÓWKA
BECKMIRE HARTWIG
DOKSA

POLAMER

NEW YORK LIFE

PAPAS

BECKMIRE HARTWIG
DOKSA

PAPAS

 **SQUARE
ENTERPRISES®**

DOSTĘPNE JUŻ U DYSTRYBUTORA
SQUARE ENTERPRISES

SUNEW med+®

**Polska marka,
*światowy efekt***

EFEKT WIDOCZNY JUŻ PO 1 UŻYCIU!

– Cały czas podejmujemy współpracę z nowymi agentami i wdrażamy nowe usługi – mówi Bartosz Madera, dyrektor generalny Polonez America

JUBILEUSZ POLONEZ AMERICA

„ŚWIĘTUJEMY RÓZWÓJ!”

Świętując rocznicę działalności Polonez America w nowej odsłonie, przybliżamy to, co udało się osiągnąć przez ten rok i dzielimy się naszą wizją rozwoju i planami na przyszłość. A o tym wszystkim opowiada nam dyrektor generalny Polonez America BARTOSZ MADERA.

Jak radzi sobie na rynku Polonez America?

Świętując pierwszą rocznicę Polonez America w nowej odsłonie, z radością mogę przekazać, że w ciągu tego roku dostarczyliśmy prawie sto tysięcy paczek, łącząc polskie rodziny w USA z ich bliskimi w Polsce i na świecie. Oznacza to tysiące zadowolonych klientów w Stanach Zjednoczonych i Polsce. Udało nam się osiągnąć ten sukces dzięki zaangażowaniu naszego zespołu i ugruntowanej pozycji operacyjnej. Jesteśmy z tego naprawdę dumni. Nasz rozwój i ekspansja są kontynuowane, cały czas podejmujemy współpracę z nowymi agentami i wdrażamy nowe usługi – i nie możemy się doczekać kolejnych sukcesów.

Co się stało z Polonez Parcel Service?

Firma Polonez Parcel Service (PPS) powstała w 1980 roku. W ciągu ponad 30 lat działalności wyrosła na potężną markę, rozpoznawalną na całym świecie. W 2017 roku PPS został przejęty przez inwestora, tzw. „private equity”. Firma nadal działała, ale w pewnym momencie przestała być w stanie spłacać swoje zobowiązania i nagle zakończyła działalność w marcu 2023 r. W rezultacie wszyscy członkowie zespołu zostali zwolnieni z obowiązków służbowych w trybie natychmiastowym. Ucierpiał również transport ładunków. W porcie w Hamburgu utknęło 18 kontenerów morskich z około 12,000 paczek oraz mnóstwo towarów handlowych. W kwietniu 2023 roku International Logistics Group Meest dowiedziała się o tej tragicznej sytuacji i postanowiła interweniować. Meest nabył aktywa Polonez Parcel Service. Nazwy marek: Polonez (wraz z Doma Export i International Package Shipping), będące częścią własności intelektualnej, zostały przekazane firmie

Meest, która z kolei stworzyła nową, samodzielną firmę i nazwała ją Polonez America. Polonez America został oficjalnie zarejestrowany w kwietniu 2024 roku. Na nową firmę nie zostały przeniesione żadne zobowiązania, długi, umowy itd. Wszystkie długi Polonez Parcel Service pozostały długami PPS i nie były ani nie są związane z Polonez America. Jednak pomimo że Polonez America nie miał żadnych zobowiązań wobec klientów PPS, których paczki utknęły w nieopłaconych kontenerach, to firma postanowiła z własnej woli pomóc i dostarczyć te przesyłki na własny koszt – a ten był ogromny. Za wydanie kontenerów i dostarczenie paczek do odbiorców zapłacono blisko milion dolarów. Polonez America nie musiał wydawać tej kwoty, od początku było też jasne, że jej zwrot będzie nie do wyegzekwowania, ale była to po prostu słuszna rzecz, którą należało zrobić. 18 kontenerów zawierających około 12,000 paczek zostało pomyślnie dostarczonych do odbiorców. W kolejnym kroku Polonez America zwrócił się do pracowników dotkniętych zakończeniem działalności PPS, proponując im pracę w nowo powstałej spółce.

Czy jest szansa, że taka sytuacja się powtórzy?

Absolutnie nie. Chciałbym rozwiązać wszelkie wątpliwości i obawy, jesteśmy pewni naszej infrastruktury i pozycji na rynku. Od początku 2024 roku podjęliśmy współpracę z 28 nowymi agentami i wciąż otwieramy kolejne punkty. Naszym celem jest zapewnienie naszym klientom w dowolnym miejscu w USA możliwości bezproblemowej i wygodnej wysyłki paczek. Dlatego uruchomiliśmy usługę online dającą opcję wysyłania paczek z dowolnego miejsca w USA za pomocą smar-

tfona. Nasz klient może po prostu nadać przesyłkę online na naszej stronie internetowej, co oznacza, że kurier odbierze paczkę z domu klienta o dogodnej dla niego porze i przywiezie ją do naszego magazynu, a my wyślemy ją do Polski. Polonez America jest teraz silniejszy niż kiedykolwiek wcześniej.

Czy Polonez America to ukraińska firma?

Polonez America jest częścią Meest Global Logistics Group, która została utworzona przez międzynarodową firmę Meest Corporation Inc. w Toronto w Kanadzie w 1989 roku. Biura Meest działają w USA, Kanadzie, Chinach, Wielkiej Brytanii, Włoszech, Hiszpanii, Ukrainie, Polsce, Uzbekistanie, Kazachstanie, Gruzji, Armenii i wielu innych krajach – jest to ponad 30 biur na całym świecie. Sieć wysyłkowa marek Meest obejmuje m.in. Meest-America Inc., Meest Corporation, Meest International, Meest Post, Meest Polska, z których połowa ma siedzibę w Polsce. Meest Group ma pod swoim parasolem ponad 50 podmiotów, a wszystkie z nich są samodzielnymi firmami. Polonez America pozostaje polską marką z polskim kierownictwem i pracownikami. Nasze biuro w USA znajduje się w Port Reading, NJ, współpracujemy też z szeroką siecią partnerów w Polsce i na świecie.

Co to oznacza dla polskiego klienta? Jakie korzyści wiążą się z tym, że Polonez America działa w ramach Meest Global Logistics Group?

Przynależność do Meest Global Logistics Group zapewnia najwyższą jakość usług, co daje klientom pewność, że obsługa przebiegać będzie zgodnie z międzynarodowymi standardami jakości i niezawodności. Synergia globalnych za-

sobów zarządzania i finansowania zapewnia zabezpieczenie przed ryzykiem. Wykorzystując wiedzę i stabilność oferowaną przez Meest Global Logistics Group, Polonez America może zaoferować swoim klientom dodatkowe wsparcie i bezpieczeństwo. Nasi klienci mogą korzystać z innowacyjnych rozwiązań stosowanych w Polonez America. Aktywnie wdrażamy innowacje technologiczne, które upraszczają proces nadawania i śledzenia przesyłek. Co więcej, współpraca z Polonezem oferuje dostęp do ponad 50 kierunków dostaw, które stale się rozwijają, łącząc polskie rodziny na całym świecie.

Jakie usługi zapewniacie?

Polonez America realizuje wysyłkę z USA do Polski i 50 innych krajów. Dostarczamy paczki, pojazdy, towary handlowe i cały dobytek domowy. Polakom przeprowadzającym się z USA z powrotem do Polski oferujemy pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb, zapewniającą wygodny i pewny transport tzw. mienia przesiedleńczego. Nasze usługi spedycyjne obejmują zarówno przystępne cenowo przesyłki morskie z terminem do 5 tygodni, jak i szybkie dostawy lotnicze do 5 dni. Zapewniamy też elastyczne opcje wynajmu kontenerów.

1 milion dolarów

Taką kwotę Polonez America zapłacił za to, aby wykupić 18 kontenerów zawierających prawie 12,000 paczek, które dzięki temu dotarły szczęśliwie do swych adresatów po tym, jak firma Polonez Parcel Service nagle zawiesiła swą działalność wiosną ubiegłego roku.

Oprócz naszych kompleksowych rozwiązań w zakresie wysyłania paczek oferujemy wygodne usługi online: nasza platforma e-commerce umożliwia klientom w Polsce bezproblemowe zakupy w amerykańskich sklepach internetowych, z wydajną wysyłką bezpośrednio do domu. Klientom w Stanach Zjednoczonych nasza usługa wysyłkowa online zapewnia bezproblemową dostawę od drzwi do drzwi. Niezależnie od tego, czy jest to pojedynczy dokument, czy duży ładunek, nasz oddany zespół dokłada wszelkich starań, aby zapewnić spersonalizowaną opiekę i niezawodną obsługę na każdym etapie. Wszystko, co jest potrzebne, żeby wysłać paczkę – my się tym zajmujemy.

Jaka jest filozofia działania Polonez America?

W dzisiejszym szybko zmieniającym się świecie, w którym ludzi tak często dzieli odległość, Polonez America łączy światy. Wprost z domów naszych klientów do Polski lub 50 innych krajów nie tylko dostarczamy paczki – podtrzymujemy więź między ludźmi, dajemy im radość i tworzymy cenne wspomnienia. Naszą misją jest zdobywanie zaufania naszych klientów uczciwością i profesjonalizmem, świadcząc usługi na najwyższym poziomie w najniższej cenie. Utrzymujemy uczciwe i otwarte relacje z naszymi klientami i agentami. Nasi pracownicy zawsze

chętnie pomogą w nadaniu paczki i odpowiedzą na wszelkie pytania.

Jakie są plany Polonez America na dalszy rozwój?

Cieszymy się, że możemy poszerzyć rynek poprzez otwarcie wielu nowych agencji. Jeśli jesteś właścicielem firmy i czytasz ten artykuł, zapraszamy do zostania naszym partnerem. Nieustannie wprowadzamy innowacje i rozwijamy nasze usługi, aby sprostać zmieniającym się potrzebom naszych klientów i agentów. Nieustannie inwestujemy w rozwój

procesów, systemów informatycznych i inicjatyw związanych z obsługą klienta, aby mieć pewność, że każda interakcja z naszą firmą jest bezproblemowa i efektywna zarówno dla naszych klientów, jak i agentów. Zapraszamy wszystkich do odwiedzenia naszego głównego biura i magazynu zlokalizowanych pod adresem 600 Markley Street, Port Reading, NJ 07064, gdzie możemy zorganizować wprowadzanie, aby każdy mógł zobaczyć nasze obiekty i to, jak działamy. Mamy również ambitne cele zwiększenia liczby krajów dostawy do 200 i planujemy do

końca tego roku uruchomienie wysyłki paczek z Polski do USA, aby cykl połączeń z polskimi klientami mógł działać w obie strony. Podsumowując: nasz wysiłek wkładany w rozwój, innowacje i satysfakcję klienta podkreśla nasze zaangażowanie w świadczeniu usług najwyższej jakości w każdym aspekcie naszej działalności biznesowej. W tym roku szykujemy wiele innowacji. Zachęcam do śledzenia mediów społecznościowych Polonez America, aby być na bieżąco oraz do odwiedzenia naszej strony www.polonezamerica.com.

Paczki do Polski

PLANUJESZ WAKACJE W POLSCE?

Nie bierz ciężkiego bagażu na ramiona, **wyślij swój bagaż z Polonez** łatwo, szybko i tanio

 600 Markley Street
Port Reading, NJ 07064

 Doty Cir #143,
West Springfield, MA 01089

 (908) 862-1700

 info@polonezamerica.com

 polonezamerica.com

Od śmierci silniejszy był gniew

Dokończenie ➔ ze str. 1

Główne uroczystości rocznicowe odbyły się na Polskim Cmentarzu Wojennym pod Monte Cassino. Mszę świętą, w której uczestniczyło ponad dwa i pół tysiąca osób, koncelebrował Wiesław Lechowicz, biskup połowy Wojska Polskiego.

W swoim przemówieniu prezydent Polski apelował, by wyciągnąć lekcję z historii. – Nie ma znaczenia, jaka Rosja jest w danym momencie: carska, sowiecka czy putinowska. Rosyjski imperializm jest zawsze taki sam: zbrodniczy, okrutny i bezwzględny – podkreślał Andrzej Duda, który wziął udział na uroczystościach wraz z Pierwszą Damą.

Apel do Europy

– W tamtych dniach, w nocy z 17 na 18 maja 1944 roku i przez dwa następne dni, układano słynną pieśń „Czerwone Maki” o bitwie pod Monte Cassino, o bohaterstwie polskich żołnierzy – mówił prezydent RP. – Z tego miejsca polegli żołnierze wołają do Europy o odpowiedzialność. Wołają: nigdy więcej wojny, nie dopuście do niej, pomóżcie Ukraincom zatrzymać Rosjan, nie dopuście do tego, by rosyjski imperializm rozlał się na inne kraje – podkreślił.

Prezydent ocenił, że wielu ludzi zapomnieli, że zaraz po hitlerowskich Niemcach, które napadły Polskę w 1939 r.,

Polskę napadła sowiecka Rosja. – Jako sojusznik Niemiec rozdarła Polskę na dwie części i to właśnie z tej sowieckiej okupacji szli żołnierze, którzy tutaj zginęli – wskazał.

Wyrwani z niewoli

Andrzej Duda zaznaczył, że droga polskich żołnierzy wiodła z sowieckich łagrow, z zesłania, z Syberii, z Kazachstanu, gdzie spędzili lata przy niewolniczej pracy, z której zdołali się wyrwać dzięki porozumieniu z zachodnimi aliantami.

W przemówieniu głowy państwa pojawił się również wątek dramatu polskich żołnierzy już po zakończeniu działań wojennych. – Mimo że skrwawili się na frontach II wojny światowej, mimo że wygrali pod Monte Cassino, to ich bohaterstwo zostało pominięte przez sojuszników. Nie wzięli udziału w defiladzie zwycięstwa, odepchnięto ich, a Polskę oddano w ręce sowietów i przez 40 lat była za żelazną kurtyną – zaznaczył.

Prezydent RP wyraził nadzieję, że Europa odrobiła lekcję i nie pozwoli więcej rosyjskiemu imperializmowi niewolić ludzi. – Ruski mir to nie żadna rosyjska kultura, to brutalne władanie nad drugim człowiekiem, podporządkowanie sobie narodów, wysysanie z nich krwi, porwanie ich dzieci na wschód. To jest rusyfikacja, brutalna siła, która ze współczes-

– Rosyjski imperializm jest zawsze taki sam: zbrodniczy, okrutny i bezwzględny – mówił Andrzej Duda

nymi standardami państw demokratycznych nie ma nic wspólnego – zaznaczył Andrzej Duda.

Polonia na obchodach

W obchodach 80-lecia bitwy pod Monte Cassino we Włoszech wzięło udział ponad dwa tysiące osób, wśród nich córka generała Władysława Andersa, dowódcy 2.

Korpusu – Anna Maria Anders, która obecnie pełni funkcję ambasadora RP w Rzymie. Złożyła kwiaty na grobie ojca, który choć zmarł w Londynie 12 maja 1970 r., to zgodnie ze swoją wolą został pochowany wśród swoich żołnierzy właśnie na Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino.

W uroczystości uczestniczyła także całkiem liczna reprezentacja amerykańskiej Polonii ze wschodniego wybrzeża USA. Obecni byli weterani ze Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce na czele z komendantem naczelnym Tadeuszem Antoniakiem, naczelna prezes Korpusu Pomocniczego Pań działającego przy SWAP Helena Knapczyk – sybiraczka oraz wdowa po mjr. Wincentym Knapczyk, który brał udział w bitwie pod Monte Cassino i został w niej ranny, Piotr Praszkwicz – Wielki Marszałek tegorocznej Parady Pułaskiego, która odbędzie się w Nowym Jorku 6 października, oraz przedstawiciele polskiego harcerstwa.

Premier w Krakowie

Uroczystości poświęcone 80-leciu bitwy, a także ustanowieniu Święta 2. Korpusu Polskiego, odbyły się także na Rynku Głównym w Krakowie. Uczestniczyli w nich m.in. premier Donald Tusk i Władysław Kosiniak-Kamysz, szef MON.

– To jest rzecz święta, najważniejsza, że tu na krakowskim rynku wspólnie z polskimi żołnierzami możemy głośno, uczciwie powiedzieć, że Polska jest bezpieczniejsza i silniejsza niż kiedykolwiek

W uroczystej ceremonii na Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino wzięli udział przedstawiciele Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce oraz polskiego harcerstwa w USA

Facebook
Przedstawicielki Związku Harcerstwa Polskiego w USA

Facebook
Córka gen. Andersa i ambasador RP w Rzymie Anna Maria Anders z Heleną Knapczyk z Connecticut, sybiraczką i wdową po mjr. Wincentym Knapczyk, uczestniku bitwy pod Monte Cassino

wcześniej w nowożytnej historii – powiedział Tusk zapowiadając przeznaczenie 10 mld zł na bezpieczeństwo granicy wschodniej, w tym system fortyfikacji.

Czas na „Tarczę Wschód”

Premier przywołał rozmowy z weteranami 2. Korpusu Polskiego, którzy zdobyli Monte Cassino, podkreślając, że są oni bardzo dumni z ojczyzny. – Że jest taka jak wtedy w ich marzeniach, kiedy wspinali się na wzgórze – jest wolna, bezpieczna, silna, z każdym dniem bezpieczniejsza i silniejsza, chociaż czasy są tak

wielkim wyzwaniem, nie tylko dla naszej ojczyzny – zaznaczył Tusk.

Szef rządu przedstawił założenia planu obrony i odstraszania „Tarcza Wschód”. – Rozpoczynamy wielki projekt budowy bezpiecznej granicy, w tym systemu fortyfikacji, a także takiego ukształtowania terenu, decyzji środowiskowych, które spowodują, że ta granica będzie nie do przejścia dla potencjalnego wroga – mówił.

Premier zapowiedział, że wkrótce poinformuje o działaniach państwa polskiego wymierzonych w autorów prowo-

kacji, aktów sabotażu i dywersji. Zapewnił, że Polska będzie w tym obszarze państwem nie tylko odpornym, ale i bezlitosnym wobec tych, którzy chcą destabilizować sytuację.

– Chcę, by wszyscy, którzy źle życzą Polsce, którzy w swoich planach mają atak, agresję na naszych sojuszników czy na nasz kraj, żeby usłyszeli dzisiaj tu z krakowskiego rynku: „wara od Polski” – podkreślił premier rządu polskiego.

Facebook
**TOMASZ RYZNER,
JOANNA SZYBIAK**

Facebook
Wielki Marszałek Parady Pułaskiego 2024 w Nowym Jorku Piotr Praszkwicz

Facebook
Delegacja amerykańskiej Polonii złożyła wieniec na cmentarzu, oddając hołd pamięci bohaterów spod Monte Cassino

Zwycięstwo okupione krwią

Masyw Monte Cassino wraz ze znajdującym się na wzgórzu klasztorem Benedyktynów był w czasie II wojny światowej kluczową niemiecką pozycją obronną na tzw. linii Gustawa, mającą uniemożliwić aliantom zdobycie Rzymu. Walki trwały tam od stycznia 1944 roku. Trzy natarcia wojsk sojuszniczych nie przyniosły skutku i dopiero 18 maja 1944 r., po niezwykle zaciętych walkach, Monte Cassino zdobył 2. Korpus Polski dowodzony przez gen. Władysława Andersa. Działania polskiej armii doprowadziły do przełamania niemieckiej obrony i otwarcia drogi aliantom do centralnych Włoch. Polacy ponieśli w bitwie duże straty: zginęło około 923 żołnierzy, a rannych zostało ponad 3 tysiące. Bitwa pod Monte Cassino miała istotne znaczenie strategiczne w dalszym przebiegu wojny i jest jednym z najbardziej znanych epizodów z udziałem polskich sił zbrojnych na Zachodzie.

Niechciani bohaterowie

Gdy w maju 1944 r. żołnierze 2. Korpusu po heroicznym boju zdobyli klasztor na wzgórzu Monte Cassino, odwagi gratulowali im wszyscy sojusznicy. Po zdobyciu Monte Cassino polscy żołnierze kontynuowali zwycięski marsz, zdobywając 18 lipca 1944 r. Ankonę, a 21 kwietnia 1945 r. Bolonię. Po tym zwycięstwie Polaków wycofano z głównej linii frontu – najprawdopodobniej alianci obawiali się konfrontacji żołnierzy Andersa z Armią Czerwoną, która zbliżała się od wschodu. Polacy – a zwłaszcza byli syberyjscy zesłańcy, z których składała się Armia Andersa – pamiętali o ciosie zadanym Polsce 17 września 1939 r. przez Rosjan i byli gotowi do walki o prawdziwie wolną od sowieckich wpływów Polskę, jednak wykrwawiona Europa nie miała na to ochoty. Los Polski został przypieczętowany na konferencji w Jałcie, na mocy której ustaleń Kresy Wschodnie, z których pochodziła znaczna część żołnierzy 2. Korpusu Polskiego, stały się integralną częścią Związku Sowieckiego. Po demobilizacji żołnierze zostali postawieni przed wyborem: albo powrót do znajdującej się pod komunistyczną dominacją Polski, w której jako byli zesłańcy nie byli mile widziani, albo emigracja. Wielu wybrało tę drugą opcję, osiedlając się we Włoszech, Wielkiej Brytanii, albo wyjeżdżając do USA.

WYSYŁAMY DO POLSKI:

- KWIATY ▪ UPOMINKI ▪ KOSZE
- ZESTAWY SPOŻYWCZE

NA KAŻDĄ OKAZJĘ Z GWARANTOWANĄ DOSTAWĄ DO DOMU ODBIORCY

SPRAW
KOMUŚ
WIELKĄ
RADOŚĆ!

908-352-9100

www.polamerNY.com

POLAMER

ILLINOIS

Polskie produkty na targach w Chicago

PAIH

Targi National Restaurant Association Show to największe coroczne spotkanie profesjonalistów z branży gastronomicznej na półkuli zachodniej. A tegoroczna edycja targów, które odbyły się w połowie maja w chicagowskim McCormick Place, była z pewnością wyjątkowa – nie tylko ze

względu na wielkość imprezy (największej w jej historii, zarówno pod względem miejsca ekspozycyjnego, jak i zarejestrowanych uczestników), ale także ze względu na ponowne otwarcie polskiego pawilonu w ramach Global Food Expo.

Uroczyste otwarcie polskiego pawilonu dokonali konsul Agata Grochowska z

Polski pawilon cieszył się sporym zainteresowaniem uczestników targów

Targi były dla firm z Polski okazją do prezentacji produktów na globalnym rynku. Na zdj. stoisko Młynomag – producenta mąk z lokalnych zbóż

Konsulatu Generalnego RP w Chicago oraz Michał Rzeźnik, który kieruje Zagranicznym Biurem Handlowym Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu w Chicago. Oboje następnie przedstawili polskie firmy biorące udział w wydarzeniu i prezentujące na nim swoje produkty: Antonius Caviar, Młynomag, Sonko – Dbaj o Siebie, KASKAT Dairy, JANEX oraz Pszczelarz Kozacki

Udział w targach był doskonałą okazją do zaprezentowania swoich produktów i usług globalnej publiczności oraz nawiązania kontaktu z potencjalnymi klientami i partnerami biznesowymi. Po ceremonii otwarcia odbyło się spotkanie networkingowe, którego gospodarzem była PAIH.

JS

WIRGINIA

Hołd dla weterana

Ambasada RP

18 maja, dokładnie w 80. rocznicę Bitwy pod Monte Cassino, przedstawiciele polskiej dyplomacji, wojska oraz lokalna Polonia oddali hołd uczestnikowi tej bitwy – pułkownikowi Romualdowi Lipińskiemu, sprawiając mu przy okazji aż dwie niespodzianki.

Pierwszą z nich był prywatny pokaz w domu weterana najnowszego filmu o wydarzeniach z 1944 roku pt. „Czerwone maki”, który miał premierę w kwietniu. Drugą było sprowadzenie pod dom weterana przez Muzeum Wheels of Liberation pojazdu wojskowego – półciężarówki sztabowej Dodge WC-3 z malowaniem 5 Dywizji Kresowej 2. Kor-

pusu. Płk Lipiński mimo swych 99 lat dzierżył za kierownicę pojazdu, który przypominał mu czas jego wojskowych doświadczeń. Na spotkaniu obecny był też korespondent polskiego radia RMF FM Paweł Żuchowski oraz gen. dyw. Krzysztof Nolbert – attaché obrony w Waszyngtonie

Pułkownik Romuald Lipiński urodził się w 1925 roku. W wieku 16 lat wraz z rodziną został zesłany w głąb Związku Radzieckiego. W 1941 r. dołączył do Armii Andersa i przeszedł szlak bojowy zwyciężony słynną bitwą pod Monte Cassino, podczas której miał zaledwie 19 lat. Od 1953 roku Lipiński mieszka w USA, gdzie pracował jako inżynier.

JLS

Płk Romuald Lipiński w otoczeniu przedstawicieli Wojska Polskiego

KALIFORNIA

Polska majówka w San Diego

 facebook.com/PLinLosAngeles

W pierwszą niedzielę maja w Balboa Park w San Diego miały miejsce doroczne obchody Narodowego Święta Konstytucji Trzeciego Maja zorganizowane przez Polonię w Domu Polskim. Tegoroczna celebrowanie Polskiej Majówki

miała bogaty program i towarzyszyły jej występy wielu artystów. W Balboa Park zaprezentowali się m.in. „Greg and Grace”, „Hop Royalty” czy „Sober Quartet”. Nie mogło też zabraknąć występów zespołu „Polonez San Diego”, który zatańczył m.in. „Ciętą Polkę”, oraz pięciorga

rodzeństwa z zespołu „Polskie Smyki”. Uczestniczący w wydarzeniu konsul Tomasz Polewaczyk reprezentujący konsulat generalny RP w Los Angeles oraz prezes Domu Polskiego prof. Janusz Supernak wręczyli nagrody i dyplomy zwycięzcom ciekawych konkursów na projekt nowego

logo Domu Polskiego oraz konkursu wiedzy o Polsce i Polakach.

Wydarzenie zgromadziło liczną Polonię i wielu międzynarodowych gości odwiedzających Balboa Park, którzy w ten sposób mieli okazję poznać polską kulturę.

WASZYNGTON

Dzień Otwarty w Ambasadzie RP w Waszyngtonie

 Ambasada RP w Waszyngtonie

Ambasada RP w Waszyngtonie jak co roku wzięła udział w Dniu Otwartym Ambasad Państw Unii Europejskiej w USA. Ambasadory krajów należących do UE przygotowali z tej okazji specjalne wydarzenia, koncerty i spotkania, mające na celu pokazanie kultur i historii reprezentowanych przez nie krajów.

Tegoroczne wydarzenie w ambasadzie RP inspirowane było sylwetką Marii Skłodowskiej-Curie - polskiej chemiczki, dwukrotnej laureatki Nagrody Nobla, kobiety, która bez

wątpienia może być inspiracją także dla współczesnych.

Z tej okazji w polskiej ambasadzie odbyły się warsztaty chemiczne, prezentowana była wystawa przedstawiająca biografię noblistki oraz odbył się koncert muzyki z epoki, w której żyła. Dodatkową atrakcją był pokaz mody strojów zaprojektowanych przez Natalię Ślazowską, które wcześniej zobaczyć można było m.in. podczas paryskiego i nowojorskiego Fashion Week. Tym razem w role modelek wcieliły się pracownice ambasady.

Zapraszamy do współpracy
NOWYCH AGENTÓW

50 LAT

Wyślij tak, jak trzeba! Tylko przez
POLAMER

Nie mieszkasz blisko naszego punktu?
Wyślij z domu na send.polamerusa.com

- paczki morskie i lotnicze
- mienie przesiedlenia
- transport komercyjny
- przekazy pieniężne
- bilety lotnicze oraz kwiaty i zestawy upominkowe do Polski

Adresy wszystkich naszych biur i agentów znajdziesz na stronie Polamerusa.com bądź pod **773-774-8855**

■ GREENPOINT - NY 167 Greenpoint Ave. Tel. 718-349-1319	■ MASPETH - NY 64-02 Flushing Ave. Tel. 718-326-2260
■ ROSELLE - NJ 275 Cox St. - Magazyn Cargo Tel. 908-352-9100	■ WALLINGTON - NJ 130 Main Ave. Tel. 973-779-6613

NIERUCHOMOŚCI NA FLORYDZIE

oraz przy słynnym Źródleku Młodości (Warm Mineral Springs)

KUPNO - SPRZEDAŻ - DOMY - DZIAŁKI

● SARASOTA ● NORTH PORT ● VENICE ● PORT CHARLOTTE

18 LAT DOŚWIADCZENIA NA LOKALNYM RYNKU

Agata Bulanda PA preferred **SHORE**
Realtor – Notary Public

50 S. Lemon Ave. Ste 302, Sarasota, FL 34236 **MÓWIĘ PO POLSKU**
Biuro: 941-999-1179, cell 941-323-6519
agatabulanda@msn.com
www.agatabulanda.com

SL 3123922

AMERYKAŃSKA CZĘSTOCHOWA
DUCHOWA STOLICA POLONII

THE NATIONAL SHRINE OF OUR LADY OF CZESTOCHOWA
654 FERRY ROAD, PO BOX 2049, DOYLESTOWN, PA 18901
TEL. 215-345-0600 EMAIL: INFO@CZESTOCHOWA.US
WWW.CZESTOCHOWA.US

Polscy właściciele zapraszają do Sennebec Lake Campground w Maine

Zapraszamy na wypoczynek nad jeziorem na glamping,
do domku z bali, pod namiot lub z własnym RV.

Odkryj piękno Midcoast Maine
i spotkaj się u nas z rodziną i przyjaciółmi

Zobacz nas na www.sennebeclake.com
i zarezerwuj swój pobyt.

Użyj kod **POLONIA** i odbierz swoje 10% powitalnego rabatu
lub skontaktuj się z nami: e-mail: sennebeclake@gmail.com,
tel. biuro 207-785-4250.

Obsługa w j. polskim - wyślij swoje dane kontaktowe na e-mail
a my oddzwonimy

Biały Orzeł Junior

Dodatek dla **dzieci i rodziców**

BIAŁY
WHITE EAGLE
ORZEŁ

POCZYTAJMY RAZEM

Przygoda Tomka

W małym miasteczku, położonym u stóp zielonych wzgórz, mieszkał chłopiec o imieniu Tomek. Tomek miał bujną wyobraźnię i kochał przygody, ale z powodu deszczowej pogody często nudził się w domu.

Pewnego deszczowego popołudnia, kiedy już nie miał pomysłu, co zrobić, jego babcia zaprosiła go do swojego małego, przytulnego pokoju. W rogu stała stara, drewniana biblioteka pełna książek. Babcia uśmiechnęła się i powiedziała: „Tomek, może dzisiaj znajdziesz tu coś ciekawego.”

Tomek spojrzał na półki pełne kolorowych grzbietów i wyciągnął jedną z książek. Była to opowieść o odważnym rycerzu, który wyruszył na poszukiwanie zaginionego skarbu. Tomek usiadł w fotelu, otworzył książkę i zaczął czytać.

W miarę jak zagłębiał się w historię, nagle przeniósł się do magicznego świata. Był teraz obok rycerza, widział smoki, przemierzał tajemnicze lasy i odkrywał zapomniane zamki. Każda strona przynosiła nowe przygody i niespodzianki. Tomek był zachwycony!

Kiedy przeczytał ostatnią stronę, wrócił do rzeczywistości. Czuł, jakby rzeczywiście był częścią tej niezwykłej przygody. Zrozumiał wtedy, że książki mają niezwykłą moc – mogą przenosić nas w

Archiwum WEM

różne miejsca i czasy, pozwalając przeżywać niesamowite historie.

Od tego dnia Tomek codziennie wracał do biblioteki babci. Poznał wielu bohaterów, odwiedził odległe krainy i nauczył się mnóstwa nowych rzeczy. Czytanie stało się jego ulubioną rozrywką, a każdy deszczowy dzień zamieniał się w nową, ekscytującą przygodę.

I tak Tomek odkrył, że warto czytać książki, bo dzięki nim nawet najzwyklejszy dzień może stać się niezwykłą przygodą.

SŁOWEM MALOWANE

Teresa Glazar Letni koncert

Kiedy nadchodzi lato gorące,
kwiatów tysiące pachną na łące,
pasikoniki skrzypce swe stroją
i grają dźwięcznie melodię swoją.

Koncerty słyhać na okolice,
miło posiedzieć przy tej muzyce,
lecz mnie ciekawi, gdzie skrzypce mają
i kto je stroi, że pięknie grają?

Aż raz wieczorem, ni stąd ni zowąd,
wskoczył na ścianę nad moją głową,
a kiedy czułki wyczyścił ładnie,
to zaczął grać... I kto z was zgadnie?

Czy pasikonik na skrzypcach mi grał?
Nie! On tylko skrzydła do tego miał.
Pocierał nimi, z nich dobywał głos,
aż na mej głowie nastroszył się włos.

Wnet dołączyły się inne grajki,
koncert wyborny, jak z jakiejś bajki!
I długo jeszcze dzwoni muzyka
małego grajka, pasikonika.

WAŻNE ROCZNICE

Wybory czerwcowe

 wikipedia

W tym roku przypada 35. rocznica wyborów parlamentarnych przeprowadzonych w Polsce w 1989 roku. Wybory, które odbyły się 4 czerwca 1989 r. były pierwszymi częściowo wolnymi wyborami w historii Polski po II wojnie światowej. Zakończyły się zdecydowanym zwycięstwem opozycji solidarnościowej zorganizowanej wokół Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. W wyniku wyborów czerwcowych Polska stała się pierwszym państwem tzw. bloku wschodniego, w którym przedstawiciele opozycji demokratycznej uzyskali realny wpływ na sprawowanie władzy. Wybory te są uznawane za moment przełomowy dla procesu przemian politycznych w Polsce, zapoczątkowały zdecydowane przyspieszenie transformacji ustrojowej.

Lech Wałęsa był liderem opozycji solidarnościowej

PATRONI ROKU 2024

Czesław Miłosz

Sejm i Senat RP co roku wybierają zasłużone dla polskiej nauki, kultury i sztuki osoby, którym poświęcony będzie dany rok. Zgodnie z podjętymi przez obie izby parlamentu uchwałami 2024 jest rokiem: Marka Hłaski, arcybiskupa Antoniego Baraniaka, Romualda Traugutta, Wincentego Witosa, Kazimierza Wierzyńskiego, Melchiora Wańkowiicza, Rodziny Ulmów, Zygmunta Miłkowskiego, Witolda Gombrowicza, Czesława Miłosza, Władysława Zamoyskiego i Polskich Olimpijczyków. Decyzją Senatu rok 2024 jest także Rokiem Edukacji Ekonomicznej.

Czesław Miłosz to polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata. Urodził się 30 czerwca 1911 r. w Szetejniach, zmarł 14 sierpnia 2004 r. w Krakowie. W latach 1951-1993 przebywał na emigracji, najpierw we Francji, potem w Stanach Zjednoczonych. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980). Jego książki zostały przetłumaczone na 44 języki.

W uchwale o ustanowieniu roku 2024 Rokiem Czesława Miłosza Senat w 20. rocznicę śmierci poety oddał hołd jednemu z najwybitniejszych twórców naszych czasów,

który na trwałe wpisał się w polską i światową literaturę. Senatorowie przypomnieli, że Czesław Miłosz był świadkiem największych wydarzeń minionego stulecia: od pól bitewnych pierwszej wojny światowej, poprzez rosyjską rewolucję, odzyskanie przez Polskę niepodległości, społeczne i narodowościowe problemy II RP, czas spełnionej Apokalipsy i piekła, którym stały się ulice okupowanej Warszawy, Holokaust i starcie 2 totalitaryzmów, doświadczenie emigranta w świecie podzielonym żelazną kurtyną, aż do upadku sowieckiego imperium i budowę demokracji.

wikipedia

CO KRAJ, TO OBYCZAJ

Dzień Dziecka

W Polsce oraz innych państwach bloku wschodniego Międzynarodowy Dzień Dziecka był obchodzony już od lat pięćdziesiątych, zawsze 1 czerwca

Międzynarodowy Dzień Dziecka ma swoje początki w 1925 roku – wtedy w Genewie odbyła się Światowa Konferencja na Rzecz Dobra Dzieci. Tradycja świętowania 1 czerwca jako Dnia Dziecka jest nieco młodsza, ale też długa – liczy ponad pół wieku. Został on ustanowiony w celu upowszechnienia ideałów i celów związanych z prawami dziecka zawartymi w Kartie Narodów Zjednoczonych. Powstał w 1954 roku z inicjatywy ONZ i obchodzony jest od 1955 roku w wielu krajach na świecie.

W Polsce oraz innych państwach bloku wschodniego Międzynarodowy Dzień Dziecka był obchodzony już od lat pięćdziesiątych, zawsze 1 czerwca. Od 1994 roku z okazji tego święta 1 czerwca zawsze obraduje w Warszawie Sejm Dzieci i Młodzieży. W obradach biorą udział uczniowie w wieku 13-17 lat, którzy wygrali konkurs.

W większości krajów Dzień Dziecka obchodzony jest w rocznicę uchwalenia Deklaracji Praw Dziecka oraz Konwencji o Prawach Dziecka – 20 listopada. Z kolei Dzień Dziecka we Francji i we Włoszech to jednocześnie „Dzień Rodziny”, obchodzony 6 stycznia. W Japonii Dzień Dziecka obchodzony jest 5 maja, jednak świętują wówczas tylko chłopcy. Ojcowie robią tego dnia z synami flagi w kształcie karpia (jako symbol siły i odwagi) i wieszają je na drzewach. Ale dziewczynki mają także swój dzień, jest nim 3 marca, kiedy to przygotowują wystawy lalek w tradycyjnych strojach i piją specjalny napój ryżowy.

QUIZ

POŁĄCZ TWÓRCĘ Z EPOKĄ LITERACKĄ,
KTÓRĄ REPREZENTUJE JEGO TWÓRCZOŚĆ

1. Adam Mickiewicz		A. Pozytywizm
2. Stefan Żeromski		B. Oświecenie
3. Jan Kochanowski		C. Średniowiecze
4. Ignacy Krasicki		D. Romantyzm
5. Olga Tokarczuk		E. XX-lecie międzywojenne
6. Jan Długosz		F. Młoda Polska
7. Kazimierz Przerwa – Tetmajer		G. Renesans
8. Konstanty Ildefons Gałczyński		H. Współczesność
9. Jan Chryzostom Pasek		I. Barok

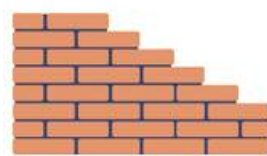
Poprawne odpowiedzi: 1D, 2A, 3G, 4B, 5H, 6C, 7F, 8E, 9I

LABIRYNT

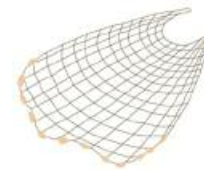
Pomóż pszczołce dolecieć do kwiatka

REBUSY

M=N

~~T~~~~KA~~

S=N

~~ć~~

ROZWIĄZANIE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

~~BA~~~~O~~~~MR~~

ROZWIĄZANIE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

CIEKAWOSTKA JĘZYKOWA

DOKĄD I GDZIE

Zaimki DOKĄD i GDZIE są bliskie znaczeniowo, ale nie są synonimami. Podstawowe znaczenie zaimka DOKĄD wiąże się ze wskazywaniem kierunku ruchu (dokąd idziesz?), ale zaimek ten może odnosić się także do czasu, a ściślej: do momentu zakończenia czynności czy stanu (dokąd to będzie trwać?), nigdy natomiast nie łączy się z czasownikami „statycznymi”, wskazującymi na miejsce, w którym się coś dzieje (nie powiemy: „dokąd stoisz?”).

Zaimek GDZIE w pewnym sensie uzupełnia znaczenie zaimka DOKĄD: w podstawowym znaczeniu łączy się właśnie ze „statycznymi” czasownikami, odnosząc się do miejsca lub położenia czegoś lub kogoś (gdzie to jest? gdzie stoisz?). W potocznej polszczyźnie często łączy się także z czasownikami ruchu i w ten sposób częściowo pokrywa się znaczeniowo zaimkiem DOKĄD (poprawnie, choć potocznie: gdzie idziesz? poprawnie i starannie: dokąd idziesz?). To ostatnie znaczenie zaimka GDZIE jest obecnie uznawane za poprawne tylko w potocznej

polshczyźnie, ale warto wiedzieć, że w XIX w. zaimek GDZIE w tym znaczeniu pojawiał się w literaturze pięknej. Mickiewicz w III części „Dziadów” pisał: „I sam nie wiesz, gdzie lećisz, sam nie wiesz, co zdziałasz”, podobnie Malczewski w „Marii”: „Hej, ty na szybkim koniu, gdzie pędzisz, Kozacze?”. W XX w. próbowano różnicować znaczenie zaimków GDZIE i DOKĄD, przede wszystkim w wydawnictwach normatywnych - Witold Doroszewski w jednym z tomów swoich porad pisał „Gdzie idziesz” jest gorzej niż „dokąd idziesz” [O kult, I, 53]. Różnica stylistyczna między zaimkami GDZIE i DOKĄD w znaczeniu wskazywania kierunku jest odczuwana również dzisiaj. Omawiając zaimek GDZIE, trzeba wspomnieć jeszcze o jednym: zaimka tego można używać zamiast zaimka KTÓRY tylko wtedy, gdy odnosi się on do miejsca, np. poprawnie: W sali, w której odbywała się konferencja / W sali, gdzie odbywała się konferencja, ale niepoprawnie: Rozmawiałem z prezesem, gdzie mi powiedział... Poprawnie tylko: Rozmawiałem z prezesem, który mi powiedział...

KĄCIK RODZICA

LITERATURA DLA DUŻYCH I MAŁYCH

Poznajemy świętego Jana Pawła II

Jan Paweł II był trzecim najdłużej urzędującym papieżem w historii, sprawował papieżstwo od 16 października 1978 r. do 2 kwietnia 2005 roku. Warto pamiętać, że był pierwszym od ponad 450 lat papieżem spoza Włoch i pierwszym Polakiem, który pełnił tę funkcję. Był człowiekiem, który wywarł wpływ na historię Kościoła, Polski i całego świata. Inspirował i ujmował ludzkie serca, umiał obchodzić się z masowymi mediami, a jednocześnie pozostał człowiekiem głębokiej refleksji i cichej modlitwy. Pisał poważne traktaty filozoficzne, a jednocześnie słynął z poczucia humoru. O Janie Pawle II napisano wiele książek. Aby bliżej poznać tę wielką postać, ja wybrałam dwie z mojej domowej biblioteczki.

„Autobiografia Jana Pawła II” jest to osobista opowieść Ojca Świętego Jana Pawła II o własnym życiu w opracowaniu Justyny Kiliańczyk-Zięby. Jest to ilustrowane i świetnie udokumentowane świadectwo życia wybitnej indywidualności, jednego z największych autorytetów naszych czasów, a jednocześnie przypowieść o ludzkim losie, jego nagłych przemianach, dramatycznych wypadkach i cudownych zrzędzeniach Opatrzności, wiery i nadziei. Książka jedyna w swoim rodzaju, wzruszająca i fascynująca. Aby zachęcić do lektury, chciałam przybliżyć fragmenty tejże pozycji:

18 maja 1920 roku, o dziewiątej rano, nie było mnie jeszcze na tym świecie. Jak mi później powiedziano, urodziłem się między piątą a szóstą. Mniej więcej w tym samym czasie, po południu między piątą a szóstą, tyle że pięćdziesiąt osiem lat później, został wybrany na papieża.

Kiedy byłem w gimnazjum... Adam S. Sapiecha, metropolita krakowski, wizytował naszą parafię w Wadowicach... Po moim przemówieniu zapytał katechetę, na jaki kie-

runek studiów wybieram się po maturze... „Idzie na polonistykę”. Na co arcybiskup miał odpowiedzieć: „Szkoda, że nie na teologię”.

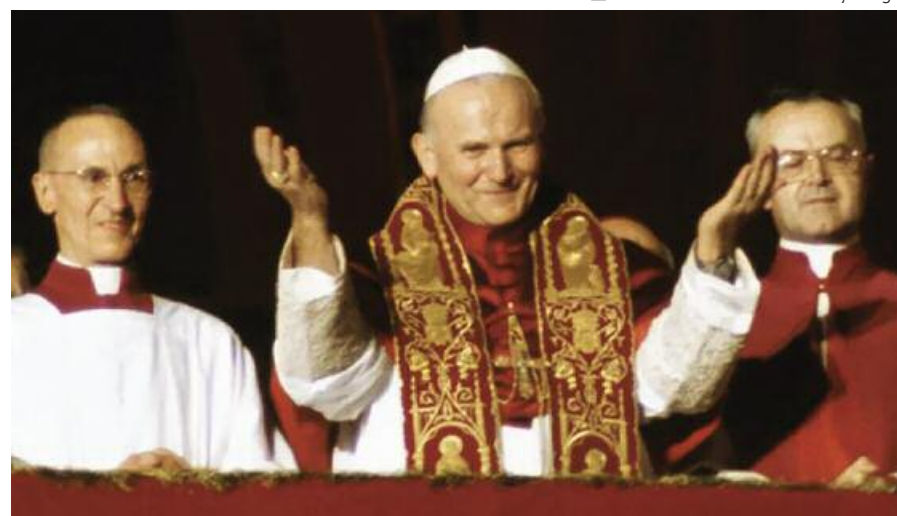
Studia zostały przerwane na początku drugiego roku, wkrótce też zacząłem pracować w kamieniołomie... Przydzielono mnie do pomocy tzw. strzałowemu..., nieraz tak się do mnie odzywał: „Karolu, wy tobyście poszli na księdza. Dobrze byście śpiewali, bo macie ładny głos, i byłoby wam dobrze...”

Nie zapomnę słów, które w dniu 16 października 1978... wypowiedział do mnie Prymas Tysiąclecia w momencie, gdy zbliżała się decyzja konklawe: „Jeśli wybiorą, proszę nie odmawiać”. Bardzo mi wówczas pomógł. Mogłem odpowiedzieć na pytanie zadane mi po wyborze: „przyjmuję.”

Mam nadzieję, że zainteresowałam czytelników tą literaturą. To wzruszająca opowieść o życiu i poglądach św. Jana Pawła II autorstwa Kiliańczyk-Zięby, opowiedziana Jego własnymi słowami. Jest to ciekawa i ujmująca książka, dodam też, że nowa edycja zawiera prawie sto barwnych fotografii oraz unikalne czarno-białe zdjęcia archiwalne.

Dla dzieci i młodzieży chciałabym polecić książkę Joanny Krzyżanek pt. „O tym, jak Jan Paweł II kilkadziesiąt razy okrążył kulę ziemską” Tym razem zapraszam młodego czytelnika w podróż z Janem Pawłem II śladami Jego pielgrzymek. Jest to pełna humoru i bogata w ilustracje książka, napisana prostym i zrozumiałym językiem. Można w niej znaleźć informacje o pielgrzymkach Jana Pawła II, w jaki sposób się do nich przygotowywał i w jakim celu wyruszał z Watykanu, w nieraz bardzo odległe i niebezpieczne miejsca. Całość ujęta jest w piękną formę dialogów pomiędzy sympatyczną, małą Julką a jej utalentowaną, mądrą cicią.

Z tej pozycji dowiemy się na przykład że „Jan Paweł II był wytrwałym podróżni-

Jan Paweł II był pierwszym papieżem spoza Włoch od czasów Hadriana VI

kiem i niestrudzonym pielgrzymem. Odbił aż 104 podróże zagraniczne. Papież prawie dwadzieścia dziewięć razy okrążył kulę ziemską. Trzykrotnie pokonał odległość między Ziemią a księżycem. Podczas podróży przebył milion siedemset tysięcy kilometrów. Odwiedził 132 kraje. Najczęściej jeździł do Polski, USA, Francji, Meksyku, Hiszpanii i Portugalii. Najdłuższą pielgrzymką Jana Pawła II była podróż na Daleki Wschód i do Oceanii. Trwała ona od 18 listopada do 1 grudnia 1986 roku. Papież przebył wtedy ponad 50 tysięcy kilometrów. Najkrótszą podróżą była pielgrzymka do San Marino, 28 sierpnia 1982 roku. Trwała ona zaledwie pięć godzin. Jan Paweł II spędził poza Włochami 588 dni, czyli ponad półtora roku. Jeśli doliczymy

do tego dnia, w których odwiedzał miasta, miasteczka i wsie na terenie Włoch, to okaże się, że poza Watykanem przebywał ponad dwa lata. Ojciec Święty jako biskup Rzymu troszczył się o swoich parafian. Odwiedził ponad 300 parafii w Rzymie – czyli prawie wszystkie. Podczas zagranicznych podróży Papież wygłosił ponad 24,000 przemówień.” Ta książka to istna kopalnia wiedzy o papieżu Polaku dla młodego pokolenia.

SYLWIA WADACH-KLOCZKOWSKA
Nauczycielka Szkoły
Języka Polskiego
im. św. Jana Pawła II
w Bostonie

Bibliografia:

- „Jan Paweł II Autobiografia”, Justyna Kiliańczyk-Zięba
- „O tym, jak Jan Paweł II kilkadziesiąt razy okrążył kulę ziemską”, Joanna Krzyżanek

We invite you to visit us!

The American Institute of Polish Culture, Inc.

Phone: 305.864.2349
e-mail: info@ampolinstitute.org
www.ampolinstitute.org

Honorary Consulate of the Republic of Poland

Blanka A. Rosenstiel, Honorary Consul
Phone: 305.866.0077
e-mail: polconsulfl@yahoo.com

Chopin Foundation of the United States, Inc.

Phone: 305.868.0624
e-mail: info@chopin.org
www.chopin.org
Competitions • Concerts • Scholarships

1440 79 th Street Causeway, Suite 117, Miami, Florida 33141

SOCIETY OF POLISH AMERICAN TRAVEL AGENTS

POLSKIE AGENCJE PODRÓŻY
polecają szeroki wachlarz usług,
bogate doświadczenie oraz profesjonalną,
osobistą obsługę klienta, której nie znajdują
Państwo w internecie.

www.spata.org

LISTA ZRZESZONYCH AGENCJI

MASSACHUSETTS

Golemo Travel Service (508) 755-2753
Pat Tours Division of W.W.T. (413) 747-7702

NEW JERSEY

Classic Travel (973) 473-3845
Dom Polski, LLC (732) 727-7711
Europe Travel (732) 390-1750
Globe Travel (732) 525-8589
Krystyna Travel Tours & Services (973) 779-0077
Polish American Bureau (973) 472-0522
Polskie Biuro (973) 777-7711
Pulaski Travel (732) 826-1500
Spojnik Agency (609) 393-1616
Nova Travel (201) 906-9101

NOWY JORK

Albatross Travel Agency (718) 383-7211
Interport Travel Service (716) 892-8002
Maria Agency (718) 389-6208
Pol-Travel Service (718) 383-0505
Renata's Agency (845) 628-8828

PENSYLVANIA

J.World Travel Inc (215) 634-6006

ILLINOIS

Polamer, Inc (773) 685-8222
Rek Travel (773) 777-7733

HAWAII

Barefoot Travel (808) 218-3940
Polonia Hawaii Tours (808) 955-4567

ZAPRASZAMY NOWYCH CZŁONKÓW!

SPATA

36 Main Street, South River | New Jersey 08882
Phone: 732-390-1750
E-mail: europetravelhp@gmail.com

- ✓ ZARÓB WIĘCEJ
- ✓ ZASIL PLAN EMERYTALNY
- ✓ POWIĘKSZ ZWROT PODATKOWY
- ✓ DOŁĄCZ DO PRCUALife I CELEBRUJ Z NAMI

OTWIERAJĄC KONTO EMERYTALNE W NOWEJ SERII
LUB DOKONUJĄC TRANSFERU ISTNIEJĄCEGO KONTA

MYGA
MULTI-YEAR GUARANTEED ANNUITY
EDGE 150^K — 3 LATA
5.00%^{*}
APY
3 LATA GWARANTOWANE
\$1,500 minimum wpłaty

STAR 150^K — 5 LAT
6.00%^{*}
APY
1 ROK GWARANTOWANY
\$500 minimum wpłaty

ELITE 150^K — 8 LAT
7.00%^{*}
APY
1 ROK GWARANTOWANY
\$500 minimum wpłaty

*MINIMUM GWARANTOWANE 3%

POLISH ROMAN CATHOLIC UNION OF AMERICA | Life Insurance, Annuities & Member Benefits
984 N Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois 60642 | (800) 772-8632 | PRCUA.ORG |

Jak zawsze w oktawę Bożego Ciała...

Krakowski Lajkonik

 B. Świerzowski – krakow.pl

No, może nie od zawsze, ale jak pamięć ludzka sięga, w czwartek – tydzień po czwartkowym święcie Bożego Ciała – rusza z Półwsia Zwierzynieckiego do centrum królewskiego Krakowa tak zwany Konik Zwierzyniecki ze swą świtą, a rozentuzjasmowany tłum bywalców, turystów i przygodnych gapiów oklaskuje go i każdy – na szczęście! – chce być przez niego walnięty pałąk w ramię... Przyjrzyjmy się zjawisku pół naukowo, pół tradycyjnie, a zawsze z dużą dozą sympatii.

Jak pamięć ludzka sięga

Chyba każdy po pierwszym zauroczeniu Lajkonikiem zadaje sobie pytanie o genezę tej tradycji. Historycy, etnografowie, ale i teologowie i jeszcze inni przeróżni badacze oraz dziennikarze, z każdym rokiem pomnażają literaturę, opisującą zjawisko, a – jak mawiał pewien dowcipny historyk – „gdyby tak na jednej półce ustawić garb przy garbie wszystkie książki na ten temat popelnione, to musiała by to być bardzo długa półka...” Czytelników o naukowym zacięciu odsyłam zatem do katalogów i bibliografii, a dość wspomnieć, że początki lajkonikologii sięgają początków XIX wieku i nie brak w nich odniesień do Polski jako przedmurza chrześcijaństwa, do słowiańskiego kultu konia i starożytnego kultu słońca. Jest więc i mit o Faetonie, jest koń trojański, są bóstwa Lelum i Polelum, jest bulla papieża Innocentego III do abp. gnieźnieńskiego Henryka Kiet-

Lajkonik – zwany także Tatarzynem lub konikiem zwierzynieckim – jest jednym z głównych symboli Krakowa. Przemarsz Lajkonika ulicami miasta to zwyczaj kultywowany od wieków w pierwszy czwartek po święcie Bożego Ciała

licza z pocz. XIII wieku, ze stanowczym zakazem używania masek zwierzęcych przez chrześcijan, jest antysemityzm wiążący „Lajkoniku, laj, laj” (ponoć od słowa „lej” w oktawę procesji Bożego Ciała) i święto cechowe flisaków, czyli mieszkańców przedmieść krakowskich, trudniących się spławianiem towarów Wisłą do Gdańska... Zajmowali się genezą

Lajkonika i Oskar Kolberg, i Aleksander Bruckner. Bodaj najwięcej uwagi poświęcili mu Franciszek Gawełek i Włodzimierz Szafranski. Artystycznie zajął się nim Stanisław Wyspiański, a w sto lat po nim Krystyna Zachwatowicz wraz z Andrzejem Wajdą. Nie powtarzając głębokich rozważań, ograniczmy się do pewnych ustaleń.

Domysły w świetle źródeł

Znaleziony tuż po pierwszej wojnie światowej w krakowskim Archiwum Akt Dawnych dokument, opisany przez Romana Grodeckiego w popularnym Ilustrowanym Kurjerze Codziennym, w którego treści były przesłuchania świadków bójki ludzi ze świty Lajkonika w 1738 roku w domu tzw. „prymasa” – czyli starszego cechu flisaków (włóczków) – Miernikowskiego, który mieszkał gdzieś na Kazimierzu, czyli w graniczącym z Krakowem innym mieście, założonym przez Kazimierza Wielkiego w 1335 roku. Było bowiem zwyczajem, że bogate cechy posiadały własne siedziby, a mniejsze tylko skrzynie (zwane „ladami”) przechowywane wraz z godłami i sztandarami w domu starszego (w tym przypadku „prymasa” włóczków. Gdy cech flisaków rozwiązał się w początkach XIX wieku, dokumenty i znaki cechowe oddano do klasztoru norbertań-

skiego. Owo „Interrogatorium” z 1738 roku to niezbity dowód, że tradycja obrzędu sięga co najmniej początków XVIII wieku. Oczywiście może być jeszcze dużo starsza.

Z archiwum klasztoru Sióstr Norbertanek na Zwierzynku pochodzi natomiast rachunek z 1756 roku, poświadczający wypłatę za fatygę w niedzielę po Bożym Ciele „doboszowi z konikiem na niedzielę tryumfalną”. Jan Pachonński skojarzył więc owego dobosza z tzw. „pałkierzem”, czyli konnym, grającym na bębnie w orkiestrze (zwanej od pewnego czasu „mlaskotami”), uświetniającej pochód cechowy. Biskup krakowski Józef Olechowski (1735-1806) zwalczał używanie bębnow podczas procesji Bożego Ciała i stąd dawny dobosz otrzymał inną odpowiedzialną funkcję. Miał jako konny jeździec rozganiać tłumy pałąk, by orkiestra nie pomieszala kroków. Stwierdzić też można ze sporym prawdopodobieństwem, że owa pałąk od pewnego czasu stała się lajkonikowi buławą.

W tym miejscu na scenę wkroczyć muszą stare legendy, które, co prawda, nie muszą zawierać prawdziwych wydarzeń, ale same są na tyle prawdziwe, że historyk musi uwzględnić ich rolę w budowaniu zwyczajów. Tak oto fikcja przekształca się w prawdziwość obrzędu.

Finał pochodu Lajkonika tradycyjnie ma miejsce na krakowskim Rynku Głównym

 B. Świerzowski – krakow.pl

Złapał flisak tatarzyna

Najstarsze dokładne przedstawienie Lajkonika to obraz krakowskiego malarza Michała Stachowicza z 1820 roku. Widać na nim wyraźnie, że Lajkonik ma cechy wodza tatarskiego, a członkowie jego świty mają znaki muzułmańskie. Te motywy wiążą immanentnie harce Lajkonikowe z legendami krakowskimi, związanymi z najazdami na miasto w XIII wieku hord islamskich. Bez wątpliwości Tatarzy dokonali trzech wielkich najazdów na Kraków. Pierwszy miał miejsce w 1241 roku, gdy główne uderzenie Batu Chana poszło na Królestwo Węgier, a inny potężny zagon dotarł aż do Legnicy. Drugi był zimą 1259–60 roku, a trzeci w 1287 roku. Ataków na bogate miasto mogło być więcej, bo także pomniejsi wodzowie niewielkich czambułów zapewne liczyli na wielkie zyski, gdyby udało im się zaskoczyć mieszkańców Podwawelskiego Grodu. Były to wydarzenia tak traumatyczne, że opowiadano o nich z pokolenia na pokolenie, a możliwe w takich przypadkach, że na bazie faktów koloryzowano różne epizody.

Wśród wielu legend o tamtych czasach jest kilka znanych na cały świat – jak ta o hejnale mariackim, przerywanym przez któregoś z Tatarów strzałem z łuku do hejnalisty. Te najbardziej znane zwierzyńskie (podmiejskie) mówią o dzwonię topielców, którzy przypłacili życiem przeprawdę przez podniesioną Wisłę nieopodal klasztoru norbertańskiego, gdzie droga przez bród – idąc od Tyńca – skręcała nagle na północ, by prowadzić już bez przeszkód do Krakowa. Fale pochłonięły setki ludzi – tak kupców z karawany jak i goniących ich aż do nurtów rzeki Tatarów, a za ich dusze przez setki lat bił, wzywając na modlitwę, tzw. dzwon topielców, zawieszony na wieży norbertańskiej. Inna legenda opowiada o tzw. skałkach panieńskich, gdzie miały schronić się mniszki norbertańskie, zwane pannami zwierzyńskimi. Tam przeczekały w trwodze buszowanie tatarskie i powróciły do spalonych zabudowań, by odbudować klasztor jeszcze piękniejszym. Historycy architektury dopatrują się w przebudowie kościoła pod wezwaniem Najśw. Salwatora z tamtych czasów możliwości urzędzenia tam niewielkiej klauzury (części niedostępnej dla osób spoza wspólnoty zakonnej).

Wreszcie najbliższej związana z Lajkonikiem legenda mówi, że niewielki czambuł zaczął się nieopodal klasztoru zwierzyńskiego, by z nastaniem mroku uderzyć na Kraków (który nie miał jeszcze fortyfikacji, bo przywilej na nie wydał dopiero Leszek Czarny (1279–88), a najstarszą jest brama floriańska, ukończona ok. 1306 roku). Tymczasem flisacy dostrzegli ich, odpoczywiających przed atakiem i sami ich napadli. Zaskoczenie było całkowite i zwycięstwo także. Z wielkiej radości flisacy przebrali się za Tatarów i postanowili zrobić Krakowianom сюрприз. Podobno była w tym i chęć poka-

Chorąży i lajkonik na dziedzińcu klasztoru Norbertanek, 1927 r.

zania, że miasto nie jest dość czujne, bo rzeczywiście mieszczanie wpadli w panikę, gdy flisacy wpadli pomiędzy domostwa. Jakaż więc była radość, że to nie prawdziwi Tatarzy, ale triumfujący włóczkowicie! Biegano więc za nimi, by złożyć dzięki, a oni ucieczką bawili się nadal w Tatarów. Największą atrakcją był oczywiście flisak przebrany za wodza Tatarów. On też miał być wodzem flisackim, który pokierował tak atakiem na bisurmanów, że wśród naszych nie było nawet rannych. Tu legenda dodaje, że właśnie od tych czasów mamy w Krakowie harce Lajkonika, który corocznie przebywa tę samą trasę od klasztoru Norbertanek ulicą Tadeusza Kościuszki i Zwierzyniecką do Rynku Głównego.

Na własne oczy i uszy...

Wybaczcie Czytelniczy, ale skoro urodziłem się przy lajkonikowej trasie, znałem osobiście lajkoników, włóczków i mlaskotów, a sam Lajkonik stukał do drzwi kamienicy mego dziadka, więc nie opiszę zagadnienia jako historyki, ale również jako naoczny świadek mam prawo coś dodać od siebie o przygodach Konika Zwierzynieckiego.

Urodziłem się i długo mieszkam w kamienicy rodzinnej na rogu ul. Senatorskiej i ul. Mlaskotów. Zwykło się mówić, że Lajkonik zaczyna tańce od dziedzińca norbertańskiego, ale to prawda niedokładna. Otóż od dziesięcioleci o tradycję lajkonikową dba Muzeum Historyczne Miasta Krakowa (ze zmiennymi nazwami), ale świtę lajkonikowi tworzą pracownicy tzw. Wodociągów Krakowskich. Ich siedziba mieści się na początku ul. Senatorskiej. Tam przebiegają się barwni uczestnicy korowodu, tam orkiestra (mlaskoci) stroi instrumenty, tam charakteryzuje się postaci, doczepia im brody, podmalowuje na „groźne oczy”... Tam wcześniej Muzeum Krakowa dostarcza drewnianego konika, rzeźbionego i dekorowanego według projektu Stanisława Wyspiańskiego. De facto zatem Lajkonik

przemierza już całą ul. Senatorską w pełnej krasie. I zawsze tak było, że mieszkańcy domów przy Senatorskiej (ze „Skaldami”, czyli braćmi Zielińskimi włącznie), wylegali na chodniki, by oberwać po ramieniu czerwoną pałką na szczęście, co aby zaliczyć wrzucali datki do lajkonikowego wiklinowego kufla, wymoszczonego czerwonym materiałem. I zanim Lajkonik dotarł do Sióstr Norbertanek, musiał przespacerować przynajmniej raz zebrany haracz do worka, niesionego przez „kierownika” z jego świty. Nie wyobrażasz sobie chyba, drogi Czytelniku, że kapela zwana mlaskotami nie zagrała nieco głośniejsze, mijając ulicę, która nosiła jej nazwę... A że moja rodzina знаła dobrze wielu maszerujących w pochodzie, więc gromadziliśmy się w oknach pierwszego piętra, by ich pozdrawiać. Czasem też Lajkonik podbiegł dwa kroki i walnął buławą w bramę, by się szczęściło temu domowi.

Jako dzieciaki goniliśmy potem Lajkonika, by być przed nim na norbertańskim dziedzińcu. Pamiętam przy tym, że corocznie najbardziej współczułem niewielkiemu panu, który na grzbiecie dźwigał wielki bęben, a dobosz bił go pałką (nie mniejszą niż lajkonikowa) jak po plecach. A że huk był wielki, więc starałem się sprawdzić, czy ten biedak ma choć watę w uszach, ale że miał gestą długą perukę, więc nigdy nie udało mi się tego dowiedzieć.

O zażyłości naszej rodziny z mlaskotami niech świadczy drobny, śmieszny epizod. Któregoś wieczoru mój ojciec, wracając już po zmroku z podmiejskiej działki, znalazł na drodze piękny akordeon. Przytaskał go więc na forum rodzinne i starszyna rozpoznała w nim instrument wybitnego pana akordeonisty z sąsiedztwa – mlaskota. Wczesnym rankiem mój ojciec poszedł oddać zgubę, a uradowany instrumentalista obiecał dedykować nam jeden z kawałków, granych na dziedzińcu norbertańskim. Bo musicie, drodzy Czytelniczy, wiedzieć, że dla mieszkańców Półwsia Zwierzynieckiego i Zwierzyniecka harce Lajkonika liczyły się tylko

tu. Jego dalszy marsz do Starego Miasta, spotkanie z prezydentem i tłumami turystów nie liczyły się wcale. To tak jak dla prawdziwych włoskich smakoszy – nie chodzi o renomowanych restauracji obleganych przez turystów, ale mają znajomą ristorante, gdzie szef kuchni zna ich smaki, a kelner nie ośmieliłby się wskazać im innego miejsca niż ten stolik, gdzie siadała ich rodzina od kilku pokoleń.

W całym pochodzie Lajkonika najmłodszym momentem jest właśnie wtargnięcie Lajkonika na dziedzińce norbertański. Przez miasto idzie, otoczony świtą, w jej środku, a tu – schodząc z mostu na Rudawie – oddziela się od swej świty, ona robi krąg, a on wpada na dziedzińce tak gwałtownie, że uprzedza muzykantów. Wśród świty wyróżnia się silny chorąży, z wielką chorągwią stołeczno-królewskiego Miasta Krakowa. Prawdziwi znawcy tradycji powinni byli zawsze na tym dziedzińcu czekać na Lajkonika i przyjść wcześniej na tyle, by zobaczyć jak dzieciaki w piżamkach (boć to pora leżakowania) wychodzą parami z przedszkola, usytuowanego w zabudowaniach klasztornych, by tu spotkać pana Lajkonika, a po skończonej jego gonitwie za chorągwią i pokłonami w stronę matki przełożonej Norbertanek i księdza proboszcza salwatorskiego (i ich odwiedzinami) dostać jeszcze dziesiątki kilogramów cukierków, sypanych przez proboszcza z okna pierwszego piętra jego zielonej werandki. Był i taki rok w czasach PRL, że władze specjalnie przedłużały remont mostu na Rudawie, by Lajkonik nie odwiedził klasztoru. Ówczesny Lajkonik wyraził się do mego dziadka, zapytany o drewnianą belce do klasztoru to i tak tam dojdę”. I rzeczywiście. Idąc jak po równoważni przez rzekę szerokości ok. sześciu metrów, dotarł do klasztoru! Człowiek z charakterem – nie na próżno miał zaszczyt odgrywać Lajkonika!

Po odbyciu tańców u Norbertanek Lajkonik idzie do Rynku Głównego, odwiedzając liczne sklepy, bary i biura przy swej trasie. Plotkują liczni, że Lajkonik w kilku knajpach wypija po dużym piwie. Otóż, jeden z tańczących Lajkonika osobiście tak mi to wy tłumaczył, gdy byłem nastolatkiem i wprost zapytałem go o prawdę: „Piotrusiu, jakbym tak chciał sobie poślizgnąć, to czterdzieści kilo mego stroju i mnie samego musieliby chyba zanieść do Rynku, bo bym nie wydzielił”.

W 1997 roku zdziwiły nas nowe stroje włóczków: mniej tatarskie, bardziej baśniowe – to dzieło Krystyny Zachwatowicz. De gustibus... i tak dalej. Dla mnie to nie był szok estetyczny, ale raczej lekkie zerwanie z tradycją, bo dla człowieka, który od dzieciaka kojarzył konkretne osoby z ich ubraniami, taka zmiana wydała się rewolucją – taka to siła tradycji, którą powinno się pielęgnować ze szczegółami, bo to nasza tożsamość.

Iga Świątek może powtórzyć wyczyn Sereny Williams. Czy uda jej się pobić rekord amerykańskiej gwiazdy?

Polka królową tenisa

12 lat temu Serena Williams wygrała wielkoszlemowy turniej w Wimbledonie, a miesiąc później triumfowała na londyńskiej trawie w turnieju igrzysk olimpijskich. Iga Świątek może latem dokonać tego samego, tyle że na paryskiej mączce.

Iga Świątek pozycję liderki światowego rankingu WTA utrzymuje już przez ponad 100 tygodni

© IgaŚwiątek/FB

Lato 2012 roku było czasem jednego z największych sukcesów w karierze Agnieszki Radwańskiej. Krakowianka dotarła do finału Wimbledonu, gdzie remisowała z Sereną 1:1 i prowadziła w III secie 2:1. Potem górę wzięła siła i klasa tenisa Amerykanki, a Polka musiała się pogodzić z faktem, że jedynie wyrównała wyczyn swej krajanki – Jadwigi Jędrzejowskiej. Ta walczyła w londyńskim finale w 1937 roku, za co otrzymała m.in. kupon na... 3 funty.

Gdy nad Tamizą rozpoczęły się olimpijskie zmagania, kibice siłą rzeczy sporo obiecywali sobie po występie pani Agnieszki. Niestety, Julia Goerges, Niemka o polskich korzeniach, w I rundzie zagrała doskonale i rozwiązała marzenia „Isi” o medalu IO.

Czyste szaleństwo

Agnieszka, choć pozbawiona silnego serwisu, wygrywającego forhandu, lubiła

grać (i wygrywać) na trawie. Była sprawna, sprytna, finezyjna i „żywiła się” energią uderzeń mocniejszych (czyli większości) rywali.

Iga na ziemnej nawierzchni czuje się jeszcze lepiej; dobiega do każdej piłki, trzyma ją w korcie, uderza niewygodnym topspinem, a że serwuje coraz mocniej (prędkości ok. 190 km/h) i ma czym przyłożyć z forhandu, od kilku sezonów króluje na mączce. French Open wygrała już trzy razy.

Nasza tenisistka nigdy nie odpuszcza, toteż wypieka najczęściej „bajgli” w świecie tenisa, czyli księguje najwięcej setów wygranych do zera. Trzy lata temu finał w Rzymie z Karoliną Pliszkową ogarnęła w 43 minuty (6:0, 6:0). – Mój Boże, jedyne, co Czeszka wygrała, to rzut monetą – żartowali komentatorzy.

– Nagle jesteś w pułapce, bo musisz szukać czegoś ryzykownego, czasami nawet głupiego, ale nie masz innego pomysłu na ucieczkę – to słowa Madison

Keys, która ze Świątek przegrała w tym roku dwa razy. – Kiedy z nią grasz, nie możesz się przejmować wynikiem poprzednich meczów. Jeśli grasz z nią, myśląc o rezultacie, to już przegrałaś – mówiła Coco Gauff, która pokonała Świątek raz. Przegrała... 10 razy.

Nieziemski poziom

Do dokonań Sereny Iga ma jeszcze hen daleko, wszak Amerykanka zaliczyła 23 wielkoszlemowe triumfy. Jednak na niektórych, mniej spektakularnych, polach raszynianka zaczyna poprawiać wyczyny młodszej z siostr Williams. W maju wyprzedziła ją w najwyższym odsetku finałów w turniejach rangi WTA 1000. Polka ma 37,9 proc. (11 finałów na 29 startów), a Serena Williams 36,7 proc. (18/49).

W Madrycie liderka rankingu WTA została najmłodszą zawodniczką, która awansowała do dziesięciu turniejów rangi WTA na kortach ziemnych. Do tej pory w tej klasyfikacji liderowała Martina Hingis. Szwajcarka dokonała tego 24 lata temu w turnieju w Hamburgu.

W Rzymie polska gwiazda poprawiła kolejne osiągnięcie Sereny, o czym informował serwis OptaAce. „Dochodząc do 16. półfinału turnieju WTA 1000 z 30 losowań głównych, Iga Świątek (53,3 %) wyprzedziła Serenę Williams (53,1%, 26-49) i uzyskała najwyższy wskaźnik osiągniętych półfinałów imprez WTA 1000 od czasu istnienia tego formatu, który został wprowadzony w 2009 roku. Nieziemski poziom” – podał OptaAce.

Pięć lat do... Steffii Graf

Ranking niczego nie gwarantuje, ale czasem można odnieść wrażenie, że akurat

w tenisie stanowi coś na kształt dodatkowej konkurencji. Iga zalicza 105. tydzień na pozycji nr 1, co daje jej 9. lokatę w klasyfikacji wszechczasów.

Jeśli Polka nie wpadnie w głęboki kryzys po przeniesieniu się rywalizacji na trawę i korty betonowe, za trzy miesiące prześcignie w zestawieniu dwie byłe gwiazdy – Belgijkę Justine Henin (117 tygodni na pozycji nr 1) i Australijkę Ashleigh Barty (121), która karierę skończyła w wieku 26 lat, akurat w chwili, gdy rosły akcje Polki.

Aby dogonić Serenę (3. pozycja), tenisistka znad Wisły musiałaby otwierać ranking WTA nieprzerwanie przez najbliższe 4 lata z okładem, czyli dobić do 320 tygodni na pierwszej pozycji. Zdezonizowanie słynnej Steffii Graf zajęłoby ponad 5 lat – Niemka otwiera tabelę z imponującymi 377 tygodniami.

Kosmiczny finał w Madrycie

Raszynianka celuje w kolejny triumf na kortach Rolanda Garrosa, ale polscy fani tenisa oczyma wyobraźni widzą ją również ze złotym medalem olimpijskim na szyi.

Przesłanek do optymizmu nie brakuje. Iga wygrała w tym sezonie już 4 turnieje. Triumfowała w katarskiej Dosze, a później amerykańskim Indian Wells. Gdy rywalizacja przeniosła się na korty ziemne, dostała już potężnych skrzydeł – okazała się najlepsza w Madrycie i Rzymie. W stolicy Hiszpanii pokonała Białorusinkę Arynę Sabalenkę po meczu, który uznano za jeden z najlepszych w ostatnich latach w kobiecym tenisie.

Każdy sukces wiązał się z konkretnym przelewem na konto. Sukces w USA przy-

Sukcesy Igi są powodem do dumy dla jej polskich kibiców

sporzył Idze nieco ponad milion dolarów nagrody, a te z Hiszpanii i Włoch za każdym razem nieznacznie poniżej miliona. Katarczycy wysupłali na rzecz raszynianki „skromne” 500 tysięcy „zielonych”.

Jelena nic nie powie

Kiedy ten artykuł trafi na łamy „Białego Orła”, turniej Rolanda Garrosa będzie nabierał rumieńców. Trudno sobie wyobrazić, by Iga miała problemy w pierwszych rundach. Kto może je sprawić na korcie?

Polka najgorszy bilans – 0:4 – ma z niesformą Jeleną Ostapienko (wszystkie porażki poza kortami ziemnymi). Łotyszka ukraińskiego pochodzenia wygrała w Paryżu, ale działo się do 7 lat temu. – To mój największy sekret. Nie powiem ani słowa – odparła, gdy spytano ją, jaki ma sposób na Polkę.

Niewygodną rywalką jest Jelena Rybakina. Kazaszka (a tak naprawdę Rosjanka) wygrywała z liderką rankingu na maczce już dwa razy (Rzym 2023 i Stuttgart 2024), ale w meczach przegrywa 2:4.

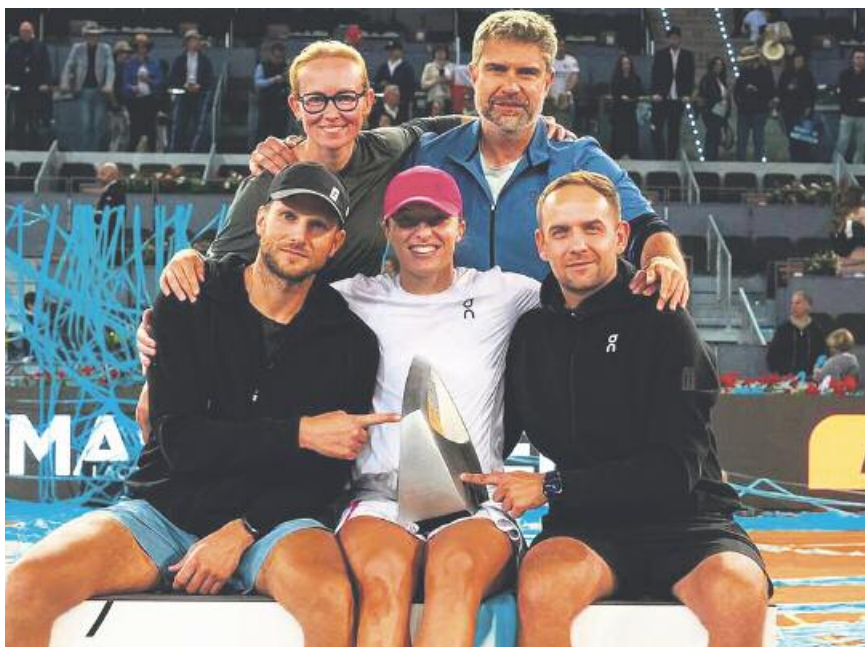
Z Aryną jest 8:3

Kibice najbardziej jednak wyczekują kolejnego starcia wagi ciężkiej, czyli meczu Świątek – Sabalenka (na razie 8:3 dla Polki). Media analizują rywalizację obu sportswomenek, doszukują się niesnasek między nimi, nie przejmując tym, że same zainteresowane nie dają ku temu pożywki.

– Rywalizacja, którą prowadzimy, jest niesamowita. Iga bardzo motywuje mnie do robienia postępów. Dzięki niej poprawiłam wiele rzeczy. Osiągnęła w Paryżu niesamowite wyniki. Traktuję to jako wyzwanie – powiedziała niedawno Aryna.

– Widzę, że Polacy nie do końca ją lubią – komentowała Iga sytuację rywalki. – Zderzają się u nas po prostu dwie inne osobowości. Nie powiedziałabym, że jestem dobrym charakterem, a ona złym. Jesteśmy po prostu inne. Przede wszystkim mamy do siebie duży szacunek i jesteśmy sobie życzliwe – zapewniła liderka rankingu i najbardziej rozpoznawalny sportowiec w świecie. To się ma szansę długo nie zmienić, wszak w piątek Iga skończy dopiero 23 lata. Sto lat i jazda!

 TOMASZ RYZNER

Za sukcesami polskiej tenisistki stoi cały sztab, na czele z trenerem Tomaszem Wiktorowskim (z prawej u góry)

ZAPROSZENIE

na Złoty Jubileusz
Święceń
Kapłańskich

*Rada Parafialna Polskiej Misji Miłosierdzia Bożego
pragnie wspólnie z Państwem radośnie przeżyć*

**Jubileusz 50-lecia Kapłaństwa
ks. dr Andrzeja J. Gorczycy, MIC**

serdecznie zapraszając
na dziękczynną mszę świętą
do kościoła św. Pawła, 1800, 12th St. N,
Saint Petersburg, Fl 33704
w dniu
23 czerwca o godz. 1pm

Po mszy św. /4pm/ zapraszamy na bankiet
do Polskiego Centrum im. Jana Pawła II,
1521 N. Saturn Ave, Clearwater, FL 33755

Rada Parafialna

Bilety w cenie \$50 do nabycia wyłącznie
w przedsprzedaży do 16 czerwca:

Bunia Przychodzien – 727-647-8335
Donna Kieffer – 727-692-5855
Jadwiga Zawadzka – 727-271-5324
Anna Majerczyk – 727-709-3250

Uprzejmie prosimy o potwierdzenie przybycia
do dnia 10 czerwca 2024 r.

Tel. (727) 823-6997,

E-mail: polskamisjastpete@gmail.com

Proboszcz polskiej parafii z Bostonu gościem specjalnym na uroczystości w ambasadzie RP w Tokio

Polski misjonarz w Japonii

 Archiwum o. J. Żebrowskiego

24 kwietnia w polskiej ambasadzie w Tokio odbyła się uroczystość honorująca br. Zenona Żebrowskiego – polskiego misjonarza, współpracownika św. Maksymiliana Kolbe, opiekuna sierot i ubogich. Gościem specjalnym obchodów był o. Jerzy Żebrowski, proboszcz polskiej parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Bostonie, a prywatnie bratanek br. Zeno.

Brat Zeno (Zenon) Żebrowski urodził się w 1898 roku. Wstąpił do zakonu franciszkańskiego, gdzie współpracował z o. Maksymilianem Kolbe i właśnie razem z nim udał się na misję do Japonii, docierając do Nagasaki 24 kwietnia 1930 roku. Wkrótce po przyjeździe zaczęli drukować na miejscu „Rycerza Niepokalanej” w języku japońskim pod tytułem „Seibo no Kishi”. Br. Zeno miał też ogromny udział w powstaniu katolickiego klasztoru w Nagasaki, nazwanego „japońskim Niepokalanowem”.

O. Kolbe wrócił do Polski, natomiast br. Zeno został w Japonii. W 1945 r. przeżył wybuch bomby atomowej. Po zakończeniu II wojny światowej zaczął organizować sierocińce dla miejscowych dzieci i zakładać domy dla bezdomnych. Zasięg jego działalności był tak duży, że rząd zapewnił mu darmowy transport japońskimi pociągami i autobusami. Japończycy nadali mu tytuł „Wujka Sierot”. W 1969 roku otrzymał z rąk cesarza Order Świętego Skarbu IV klasy, a w 1979 roku (jeszcze za jego życia!) u stóp góry Fuji wzniesiono mu pomnik autorstwa Adolfa Ryszki i Toghashiego Hajime. Również rząd polski uhonorował br. Zenona, przyznając mu w 1976 roku Złoty Krzyż Zasługi. Zakonnik zmarł 24 kwietnia 1982 roku – w tym samym dniu, w którym przybył do Japonii.

Nieprzypadkowo zatem wybrano datę obchodów Dnia Brata Zenona Żebrow-

skiego, które miały miejsce w ambasadzie RP w Tokio. Przybyłych na uroczystość powitał ambasador Paweł Milewski, który w sposób szczególny podziękował o. Jerzemu Żebrowskiemu z Bostonu za przemierzenie dosłownie pół świata, by uczestniczyć w tym wydarzeniu. O. Jerzy miał okazję poznać osobiście swego stryja w 1971 r. w Rzymie – obaj byli obecni na beatyfikacji o. Maksymiliana Kolbe. Jak sam wspomina, zadał mu wtedy, jako chłopiec, pytanie o to, co jest ważne w życiu. Brat Zeno odpowiedział, że należy być dobrym człowiekiem. „Pozostało mi to w sercu na całe życie” – stwierdził o. Jerzy w rozmowie z przedstawicielem Katolickiej Agencji Informacyjnej. Podczas uroczystości podzielił się swoimi wspomnieniami o stryju oraz przemyśleniami na temat podobieństw franciszkańskiego życia.

W ramach uroczystości w polskiej ambasadzie w Tokio otwarto wystawę poświęconą działalności br. Zeno. Wprowadzenie do wystawy wygłosił Justyna Roguska – wicedyrektorka Instytutu Polskiego w Tokio oraz pisarz Jin Ishitobi – autor wydanej w 1998 roku książki „Brat Zeno i Miasto Mrówek”. Przedstawiono także minimusical pt. „Zeno, posłaniec wiatru z Polski”, a chór dziewczęcy ze stołecznej szkoły katolickiej da koncert. Zgromadzeni wysłuchali także dwóch utworów Fryderyka Chopina. Ambasada przygotowała też degustację polskich potraw dla przybyłych gości – w przeważającej większości Japończyków, którzy mimo upływu lat wciąż pamiętają i darzą ogromną estymą misjonarza z Polski.

Więcej informacji o br. Zeno Żebrowskim oraz wiele zdjęć archiwalnych można znaleźć na poświęconej mu stronie internetowej www.brotherzeno.com.

Tłumaczka i autor książki o br. Zeno Żebrowskim, obok o. Jerzy Żebrowski (pierwszy z lewej) i ambasador RP w Tokio Paweł Milewski (drugi od prawej)

O. Jerzy Żebrowski z autorką książki o swoim stryju podczas uroczystości w polskiej ambasadzie w Japonii, kwiecień 2024 r.

 brotherzeno.com

Miss USA i Miss Teen USA zrezygnowały z tytułów

Miss USA dręczona?

 Archiwum Facebook Noeli Voigt

Tego nikt się nie spodziewał. 6 maja Noelia Voigt, Miss USA 2023, poinformowała w sieci, że zrzeka się swojego tytułu. Dwa dni później taką samą decyzję podjęła UmaSofia Srivastava – Miss Teen USA 2023. W połowie maja głos zabrały matki najpiękniejszych kobiet. W telewizji wyznały, że praca córek stała się ich „koszmarem”.

Miss USA wybierana jest od 1952 roku. W 1983 r. zaczęło wybierać też Miss Nastolatek USA. Tytuł najpiękniejszej Amerykanki to marzenie wielu kobiet. Konkursy wiążą się także z wieloma wyrzeczeniami, treningami czy dietami. Przygotowania pochłaniają czas, ale i wpływają na wiele aspektów życia. A przecież korona jest tylko jedna, a kandydatek całe mnóstwo.

Ameryka w szoku

Dlatego nikt nie spodziewał się, że Noelia Voigt, Miss USA 2023, zrezygnuje ze swojego tytułu przed końcem kadencji. To pierwsza taka sytuacja w ponad siedemdziesięcioletniej historii konkursu. O swojej decyzji poinformowała początkiem maja w mediach społecznościowych. Choć nic nie zostało powiedziane wprost, ponieważ kobietę wiąże umowa o poufności, to 24-latkę sugeruje, że ktoś wyrządził jej krzywdę. „Nigdy nie idźcie na kompromis,

jeśli chodzi o swój fizyczny i psychiczny dobrostan” – napisała. Dziennikarze NBC News dotarli do wypowiedzenia złożonego przez Miss USA. Powodem rezygnacji miało być niepodjęcie kroków przez organizatorów konkursu na zgłoszenie Noelii o molestowaniu seksualnym. Co więcej, Amerykanka twierdzi, że była nękana.

Wsparcie młodszej koleżanki

Miss USA wsparła od razu Miss Teen USA UmaSofia Srivastava. Ona również zrzeka się swojego tytułu. Do końca kadencji pozostało jej nieco ponad 2 miesiące. W oświadczeniu w mediach społecznościowych napisała, że „jej osobiste wartości nie są już w pełni zgodne z kierunkiem organizacji”, która organizuje konkurs Miss Teen USA.

Matki przemówiły

Jako że laureatki tytułów najpiękniejszych nie mogą zdradzić więcej o tym, co działo się za kulisami, przemówiły ich matki. W połowie maja udzieliły wywiadu w programie „Good Morning America”. – Praca ich marzeń okazała się koszmarem – mówiły Barbara Srivastava – matka UmySofii oraz Jackeline Voigt – matka Noeli. Ta druga podkreślała, że jej córka była i jest uciszana przez organizatorów. A pierwsze litery zdań oświadczenia Noelii układają się w zdanie „I am silence”. Kobiety

Voigt, była już, Miss USA 2023

zażądały przeprosin od Organizacji Miss Universe, która organizuje konkursy piękności i miała skrzywdzić ich córki. Mama UmySofii mówiła w programie, że młoda miss miała być źle traktowana, a organizatorzy sprawdzali jej media społecznościowe. Co więcej, kobiety zapelowały o bojkot sierpniowego konkursu. Zdaniem matek – dla swojego dobra. Aby nikogo nie potraktowano tak jak Noelii.

W ogniu krytyki

I choć organizatorzy obydwu konkursów wydali oświadczenie, gdzie zapewniają o szacunku co do decyzji o rezygnacji miss, to internautów nie przekonali. Zarzucają, że oświadczenia nie odnoszą się wcale do powodów, dla których zrezygnowała UmaSofia, a słowa o szacunku pozostają tylko słowami.

 KINGA DERENIOWSKA

Amerykański aktor stara się o polskie obywatelstwo

Jesse Eisenberg Polakiem

Praca w Polsce była dla Jesse'ego Eisenberga czymś więcej, niż tylko nagrywaniem filmu „A Real Pain”. Wizyta została w nim spory ślad. Jak zdradził aktor, od kilku miesięcy stara się o polskie obywatelstwo. Gwiazda filmu „The Social Network” w Polsce jest częstym gościem, a wygląda na to, że będzie odwiedzać ją jeszcze częściej. Przypomnijmy, że Jesse oprócz pochodzenia żydowskiego ma polskie korzenie – jego rodzina pochodzi z Lublina i Krasnegostawu.

W maju Jesse Eisenberg, obok Michelle Obamy, był jednym z gości kongresu Im-

pact'24 w Poznaniu. Przy okazji aktor udzielił kilku wywiadów, w których zdradził, że stara się o polskie obywatelstwo. – Aplikowałem o nie około 9 miesięcy temu – opowiadał w wywiadzie dla poznańskiego dziennika. Amerykanin oczekuje tylko na zakończenie formalności. Przypisano mu już numer PESEL – Ponoć wszystkie papiery już przeszedł i czekam na finalny podpis – pochwalili się dziennikarzom. Aktor planuje spędzić czas w Polsce ze swoją rodziną – żoną i synkiem.

Ale za jego decyzją kryją się też inne cele. Jesse Eisenberg w ten sposób zamierza pomóc w poprawie relacji polsko-żydowskich.

– Czuję związek z Polską. Uważam, że historia Żydów i Polaków jest spleciona. Myślę, że obecnie jest ona źle przedstawiana przez amerykańskich Żydów – zaznaczył w wywiadzie dla telewizji TVN.

W tym roku, w styczniu, na Festiwalu Sundance miał premierę wyreżyserowany przez Jesse'ego Eisenberga film „A Real Pain” i od razu zebrał dobre recenzje. To opowieść o kuzynach, którzy wyruszają w podróż do Polski, aby upamiętnić zmarłą babcię, ale i poznać swoje korzenie. Mężczyźni dołączają do wycieczki po miejscach związanych z Holokaustem. W filmie zagrał też znany z „Sukcesji” Kieran Culkin. Eisenberg nie tylko wy-

 Harald Krichel/Wikimedia

Jesse Eisenberg stara się o polskie obywatelstwo

reżyserował obraz, ale zagrał w nim główną rolę oraz napisał scenariusz. Zdjęcia nagrywano w Warszawie oraz w Radomiu, a w ich powstawaniu pomagała polska ekipa filmowa.

 KIN

Śląskie Wesole Miasteczko

Legendia Śląskie Wesole Miasteczko to największy tematyczny park rozrywki na Śląsku. Na 26 ha, w pięknym otoczeniu zieleni i w sąsiedztwie klimatycznego jeziora, zlokalizowanych jest ponad 40 atrakcji przeznaczonych dla każdego. Na gości czekają tematycznie ozdobione urządzenia takie, jak np. diabelski młyn, duże samoloty czy filizanki, jak również wiele innych, m.in. Diamond River – rwąca rzeka z elementami nawiązania do legendy o śląskim Skarbniku czy zapierający dech w piersiach Lech Coaster, w którym znajdziemy odniesienie do legendy o Lechu i powstaniu państwa polskiego.

Jednym z hitów jest Bazyliszek – jedyna interaktywna rodzinna atrakcja w Polsce zbudowana na bazie legendy o Bazyliszku. Kolejną atrakcją wartą uwagi jest Dolina Jagi, wodna rodzinna atrakcja typu rapid river, która zabiera gości na wyprawę rwącym potokiem w „miedzianym” kociołku Baby Jagi, by odkryć największe tajemnice Legendii.

 POT

Na gości Legendii czekają zarówno baśniowe atrakcje, jak i postaci znane z legend i bajek

 POT

Bieszczadzkie Dreżyny Rowerowe

Bieszczadzkie Dreżyny Rowerowe to największa wypożyczalnia dreżyn rowerowych w Europie. Przedsięwzięcie to jako pierwsze w Polsce oferuje produkt ściśle związany z turystyką – łączący przejazd pojazdem szynowym, podobnym do dreżyny kolejowej, z przeniesieniem napędu na siłę mięśni nóg człowieka tak jak w rowerze.

Dreżyny Rowerowe rozpoczęły działalność w maju 2015 r. Od tamtej pory użytkowana jest linia kolejowa nr 108 na odcinku od Zagórza do Krościenka (47km). Stacja główna znajduje się w Uhercach Mineralnych, skąd odbywają się wycieczki do Jankowic, Olszanicy i Stefkowej (9 kursów dziennie) oraz stacja letnia w Ustrzykach Dolnych, skąd dreżyny kursują do Krościenka, Brzegów Dolnych i Ustjanowej.

Linia kolejowa nr 108 zbudowana została w 1872 r. i przebiega przez malownicze i atrakcyjne przyrodniczo i kulturowo tereny Bieszczadów. To teren położony w Karpatach Wschodnich stanowiący dziś niezwykłą enklawę karpackiej przyrody, którą z bliska można podziwiać podczas jazdy na dreżynie, nie ingerując w jej autonomiczność.

 POT

Kompleks Tężnia Busko

 POT

Tężnia Busko to jedna z największych i najbardziej nowoczesnych tężni solankowych w Polsce

Na południu Buska-Zdroju, wśród zieleni parku zdrojowego, znajduje się kompleks Tężnia Busko, który składa się z jednej z największych i najnowocześniejszych tężni solankowych w Polsce. W 2022 roku została wyróżniona jako najpiękniejsza tężnia w Polsce.

Dwa pierścienie z taminą, oddzielone przejściami przypominającymi labirynt, prowadzą na dziedziniec, gdzie znajduje się popularna fontanna mgielna. Na szczycie tężni znajduje się taras z widokiem na uzdrowisko. Solanka spływająca po taminie wytwarza aerozol, nasycający powietrze wokół cennymi mikroelementami. Obok

usytuowany jest dom zdrojowy z pijalnią wód, minitężnią, informacją turystyczną, sklepikiem produktów lokalnych (kredens) oraz wypożyczalnią rowerów. W budynku jest również oranżeria z egzotyczną roślinnością oraz kawiarenka umożliwiająca odpoczynek przy dobrej naturalnej, lokalnej herbacie czy kawie.

 POT

Bieszczadzkie Dreżyny Rowerowe to okazja do zwiedzenia Bieszczad w zgoła nietuzinkowy sposób

Smacznego Dnia Dziecka!

W asortymencie **Lowell Foods** posiadamy szeroki wybór zdrowych i naturalnych produktów z Polski – serki, jogurty, przetwory owocowe oraz wiele innych pyszności tak bardzo lubianych przez najmłodszych członków naszych rodzin.

Z radością wspieramy polskie szkoły, akademie i zajęcia dla dzieci. Uważamy, że nie ma nic smaczniejszego od uśmiechu dziecka. Wszystkim naszym pociechom życzymy mnóstwa uśmiechów, radości oraz wielu sukcesów.

LowellFoods.com

Msze Święte dla Pielgrzymów

w każdą niedzielę
Godz. 10:30 - w języku angielskim
Godz. 12:00 - w języku polskim

Modlimy się za wstawiennictwem św. Andrzeja Boboli obecnego w tym kościele w swoich świętych relikwiach w intencji pielgrzymów, Ojczyzny i Polonii. Przed każdą mszą odczytywane są prośby do św. Andrzeja wypisywane w księdze intencji umieszczonej przy drzwiach wyjściowych.

Msze Święte za Ojczyznę

15. dnia każdego miesiąca o godz. 18:00 - w języku angielskim
16. dnia każdego miesiąca o godz. 18:00 - w języku polskim

Msze św. poprzedzi adoracja o godz. 17:30 i czytanie intencji z prośbami o wstawiennictwo do św. Andrzeja.

Wszystkich czcicieli św. Andrzeja Boboli zachęcamy do szerzenia kultu tego świętego w swoich parafiach poprzez modlitwę i przekazywanie innym tekstów modlitw i litanii do św. Andrzeja, które można znaleźć w parafii św. Andrzeja w Dudley, MA i na stronie parafialnej www.standrewbobola.com

Grupy pielgrzymkowe proszone są o zgłaszanie swojego przybycia poprzez kontakt z biurem parafialnym pod nr tel.: 508-943-56-33 lub e-mailem: rectory@standrewbobola.net

ST. ANDREW BOBOLA PARISH
54 WEST MAIN STREET
DUDLEY, MA 01571
www.standrewbobola.com

Transmisje mszy św. on-line dostępne na stronie internetowej parafii: www.standrewbobola.com

TWO WORDS TO THE WISE

 Robert A. Rothstein
University
of Massachusetts
Amherst
 rar@umass.edu

Wielki Słownik Języka Polskiego

If you google the initials WSJP, you might be surprised to find that they stand for the Wall Street Journal prime rate, since in the more than four hundred columns that I've published in *Biały Orzeł* I have never written about bank interest rates. And I'm not about to start now. For me the initials WSJP stand for the *Great Dictionary of Polish* (*Wielki słownik języka polskiego*), a magnificent on-line reference work that was presented to the world at the 27th International Congress of Onomastic Sciences, which was held in Kraków in August 2021. (Onomastics is the linguistic study of proper names.) The home page of the Dictionary is <http://wsjp.pl>.

Work on the dictionary began in 2006 and, according to editor-in-chief Prof. Piotr Źmi-grodzki, "will be continued until the dictionary includes (almost) all Polish words" of the contemporary Polish language (since 1945). The first entries appeared online in early 2009 and as of August 2022, almost 150,000 entries had been compiled. Unlike almost all Polish dictionaries, WSJP is descriptive not normative. In other words, the authors "do not exclude linguistic realizations considered to be incorrect, or – for any reason – unworthy to be included in the dictionary." Instead, they include "information about the normative unacceptability of the listed facts ... and stylistic qualification of the substandard units." In other words, the dictionary includes words with such qualifiers (*kwalifikatory*) as *daw.* (*dawniej* "previously"), *pot.* (*potoczny* "colloquial"), *książk.* (*książkowy* "bookish"), but also *pogard.* (*pogardliwy* "disparaging"), *pejorat.* (*pejoratywny* "pejorative") and even *wulg.* (*wulgarny*, which covers what would range in English from vulgar to obscene).

For example, the adjective *chrobry* ("brave" or "fearless") is marked *daw.* The noun *maryśka* is a colloquial term for *marihuana* and is therefore marked *pot.* (An amusing coincidence. The English slang term "pot," incidentally, is derived from the Spanish *potiguaya*, a shortening of *potación de guaya*, a wine or brandy in which hemp buds have been steeped. It literally means "the drink of grief.") The noun *omnipotencja* ("omnipotence") is marked *książk.* since it is a bookish equivalent of *wszechmoc*. A disparaging term for a communist is *komuch*, so it is marked *pogard.* and *mieszczuch* is marked *pejorat.* since it is a pejorative term for a city dweller who is too attached to urban values (*nadmiernie przywiązany do wartości miejskich*).

Since *Biały Orzeł* is a family publication, I'll omit any example of a word marked *wulg.*

WSJP is also unusual in that in addition to the usual dictionary practice of listing words in alphabetical order, it also contains a thematic dictionary (*słownik tematyczny*), which assigns words to thematic categories: "spheres" (*sfery*), "fields" (*pola*) and "subfields" (*pod-pola*). There are eight spheres, including one for words that don't belong to any thematic sphere (*Atematyczny*). Six of the others include the term *Człowiek*, which I translate as "Man" in the generic sense which includes both men and women. They are *Człowiek jako istota fizyczna* ("Man As a Physical Entity"), *Człowiek jako istota psychiczna* ("Man As a Psychological Entity"), *Codziennie życie człowieka* ("Man's Daily Life"), *Człowiek w społeczeństwie* ("Man in Society"), *Człowiek i technika* ("Man and Technology"), *Człowiek i przyroda* ("Man and Nature"), and the seventh is *Kategorie fizyczne* ("Physical Categories").

The thematic dictionary is good for browsing. For example, if we begin with the *sfera* "Man as a Psychological Entity," we can then choose the *pole* "A Person's Psychological States," and from there to the *podpole* "Emotions and Feelings," which offers 2,334 entries, ranging from the bookish noun *abominacja* ("abomination") to the adverb *życzliwie* ("kindly").

Clicking on any of these results takes us to the full dictionary entry for the given word, which contains among other things the definition of the word, quotations from literature or the media that use the word and grammatical and etymological information about the word.

My browsing led me to a number of interesting entries, some of which I'll share in this and future columns. To express the idea that someone is a good friend and loyal companion in every situation, you can say that with that person you can steal horses (*z nim/nią można konie kraść*). On the other hand, someone acting in a strange manner can be described in English as having a screw loose; the corresponding Polish description is "missing the fifth stave" (*brak komuś piątej klepki*). A stave is one of the narrow lengths of wood that were joined to make barrels. The Polish equivalent of "nothing of the kind" is *nic z tych rzeczy* (literally, "nothing from those things").

If your leg becomes stiff, you can literally say that it "refuses to obey you" (*noga mi odmawia posłuszeństwa*), but if you say something that literally suggests that your leg "got bent" (*noga mi się powinęła*), using an archaic verb that now occurs only in this construction, you mean that you unexpectedly failed at something. The expression *dostać białej gorączki* (literally, "to get a white fever") means to become furious. (Cf. the

literal notion of "white hot" – *rozpalone/rozgrzane do białości*). White is also the color of the little mice that some people see when they're drunk (*widzieć białe myszki*).

The WSJP has two entries for the word that means "girl": *dziewczyna z sąsiedztwa* and *dziewczyna jak malina*. The former meaning (literally, "girl from the neighborhood") is a borrowing from the English "girl next door," the title of an American romantic comedy from 2004 (or "romcom," as they're called these days). The dictionary defines the expression as referring to "a likeable young woman who dresses in an ordinary, traditional fashion and behaves naturally [thereby] appealing to men (*budząca sympatię mężczyzn*). The other entry, which describes a girl literally as "like a raspberry," (presumably in the sense "sweet as a raspberry"), is a strange comparison for English speakers, but a traditional one in Polish and other Slavic folklore. The dictionary definition is "a very attractive young woman" (*młoda, bardzo ładna kobieta*). I should point out that for a native speaker of Polish the two words *dziewczyna* and *malina* constitute a perfect rhyme, although objectively the two vowels represented by the letters *y* and *i* are different.

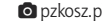
The raspberry comparison is apparently not familiar to all speakers of Polish, judging by a question addressed to the website *kafeteria.pl* in 2014: "I was talking with a certain guy (*facet*). When we parted, he said *dziewczyna jak malina*. What should I think? Is this a nice compliment? What does it mean?" There were nineteen replies, mostly positive, including one that quoted the title of a song by Andrzej Rosiewicz (1944–2024), *Najwięcej witaminy mają polskie dziewczyny* ("Polish Girls Have the Most Vitamins"), but a few were suspicious of the guy's intentions.

More next time!

Zamojski trafił w dogrywce i Polacy zagrają w IO

Koszykarze jadą do Paryża

 pzkosz.pl

Debreczyn szczęśliwy dla reprezentacji w koszykówce 3x3 – rzut Przemysław Zamojski w dogrywce meczu z Mongolią dał Polakom wygraną 22:20 i prawo gry w igrzyskach olimpijskich.

Na Węgrzech polska ekipa wystąpiła w składzie: Przemysław Zamojski, Michał Sokołowski, Adrian Bogucki i Filip Matczak. Wygrała 4 z 6 spotkań, ale żadne z nich nie obyło się bez emocji.

Po faltarście, którym była porażka 14:21 z Mongolią, w kolejnych grupowych starciach Biało-Czerwoni wyszarpali zwycięstwa z Japonią (21:20) i z Belgią (21:19). W ćwierćfinale pokonali 21:20 Austrię i mieli dwie szanse na zdobycie kwalifikacji, bo z turnieju awansowały trzy drużyny.

Pierwsza okazja nie została wykorzystana (15:21 z Litwą) i pozostał ostatni mecz, ponownie z Mongolią (20:21 z Francją w półfinale). Ekipa z Azji lepiej weszła w mecz, prowadziła 9:4, 17:13, ale Polska wyszła na plus (18:17).

Mongołowie nie dali się przełamać i w ostatniej minucie prowadzili 20:19. Wyrównał Sokołowski, rzut Zamojskiego

Po meczu z Mongolią w polskiej ekipie radości nie było końca

równy z syreną był niecelny, więc doszło do dogrywki (do dwóch punktów). W niej Zamojski wziął sprawy w swoje ręce, rzucił z dystansu, piłka odbiła się od tablicy, wpadła do kosza i ekipa znad Wisły mogła fetować sukces.

Oprócz Polski, Francji i Litwy w Paryżu zagrają: Serbia, USA, Chiny, Łotwa i Holandia. Złota z Tokio bronić będą Łotysze. Polska po raz drugi zagra na IO. W Tokio zajęła 7. miejsce.

 TOM

Hokejowa reprezentacja nie utrzymała się w elicie

Polacy spadli po walce

 pzh.pl

Polscy hokeiści nie sprawili niespodzianki w mistrzostwach świata elity – w grupie B przegrali wszystkie 7 meczów i zajęli w niej ostatnie miejsce. To nie znaczy, że impreza była dla Polaków całkowicie nieudana.

Polacy wrócili na najwyższy poziom rozgrywek po długich 22 latach. W czeskiej Ostrawie, gdzie rozgrywali mecze, przed spotkaniem nie byli faworytami. Weszli jednak w turniej bardzo obiecująco, bo z Łotyszami przegrali dopiero po dogrywce (4:5).

Potem nie było już tak dobrze – nastąpiły porażki ze Szwedami (1:5), Francuzami (2:4), Słowakami (0:4), Amerykanami (1:4), Niemcami (2:4), ale przed ostatnim meczem, z Kazachami, była jeszcze szansa na uratowanie miejsca w elicie.

Biało-Czerwoni musieli wygrać w Ostravar Arenie, i to bez dogrywki. Gdy wyszli na lod, okazało się, że wspiera ich blisko 9 tysięcy kibiców znad Wisły. Gdy Polska zdobyła gola na 1:0, na trybunach wybuchła euforia, ale Kazachowie szybko wyrównali, w trzeciej tercji wбили dwa gole i rozwalili marzenia polskiej ekipy. Biało-Czerwoni pokazali charakter, serce do walki, zaangażowanie i zebrali mnóstwo doświadczenia. Wszystko to na tle zespołów, które miały do dyspozycji zawodników w NHL czy KHL. Zespół Roberta Kalabera, trenera rodem ze Słowacji, zdobył w Ostrawie 11 bramek,

Polacy nie dali się zbić w Ostrawie, ale do ogrywania najlepszych trochę im jeszcze brakuje

stracił 29. Kazachowie stracili więcej (31), ale oprócz meczu z Polską, wygrali także z Francją i utrzymali się w elicie. Ekipa znad Wisły spadła do Dywizji A1. Możliwe, że w 2025 roku to w Polsce zostaną zorganizowane mistrzostwa na tym poziomie.

 TOM

Angelika Szymańska wicemistrzynią świata w judo

Sukces Polki w Abu Zabi

Angelika Szymańska, judoczka rodem z Włocławka, zdobyła srebrny medal podczas mistrzostwa świata, które odbyły się w Abu Zabi. W finale Polka niezacnie przegrała z Holenderką.

24-letnia zawodniczka KS Judo Szczepańska Team Włocławek startowała w kategorii 63 kg. W 1/16 finału Angelika Szymańska pokonała przez ippon Wenezuelkę Anriquelis Barrios, a następnie znajdowała sposób na Kazaszkę Esmigul Kuyulovą, Australijkę Katarinę Haecker i Słowenkę Andreję Leski.

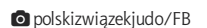
W walce o złoto Polka stoczyła zacięty bój z Joanne van Lieshout. Lepsza okazała się Holenderka, która zwyciężyła 1:0. Rywalka otrzymała od sędziów ostrzeżenie, ale pół minuty przed końcem wykonała akcję zaliczoną jako waza-ari. Polka za srebrny medal otrzymała 16 tysięcy dolarów i 1400 punktów do rankingu.

Kobiecie judo w Polsce czekało ćwierć wieku na finał MŚ. W roku 1999 złoty medal zdobyła Beata Maksymow, a Angelika urodziła się w tym samym roku, a dokładnie 6 dni po walce pani Beaty.

Srebro w Zjednoczonych Emiratach Arabskich to życiowy sukces włocławianki, brązowej medalistki ME z Montpellier (2023). To też znakomity prognostyk przed zbliżającymi się igrzyskami olimpijskimi w Paryżu (26 lipca – 11 sierpnia).

Szymańska, która już wcześniej zapewniła sobie kwalifikację olimpijską, bezpośredni okres przygotowawczy spędziła na zgrupowaniach w Japonii i w Spale.

 TOM

 polskizwiązekjudo/FB

Angelika Szymańska będzie jedną z polskich nadziei na medal w Paryżu

Szczypiorniści nie pokpili sprawy w rewanżu na Słowacji

Polska zagra na mistrzostwach

Reprezentacja piłkarzy ręcznych pokonała w Topolczanach Słowację 33:25 i po meczu fetowała awans na MŚ 2025. Polacy tym samym zrehabilitowali się za niespodziewaną porażkę 28:29, poniesioną w gdańskiej Ergo Arenie.

– Bardzo się cieszę, że po raz kolejny awansujemy na mistrzostwa, bo nie wyobrażam sobie, żeby nas tam nie było. To był ciężki mecz pod względem mentalnym. Trzeba było przetrwać porażkę w Gdańsku, która była mocno niespodziewana – mówił po wszystkim Marcin Lijewski, coach polskiej kadry.

– Wiedzieliśmy, że musimy zagrać o wiele lepiej niż w Gdańsku i to się udało. Poprawiliśmy obronę. Szkoda, że nie udało się lepiej zaprezentować przed własną publicznością, ale najważniejsze jest, że awansowaliśmy – komentował się Arkadiusz Moryto, który zagrał mimo urazu barku, którego doznał w pierwszym meczu. Dla kapitana polskiej ekipy był to setny występ w reprezentacji. Pod koniec maja okaże się, z kim Polacy będą rywalizować w pierwszej fazie mundialu. Dotąd Biało-Czerwoni rywalizowali w światowym czempionacie 17 razy, na podium stawali czterokrotnie. Raz wywalczyli srebrny (2007) i trzykrotnie brązowy medal (1982, 2009, 2015).

zprp.pl

Polska pokazała, że zasługuje na grę w światowym czempionacie

Mistrzostwa świata rozpoczną się 14. stycznia i potrwać do 2. lutego. Turniej zorganizują Chorwacja, Dania i Norwegia. Złota będą bronić Duńczycy.

TOM

Robert Lewandowski na celowniku klubu ze stolicy Hiszpanii

„Lewy” w Madrycie?

Atletico Madryt rozważa złożenie oferty Robertowi Lewandowskiemu – donoszą hiszpańskie media. Klub ze stolicy Hiszpanii liczy na to, że FC Barcelona będzie zmuszona sprzedać polskiego bombardiera.

Sam Robert Lewandowski nie potwierdza tych relacji. Polski snajper podkreśla, że kolejny sezon spędzi na Camp Nou, ale w sierpniu skończy 36 lat, jego pensja rośnie, uderza w budżet FC Barcelony, a kataloński klub ma kłopoty finansowe.

W przypadku reprezentanta Polski mówiło się o ewentualnej przeprowadzce do amerykańskiej Major League Soccer, względnie do klubu z Arabii Saudyjskiej. Ostatnio pojawił się jednak temat przenosin do Atletico Madryt.

Ruben Urias z radia COPE, dziennikarz specjalizujący się w sprawach Atletico, poin-

formował, że klub ze stolicy Hiszpanii chce latem „przeprowadzić rewolucję w obronie i ataku” po słabym sezonie (zespół plasuje się na 4. pozycji w La Liga). Warto dodać, że Urias już w marcu wspominał, że Atletico jest zainteresowane „Lewym”.

Mówi się, że Barcelona, której na rękę byłoby ścięcie kosztów, nie zamierza zamykać drzwi Lewandowskiemu. Gdyby Atletico wystąpiło z ofertą, musiałoby wyłożyć pieniądze na transfer.

Dobrych kilka lat temu, gdy był piłkarzem Bayernu Monachium, polski napastnik myślał o przenosinach do Madrytu, ale wtedy był w kwiecie wieku i chodziło oczywiście o drużynę Realu. Atletico też jednak gwarantowałoby Polakowi grę o mistrzostwo Hiszpanii oraz w lidze mistrzów.

TOM

Robert Lewandowski/facebook

Robert Lewandowski wyklucza opuszczenie Hiszpanii w najbliższym czasie

Postawił się Górkowskiemu, przez co Polska... zdobyła złoto

Odszedł legendarny napastnik

zaglebie.eu

Andrzej Jarosik zdobył ponad sto goli w polskiej ekstraklasie

We Francji zmarł Andrzej Jarosik, piłkarska legenda Zagłębia Sosnowiec, mistrz olimpijski z Monachium (1972 rok), 25-krotny reprezentant seniorskiej kadry, dla której zdobył 11 goli.

Z Zagłębiem Sosnowiec trzy razy zdobywał wicemistrzostwo Polski, dwa razy zostawał królem strzelców ligi (1970, 1971), a w ekstraklasie strzelił w sumie 113 goli (265 meczów). Daje mu to 15. miejsce w Polsce.

Do annałów polskiej piłki przeszedł jednak jako ten, który podczas igrzysk olimpijskich sprzeciwił się Kazimierzowi Górkowskiemu. Gdy pod koniec meczu z ZSRR, w którym Polska przegrywała 0:1 (i traciła szansę na finał), trener nakazał napastnikowi Zagłębia szykować się do wejścia na boisko, ten wypalił: „Teraz to ja nie gram”.

Pan Kazimierz nie wdawał się w zawodnikiem w dyskusję, posłał do akcji Zygryda Szołtyśka, ten trzy minuty przed końcem trafiał na 2:1 i Polska awansowała do finału.

W meczu o złoto bohaterem został Kazimierz Deyna, Polacy zostali mistrzami, a po ostatnim gwizdku sędziego Jan Ciszewski pytał się całej Polski: Mój Boże, no co ja mam państwu powiedzieć?

Bardzo możliwe, że tego sukcesu nie byłoby bez... niesformnego, rezerwowego napastnika z Sosnowca, który w ekipie Górkowskiego nigdy już jednak nie wystąpił.

W 1975 roku wyjechał do Francji, gdzie grał w Racingu Strasbourg, a w latach 1976-1977 w SC Toulon. Karierę skróciła mu kontuzja. Osiadł we Francji, ale kontaktów z kolegami z boiska nie utrzymywał. Zmarł w wieku 79 lat.

TOM

Gigantyczny hotel w polskich górach

W Beskidach powstaje gigantyczny kompleks hotelowy z widokiem na góry. Luksusowy Mercure Szczyrk Resort przyjmie pierwszych turystów już latem tego roku. Nowy hotel wyglądem i kształtem nawiązuje do orlego gniazda. Na terenie hotelu zaplanowano pięć punktów gastronomicznych, 14 sal konferencyjnych, grill bar na 400 osób, lądowisko dla helikopterów, aquapark, strefę SPA & Wellness, siłownię, strefę dla dzieci oraz teren rekreacyjny. Obiekt ma 9 kondygnacji i mierzy 330 m długości, co czyni go największym i najdłuższym hotelem w Polsce. Jest też najwyżej położony – znaj-

 Mercure Szczyrk Resort

duje się na wysokości 660 m n.p.m. Odwiedzający będą mogli podziwiać panoramę Beskidu Śląskiego i jego najwyższy szczyt –

Skrzyczne (1257 m n.p.m.). W przyszłości właściciele rozważają dobudowanie minitoku z torem przeszkód i wyciągiem.

 Archiwum WEM

Dzień Dziecka

W tym roku mija 70. rocznica ustanowienia Międzynarodowego Dnia Dziecka. Święto to przypada na dzień 1 czerwca i zostało formalnie utworzone w 1954 r. podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Wspólnota krajów uznała wtedy, że potrzebne jest na świecie święto, w którego czasie upowszechnianoby wiedzę na temat praw najmłodszych. Obecnie Dzień Dziecka jest obchodzony prawie na całym świecie.

Nowy kompleks na Mazurach

 Nautica Resort

W Giżycku na Mazurach powstał nowy, ekologiczny kompleks rekreacyjny z dostępem do plaży. Turyści wypoczywający nad jeziorem Niegocin będą mogli korzystać z osłoniętego kąpieliska, szerokiej oferty wypożyczalni sprzętu wodnego, sauny, baru, placu zabaw dla dzieci i licznych ścieżek edukacyjnych z widokiem na szlak wodny. Otwarcie kompleksu miało miejsce na początku maja. Projekt otrzymał dofinansowanie w wysokości 473 tys. euro, pochodzące z Funduszu Norweskiego. Twórcy kompleksu byli w tym roku nominowani do nagrody Św. Brunona, patrona Giżycka.

Potrójny mistrz „Va Banque”

Krzysztof Gliński, uczestnik popularnego teleturnieju „Va Banque”, jako pierwszy w historii zdobył mistrzostwo za kadencji wszystkich prowadzących. Pierwszy tytuł wywalczył, gdy z produkcją związany był Kazimierz Kaczor, drugi raz za czasów Przemysława Babiara, a trzeci gdy program prowadzi Radek Kotarski. Finałowe pytanie dotyczyło odgadnięcia pseudonimu artystycznego znanej pisarki J.K. Rowling. Krzysztof Gliński pochodzi z Olsztyna i jest lekarzem specjalistą radioterapii onkologicznej. W czasie wolnym pasjonuje się malarstwem, architekturą, filmem, historią, kolarstwem, cukiernictwem i geografiją.

 Materiały prasowe

Polska moneta sprzedana za ponad milion dolarów!

Polskie monety historyczne wzbudziły zainteresowanie na aukcji numizmatycznej w Monako. Kolekcjonerzy zwrócili szczególną uwagę na siedemnastowieczną 80-dukatówkę z wizerunkiem króla Zygmunta III Wazy, która została sprzedana za kwotę 1.3 mln euro (ok. 1.4 mln dolarów) oraz 3-dukatówkę z wizerunkiem króla Jana II Kazimierza Wazy, z ceną wywoławczą 25 tys. euro. Katalog monet prezentowanych na aukcji zawierał ponad 1.7 tys. pozycji, ale cena żadnej z nich nie zbliżyła się do dukatówki z wizerunkiem polskiego króla. Wyjątkowa moneta powstała w bydgoskiej mennicy w 1621 roku, prawdopodobnie po zwycięskiej bitwie wojsk polsko-litewskich pod Chocimiem.

Amerykański muzyk zaskoczył fanów

Jared Leto zaskoczył polskich fanów koncertem na rynku w Krakowie. Artysta wraz z grupą Thirty Seconds to Mars przyjechał do miasta, aby 9 maja wystąpić na Tauron Arenie. Przed oficjalnym koncertem gwiazdor za pośrednictwem Instagrama zaprosił swoich fanów na nieformalny występ. Muzyk pojawił się przy pomniku Adama Mickiewicza bez ochrony i zagrał darmowy akustyczny koncert.

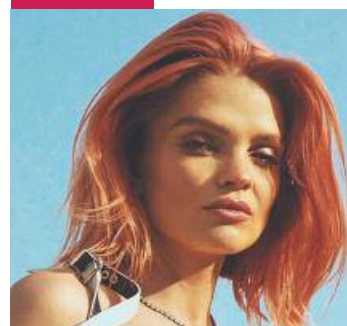
Podczas swojej ostatniej wizyty w Polsce na Orange Warsaw Festival w 2023

roku Jared Leto dał się poznać jako wielki fan polskiej kuchni. W czasie koncertu na krakowskim rynku jeden z widzów postanowił podarować mu więc ogromnego pluszowego pieroga. Rozbawiony muzyk bez wahania przyjął upominek, który natychmiast pocałował. Na zakończenie Leto zwrócił się do fanów słowami: „Powiedzcie swoim babciom, prababciom i praprababciom, żeby zrobiły dla mnie pierogi. Nie wyrzucajcie ich, przynieście mi na talerzu. Pokażna porcja pierogów będzie dla mnie najlepszym prezentem”.

 Getty Images

Jared Leto dał spontaniczny i darmowy koncert na krakowskim rynku

Nowa płyta Margaret

26 kwietnia ukazała się nowa płyta Margaret. Artystka w rozmowie z PAP powiedziała, że „Siniaki i cekiny” to zbiór wszystkich jej powracających emocji i wspomnień: „Były w tym czasie momenty cekinowe, czyli sukcesy, nagrody. Ale były też siniaki – płacze, lęki, strachy, ataki paniki. I to wszystko doprowadziło mnie do miejsca, w którym jestem dzisiaj. Ten album jest o tym, że bez siniaków nie ma cekinów”. Piosenkarka jest na scenie od 10 lat, a najnowsza płyta to jej szósty album studyjny.

chy, ataki paniki. I to wszystko doprowadziło mnie do miejsca, w którym jestem dzisiaj. Ten album jest o tym, że bez siniaków nie ma cekinów”. Piosenkarka jest na scenie od 10 lat, a najnowsza płyta to jej szósty album studyjny.

 Materiały prasowe

Finał Eurowizji bez Polki

Szwajcaria wygrała 68. konkurs Eurowizji. Kraj reprezentowany przez niebinarnego artystę Nemo pokonał Chorwację głosami jurorów. Walka o punkty toczyła się niemal do samego końca, ostatecznie Szwajcaria zdobyła o 44 pkt. więcej i z wynikiem 591 pkt.

uplasowała się na pierwszej pozycji. Chorwacja zdobyła 547 pkt i znalazła się na miejscu drugim. Trzecie miejsce zajęła Ukraina z liczbą 453 pkt. Niestety, w finale nie zobaczyliśmy reprezentantki Polski, Luny, która odpadła z konkursu na etapie półfinałów.

 Eurowizja

Teledysk Krzysztofa Cugowskiego

Krzysztof Cugowski nowym teledyskiem zapowiedział nadchodzącą płytę. Utwór „Co za nami, co przed nami” trafił niedawno do sieci i jest pierwszą piosenką z nowego krążka 73-letniego muzyka. „Wiek

to tylko liczba” trafi do sprzedaży 6 września. Będzie refleksją nad czasem, a także swego rodzaju podsumowaniem pracy artystycznej Cugowskiego, który jest obecny na polskiej scenie muzycznej od 60 lat.

 Materiały prasowe

 Imdb

Komasa pracuje ze zdobywcą Oskarów

Reżyser Jan Komasa pracuje nad nowym filmem z brytyjskim scenarzystą i zdobywcą dwóch Oscarów Christopherem Hamptonem. Produkcja opowie historię kompozytora Dmitrija Szostakowicza. Scenarzysta w wywiadzie dla Interii tak mówił o współpracy z polskim filmowcem: „Bardzo dobrze pracowało mi się z Komasą. Jesteśmy na etapie zbierania funduszy. Liczę, że film zostanie nakręcony w następnym roku”.

 Wikimedia commons

Odszedł jeden ze Skaldów

W wieku 77 lat po długiej chorobie zmarł Jacek Zieliński, współtwórca legendarnego zespołu Skaldowie. Informację podała w mediach społeczno-wych krakowska Piwnica pod Baranami. Jacek Zieliński urodził się w Krakowie. Był kompozytorem, trębaczem, skrzypkiem i wokalistą. Ze Skaldami stworzył wiele kultowych piosenek, które definiowały pokolenia. W 2006 roku został odznaczony Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, a w 2014 roku Złotym Krzyżem Zasługi za osiągnięcia artystyczne.

 KALENDARIUM**2 czerwca (niedziela)****CHICOPEE**

Szkoła przy kościele Św. Stanisława zaprasza na 29. doroczny turniej golfowy. Wydarzenie odbędzie się w Chicopee Country Club (1290 Burnett Rd. Chicopee, MA 01020) o godz. 11:45am. Więcej informacji: agalant777@gmail.com.

3 czerwca (poniedziałek)**LUDLOW**

Polish Center of Discovery and Learning przy Elms College zaprasza na turniej golfowy. Wydarzenie odbędzie się w Ludlow County Club (1 Tony Lema Dr., Ludlow, MA 01056) w godz. 10am-7pm. Cena: \$135. W cenie opłaty, wózek golfowy, przejazd, lunch i kupon na loterię. Dochód z wydarzenia wesprze działalność centrum. Więcej informacji: 413-427-6688, 413-536-3795, jmkos@hotmail.com lub m.minkos@comcast.net.

7 czerwca (piątek)**WEBSTER**

Klub PACC zaprasza na wieczór z piosenkami Elvisy. Wydarzenie odbędzie się w klubie (37 Harris St., Webster, MA 01570) o godz. 7pm. Wystąpi nagradzany artysta Dan Fontaine. Cena: \$15. Darmowy parking i bar. Więcej informacji: paccwebsterma@gmail.com.

ZWRÓĆ UWAGĘ!**FESTIWAL MAŁEJ POLSKI**

W tym roku odbędzie się 11. edycja Festiwalu Małej Polski, który co roku przyciąga do polskiej dzielnicy New Britain prawdziwe tłumy. Festiwal odbędzie się 9 czerwca – Broad Street, New Britain, CT. Więcej informacji na stronie: www.littlepolandfest.com.

8 czerwca (sobota)**LOWELL**

Klub Seniora przy kościele Św. Trójcy zaprasza na czerwcowy festiwal. Wydarzenie odbędzie się w holu kościoła (340 High St., Lowell, MA 01852) w godz. 9am-12pm. W programie m.in. sprzedaż pierogów i wypieków oraz loteria fantowa. Więcej informacji: 978-452-2564.

12 czerwca (niedziela)**SALEM**

Notch Brewing zaprasza na polski festiwal. Wydarzenie odbędzie się w browarze (283 R Derby St., Salem, MA 01970). W programie tańce, piwo i pierogi. Wstęp wolny. Więcej informacji: 978-412-7674.

14-15 czerwca**FALL RIVER**

Kościół Św. Stanisława zaprasza na polski festiwal. Wydarzenie odbędzie się na terenie kościoła (37 Rockland St., Fall River, MA 02724) w godz. 5pm-9pm. W programie domowe polskie i amerykańskie potrawy, lody, loterie, polska muzyka, stoiska z biżuterią i atrakcje dla dzieci. W piątek o godz. 6pm wystąpią młodzi polscy tancerze. Więcej informacji: 508-673-2833.

1-18 sierpnia**CHICOPEE**

Parafia Św. Antoniego z Padwy zaprasza na pielgrzymkę do Europy. Wycieczka potrwa 18 dni i obejmie sanktuaria maryjne w Portugalii, Hiszpanii i Francji. Więcej informacji: 413-538-9475 lub pastor@stanthonychicopee.com.

17 sierpnia (sobota)**HOLYOKE**

W parku Piłsudskiego (230 County Rd., Holyoke, MA 01040) o godz. 4pm odbędzie się

TERAZ KALENDARZ TAKŻE ONLINE!

Sprawdź najnowsze wydarzenia w swojej okolicy na www.BialyOrzel24.com/kalendarz

Każda niedziela**DUDLEY**

Parafia Św. Andrzeja Boboli zaprasza na msze św. dla pielgrzymów za wstawiennictwem św. Andrzeja, które będą odbywać się w kościele (54 W Main St, Dudley, MA 01571) o godz. 12pm. Więcej informacji: 508-943-5633.

16. dzień każdego m-ca**DUDLEY**

Parafia Św. Andrzeja Boboli zaprasza na msze św. w intencji Ojczyzny, które będą odbywać się w kościele (54 W Main St, Dudley, MA 01571) o godz. 6pm. Więcej informacji: 508-943-5633.

RHODE ISLAND**14-15 czerwca****COVENTRY**

Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej zaprasza na festyn parafialny. Wydarzenie odbędzie się na terenie szkoły (445 Washington St., Coventry, RI 02816) w godz. 5pm – 9pm. W programie m.in. polskie i amerykańskie jedzenie, gry i zabawy, muzyka oraz loterie i bingo. Dochód z wydarzenia zostanie przeznaczony na wsparcie działalności parafii. Więcej informacji: 401-821-7991.

24 sierpnia (sobota)**WORCESTER**

Klub Towarzystki White Eagle zaprasza na 3. doroczny polski festiwal. Wydarzenie odbędzie się w klubie (118 Green St., Worcester, MA 01604) w godz. 12pm – 7pm. Więcej informacji: 508-753-9612.

WYDARZENIA CYKLICZNE**Każda sobota****WEBSTER**

Klub PACC zaprasza w każdą sobotę na imprezę taneczną pod hasłem "Saturday Night". Wydarzenie odbywa się w siedzibie Klubu (37 Harris St, Webster, MA 01002). Drzwi otwarte od godz. 5pm, DJ Krajze gra od godz. 8 pm. Wstęp wolny. Więcej informacji: www.facebook.com/paccowwebster.

Zapraszamy Czytelników i organizacje do przesyłania informacji o wydarzeniach polonijnych organizowanych przez Was lub w Waszej okolicy na adres:

alicja.debek@whiteeaglenews.com

Wpisy w kalendarzu polonijnym w „Białym Orle” są bezpłatne.

Szeroki asortyment kiełbasek na grilla własnego wyrobu!

- ▶ WĘDLINY I KIEŁBASY WŁASNEGO WYROBU
- ▶ WG STARYCH, SPRAWDZONYCH RECEPTUR
- ▶ SŁODYCZE I UPOMINKI

ZAPRASZAMY!

- ▶ OGROMNY WYBÓR EUROPEJSKICH SERÓW
- ▶ ARTYKUŁY SPOŻYWCZE
- ▶ POLSKIE PIECZYWO ORAZ WYROBY CUKIERNICZE

Odwiedź nas w mediach społecznościowych!

karls
SAUSAGE KITCHEN
& EUROPEAN MARKET

1 Bourbon Street, Peabody, MA (Exit na Lowell St)
Tel. 978-854-6650 | www.karlssausage.com

Zapraszamy od wtorku do soboty od 9 do 6. Jesteśmy nieczynni w niedziele i poniedziałki

Europejskie delikatesy,
masarnia i piwiarnia
pod jednym dachem!

Słoneczny pocałunek: Los Angeles (III)

 pixabay.com

Temperatura przypominała tę w parowniku cioci Janki, u której często spędzałam letnie wakacje, gdzie obserwowałam uroki życia wiejskiego. Na materacach leżała nowa pościel. Nasz szczodry sponsor wyposażył nas w kilka nieodzownych rzeczy. A jakże! Prześcieradła, poduszki, granatowe sztuczne koce do przykrycia i prześcieradła wierzchnie, którymi przykrywa się ciało, a na nie narzuca koce. Wielce zabawny system. Ale i wielce niepraktyczny. Rano nigdy nie wiadomo, gdzie prześcieradło, a gdzie koc. We wnęce kuchennej czekała na nas zastawa i sztućce: po trzy sztuki. Wszystko stare. Talerze plastikowe. Mały, okrągły, starszy niż sam budynek stolik i z trudem trzymające się na stojąco trzy krzeselka dopełniały wystroju tegoż domostwa, teraz naszego.

To jednak nie koniec ciekawostek związanych z tym miejscem. Podczas mycia rąk w obskurnej łazience, a to delikatne określenie, przyuważyłam brązowego robaczka pełzającego sobie po ścianie, a po chwili drugiego.

– Tadzium! Pomocy! – zareagowałam krzykiem.

Przybył natychmiast. Daleko w końcu nie miał. Chociaż jakiś plus tego miejsca.

– Tadzium, co to jest? Zabij to to.

– To, to nic takiego. Taki sobie robaczek.

– Ale jaki? Znasz go? Widziałeś kiedyś coś podobnego?

– Jak by ci to powiedzieć... kiedyś tak – wyraźnie się jąkał.

– Coś kręcisz. Jeżeli wiesz, to powiedz. I zrób coś z tym.

– To są, kochanie, ale się nie przejmuj, takie zupełnie niegroźne stworzki. Nazywają się potocznie... tak niewinnie... karaluszki.

Łazienkę przeszył mój niekontrolowany okrzyk zgrozy. Nie znoszę, zapewne jak większość osobników płci pięknej, robactwa. A z tymi „niegroźnymi” maludami walczyłam potem przez cały rok wszelkimi możliwymi sposobami i środkami. Dokonywałam masowych mordów. Ale te uparciuchy zawsze jednak powracały. Cóż to dla nich? Istnieją na ziemi od około trzystu milionów lat! Przyuważyłam kiedyś, jak u sąsiadki pochodzącej z Gwatemali, spacerowały sobie całymi stadkami wolno i bezkarnie po stole, podczas gdy ona i jej dzieci spożywali posiłek. Nic więc dziwnego, że i do nas docierały w swej pokojowej międzysąsiedzkiej węd-

rowce. W końcu żyły w wolnym kraju.

Tamtego dnia, gdy Mark nas opuścił, nie bardzo wiedzieliśmy, co ze sobą zrobić. Bez mebli, telewizora, radia, telefonu, naszych osobistych rzeczy, samochodu, jedzenia, picia, języka i znajomych poczuliśmy się dotkliwie upokorzeni, samotni, wyobcowani, zagubieni i boleśnie smutni.

– Ja wolałam w Bremen. Po co tu przyjeleliśmy? Nie mam się z kim bawić! Ja chcę do domu – wszczął głośno jęki Maciek.

To dla niego wstrzymywałam napływające łzy, przywołując uśmiech „prezesa”. Tak go nazywałyśmy w liceum z Alicją, ale teraz wiem, że powinien się nazywać „uśmiech amerykański”. Pojęcie „dom” na razie było wielce teoretyczne. Z czasem nauczyłam się od Amerykanów takiej zdrowej, wydaje mi się, zasady, że dom jest tam, gdzie nasz dobytek i nasze serca. Serca mieliśmy przy sobie, a dobytek miał zaraz dojechać, tymczasem w tych ośmiu walizkach. Była tam pościel, garnki, zastawa stołowa, zabawki, albumy i inne ważne pamiątki. Wspólnie z nimi zawsze tworzyliśmy dom. Adresy się zmieniały – i zmieniają – ale ten najważniejszy dobytek, ten który trzyma rodzinę, otula, scala, emocjonuje i tym samym kreuje, ten zawsze był i będzie z nami. Zapropnowałam, aby przejść się na zakupy.

– Świetny pomysł – wykrzyknął udający normalność Tadeusz. Odszukaaliśmy tych dwoje państwa opiekujących się posesją.

Zajmowali oni jedno z mieszkań i pełnili funkcję dozorców, czyli menedżerów. Z pochodzenia Węgrzy, chętnie objaśnili nam drogę do najbliższego sklepu. Dysząc z upału, po kilkunastu minutach nieśmiało przestąpiliśmy próg

marketu. Coś dziwnego wisiąło w powietrzu... i na twarzach ludzi. Wszyscy, absolutnie wszyscy w markecie byli Koreańczykami. Zapach w całym sklepie przyprawiał o mdłości. Zapewne oferowano tam wiele przysmaków, ale nam nieznanymi. Ostatecznie kupiliśmy mleko, jakiś sok i środki czystości do odświeżenia norki – tak nazwaliśmy nasz „apartament”. Chleba nie było tam w ogóle. Przybici powróciliśmy do naszych Węgrów. Po ciężkiej próbie konwersacji odkryłam, że mieszkamy w dzielnicy koreańskiej. Stąd ten market. Ale oni, Węgrzy, pojedą w nocy, gdy się ochłodzi, na zakupy do innego, europejskiego supermarketu, to nas z sobą zabiorą.

Wyruszyliśmy około godziny dziesiątej. Nasz węgierski bratanek długo krążył ulicami i uliczkami. Nagle ukazał się sporych rozmiarów rosyjski market. Rzeczywiście, wiele produktów szczyliło się europejskim pochodzeniem. Nie uszły mojej uwagi nawet polskie kompoty – z wiśni! Trochę tego nakupiliśmy. W każdym razie obowiązkowe kiełbasy i szynki trafiły do lodówki. Po powrocie spożyliśmy w norce zbyt obfitą jak na noc wieczerzę. Wypadało już tylko, choć z dozą niepewności, ale z ogromnym zmęczeniem, wypróbować nasze nowe poślania. Powieki ciążyły. I bardzo dobrze. Bez tej zbawiennej słabości pewnie bym w ogóle nie zasnęła. Wsłuchiwałam się tylko jeszcze przez długi moment w odgłosy nieznanego mi miasta, podobno prawdziwego kolosa. Nie powiem, aby wydały mi się one przyjazne człowiekowi. Najefektowniej wyły syreny wózów policyjnych. Co parę minut. Nagle nastąpiła strzelanina... i to imponująca. Jak na filmie. Całkiem w pobliżu. Tadzium aż usiadł na łóżku z wrażenia i nie do wierzał. Ogarnęła mnie panika.

– Boję się, Tadzium. A jak jakiś uciekający przestępca włada się nam do mieszkania?

– To nam raczej nie grozi. Przecież jesteśmy zakratowani.

– Rzeczywiście! Ach, to dlatego te kraty! Jakaż tu musi być przestępczość! Co my tu robimy? Jak będziemy żyć w takim upale, wśród karaluchów i przyszywających powietrze pocisków?

Żał mi nas, ale najbardziej jednak Maćka. Mam przecucie, że go skrzywdziliśmy. Wiesz, o czym marzę?

– Chyba wiem, ale powiedz.

– O powrocie do Europy.

Tadeusz spojrział na mnie smutno i poważnie.

– Nie mamy za co. Wiesz przecież. Nie starczy naszych dolarów na trzy bilety. No i... nie mamy dokąd. Przecież wiesz. Zamknęliśmy za sobą wszystkie drzwi. Nie każ mi tego powtarzać. Mnie też jest ciężko na sercu.

Ta prawda zabolowała mnie tak dogłębnie, jakby mogła to zrobić zabłąkana kula z broni, która dawała o sobie znać parokrotnie tej nocy. Tadeusz szybko się zreflektował, wiedząc jak bardzo potrzebuję wsparcia, a nie dotkliwej prawdy.

– Ale będzie dobrze. Zobacysz. Mam pracę, a to najważniejsze. Zarobimy. Odłożymy. Może byś skończyła jakieś studia? A potem wrócimy na stary kontynent, jeśli jeszcze będziemy tego chcieć. Wiesz, może się akurat tu zaaklimatyzujemy... kiedyś. Może spotka nas coś niezwykłego. W każdym razie będzie dobrze. Musi być. Początki są zawsze i wszędzie trudne. Przetrywamy. Przyzwyczajamy się. Teraz śpij. Tutaj jesteśmy bezpieczni.

Alicja Liwerska-Paluch
Redaktor strony: Edward Bolec

Alicja Liwerska-Paluch
– autor, historyk sztuki,
wykładowca, absolwentka
UCI i Harvard University.

Związana z Bostonem, Poznaniem i Paryżem. Pasja do odkrywania intrygujących miejsc, ludzi, ich losów oraz ciekawość świata stały się źródłem wiedzy i inspiracji, które zaowocowały działalnością literacką. „Amerykańskie Marzenie” to powieść, z którą utożsamia się każdy emigrant – i nie tylko – która porusza, opowiadając o tych, którzy podjęli wyzwanie poszukiwania swego miejsca na Ziemi...

FLORYDA: Cape Coral, Fort Myers, Naples i okolice

Jones & Co. Realty

Vito Kostrzewski - Realtor

Ich spreche deutsch/mówię po polsku!

1342 Colonial Blvd., H-59
Fort Myers, FL 33907

Mobile: 239-910-5400
Office: 239-415-5881
Fax: 877-329-8486
vitorealtor@vitofl.com

www.FloridaHomeParadise.com

**NIE WSZYSTKO MOŻNA
W ŻYCIU ZAPLANOWAĆ...**

*Worcester
Funeral Inc.*

Ale zaplanowanie i opłacenie własnego pogrzebu sprawi,
że Twoje ostatnie życzenia będą spełnione
i pozbawi Twoich bliskich dodatkowych kłopotów.

John Flewa – Funeral Director
MÓWIMY PO POLSKU!
www.worcesterfuneral.com

Nasz zakład pogrzebowy służy lokalnej Polonii
od 1912 roku i mieści się tuż obok polskiej parafii.

DIRSA-MORIN FUNERAL HOME
298 Grafton St., Worcester, MA
Tel. 508-753-4211

HENRY DIRSA FUNERAL HOME
33 Ward St., Worcester, MA
Tel. 508-756-8346

Szukaj kielbas i innych
wyrobów marki **BLUE SEAL**
w lokalnych sklepach
spożywczych i supermarketach
bądź odwiedź nasz sklep
firmowy w Chicopee, MA!

**BLUE SEAL
BRAND**

Zapraszamy od poniedziałku
do piątku od 7 am do 3:30 pm
19 Sitarz Avenue,
Chicopee, Massachusetts

Zamówienia:
1-800-924-6328
Dodatkowe informacje:
www.bluesealkielbasa.com

**Czy Twoje
OSZCZĘDNOŚCI EMERYTALNE
są bezpieczne i dobrze zarządzane?
Czy jesteś gotowy na emeryturę?**

401K

IRA

ANNUITY

**BEZPŁATNA POMOC I EDUKACJA
w zakresie MEDICARE i planowania
finansowego oraz wsparcie
przy podejmowaniu ważnych decyzji
emerytalnych.**

Aleksandra Mróz
licencjonowany specjalista ubezpieczeń
medycznych i na życie w stanach: CT, MA, RI, SC
Tel. 860-997-3054
ola_mroz@yahoo.com
185 Silas Deane Hwy. Wethersfield, CT 06109

Słoneczna Floryda dla Ciebie!

FLORYDA
Sarasota - Bradenton - Venice - NorthPort

- Kupno nieruchomości i pomoc w przeprowadzce na Florydę
- Nieruchomości bankowe
- Biznesy
- Działki budowlane
- Inwestycje

Jako właściciel budynków na wynajem pomogę w znalezieniu właściwej inwestycji i zadbam o właściwe zarządzanie.

Mario Mlotkowski
REALTOR / PUBLIC NOTARY
(941) 822-1688
www.941HomesForSale.com

REALTY EXECUTIVES

Gary L. Bridgman, Attorney

Death and Taxes Question the inevitable

We have over 35 years experience advising and representing individuals, businesses and estates on federal, state and local tax matters.

80 Optical Drive, Southbridge, MA 01550
Phone: 508-765-7085, Fax: 508-765-1238
Email: gbridgman@earthlink.net, http://www.gbridgman.com/

We offer Federal and State income tax preparation at competitive prices and for new clients we offer \$25 off the price you paid for tax preparation for your 2015 tax returns.

WinDoorfull Imports Inc

We help turn your ideas into reality

Let **WinDoorfull** makes it **WONDERFUL!**

- Najwyższej jakości okna dwu szybowe białe i czarne,
- Drzwi balkonowe jednoskrzydłowe, french door i drzwi przesuwne,
- Nowoczesne drzwi zewnętrzne i wewnętrzne,
- Rolety Dzień-Noc,
- Moskitiery do okien i drzwi,
- Rolety zewnętrzne na okna i drzwi,
- Rolowane bramy garażowe,
- Polskie dachy i rynny,
- Panele betonowe 3D

97-38 99th Street Ozone Park, NY 11416
800 River Drive Garfield, NJ 07026

www.windoorfull.com

Contact Us Now
NYC 716-404-3300
store@windoorfull.com
NJ 973-246-4875
storenj@windoorfull.com

Nicole

Beata

Kasia

Medicare

Nowe limity dochodowe na 2024 rok:

QMB 1 osoba	\$2649
małżeństwo	\$3595
SLMB 1 osoba	\$2900
małżeństwo	\$3935
ALMB 1 osoba	\$3088
małżeństwo	\$4191

Bezpłatna pomoc w :

- Medicare
- IRA, 401K inwestycje
- Ubezpieczenia na życie
- Access Health
- Szara karta
- Dodatkowe plany ubezpieczeń

RAYMOND SENIOR PLANNING

NEW BRITAIN
195 West Main Street

SOUTHINGTON
360 N. Main St., Suite 5

Zapraszamy codziennie od 9 do 4. Dostępne spotkania w soboty.

E-mail: RaymondSeniorPlanning@gmail.com

Agent ubezpieczeniowy w CT, MA i na FL. Doradca w sprawach ubezpieczenia Medicare

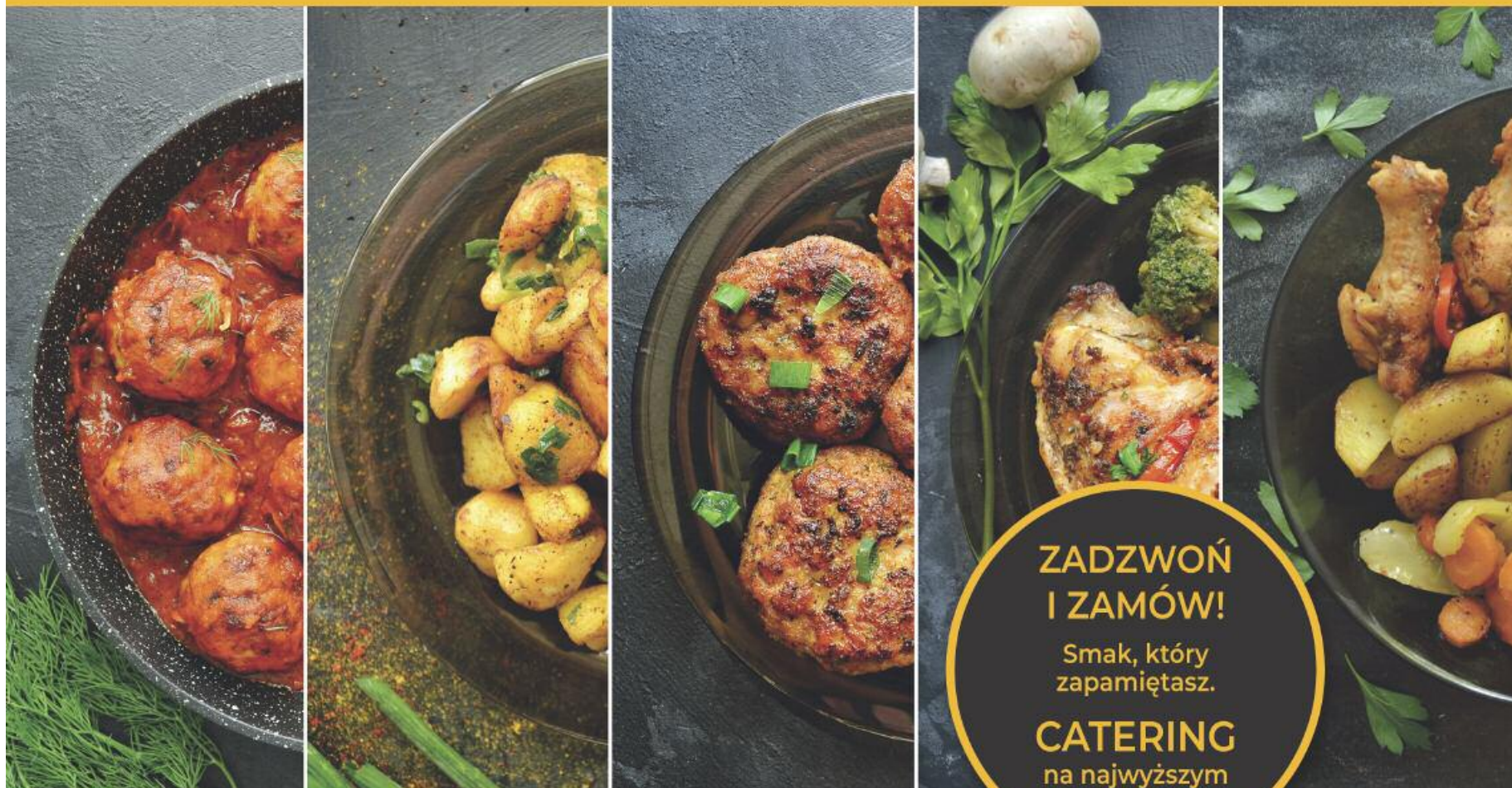
BEZPŁATNA KONSULTACJA, DZWOŃ PO POLSKU!

203-699-2611 860 270 0840

We do not offer every plan available in your area. Any information we provide is limited to those plans offered in your area. Please contact Medicare.Gov or by phone at 1-800 MEDICARE to get information on all of your options.

Tradycja dobrego smaku...
...teraz w Twoim domu!

**ZADZWOŃ
I ZAMÓW!**

Smak, który
zapamiętasz.

CATERING
na najwyższym
poziomie!

Urządzasz przyjęcie? Spodziewasz się gości?

Oferujemy bogate menu z szerokim wyborem dań i przystawek, również kuchnia polska.

Odbiór osobisty, dostawa oraz catering z pełnym serwisem dostępne z różnorodnymi opcjami dań ciepłych i zimnych.

Obsługujemy także wesela!

895 Meadow Street
Chicopee, MA 01013
Tel. 413-594-8768